

Česká zemědělská univerzita v Praze



Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Celoroční působnost rodinné zahrady – studie konkrétního zahradního prostoru ve stylu prvorepublikových zahrad

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Irena Zamrzlová

Autor práce: Bc. Pavlína Čepková

2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Celoroční působnost rodinné zahrady – studie konkrétního zahradního prostoru ve stylu prvorepublikových zahrad vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne 10. 4. 2015

.....

Poděkování:

Děkuji své vedoucí práce Ing. Ireně Zamrzlové za odborné vedení práce a za zapůjčení literatury.

Abstrakt

Cílem práce na téma Celoroční působnost rodinné zahrady – studie konkrétního zahradního prostoru ve stylu prvorepublikových zahrad je navržení konkrétní rodinné zahrady s celoročním efektem. Práce se zabývá porovnáním dvou slohů a to stylu první republiky s dnešním pojetím zahradní architektury.

V literární rešerši je rozpracována historie zahradního umění, zejména se zaměřením na období první republiky, a to nejen u nás, ale i v zahraničí. Pozornost je zde věnována několika nejvýznačnějším českým, ale i světovým zahradním architektům, a významné tvorbě té doby.

Zabývá se také jednotlivými komponenty typickými pro zahrady první republiky a jejich užití.

Ve vlastním projektu jsou zahrnuty nejdůležitější charakteristiky daného území i s konkrétním popisem řešeného pozemku. Vypracován je návrhový koncept se studii, perspektivami, osazovacími plány a dalšími náležitostmi, které odpovídají principům zahrad prvorepublikových a současných.

Abstract

The aim of the thesis All year effects in the private garden - study of particular garden space in style of first republic gardens is proposing a particular family garden with all year effect. The work presents a comparison of the First Republic style and today's concept of landscape architecture.

In the literary research is elaborated history of garden art, particularly directing on the period of the First Republic, not only in our country but also in foreign countries. Attention is paid to several of the most prominent Czech and world garden architects, and significant garden formations of that time. The work is also aimed at the various components and uses of a typical garden of the First Republic.

The model project includes the most important characteristics of the area and description of the land. It is a concept design with studies, perspectives, planting plans and other materials, which correspond to the principles of pre-war gardens and present day.

Klíčová slova: rodinná zahrada (private garden), sortiment (assortment), působnost rostlin v průběhu roku (all year effect of the plants), vegetační prvky (vegetative components).

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Cíl práce.....	8
3. Literární rešerše	9
3.1. Vysvětlení základních pojmů.....	9
3.1.1. Rodinná zahrada	9
3.2. Období první republiky (1918-1938).....	11
3.2.1. Historická a společenská charakteristika v USA v letech 1918-1938	11
3.2.2. Historická a společenská charakteristika v Anglii v letech 1918-1938	12
3.2.3. Historická a společenská charakteristika první republiky (1918-1938) v českých zemích.....	12
3.2.4. Architektura v období první republiky na území Československa	14
3.2.4.1 Funkcionalismus.....	15
3.2.4.2 Purismus	16
3.3. Historie zahradní architektury ve světě	17
3.3.1. Historie zahrad na území USA v letech 1918-1938	17
3.3.1.1. Historie zahrad	17
3.3.1.2. Zahrada u venkovského sídla - The Bowling Green v Ormstonu	17
3.3.1.3. Zahradní město Sunnyside Gardens	18
3.3.1.4. Thomas Church	18
3.3.2. Historie zahrad na území Velké Británie v letech 1918-1938	20
3.3.2.1. Tradiční domy Anglie – Barrington court garden	20
3.3.2.2. Zahradní město	20
3.3.2.3. Gertrude Jekkyl	21
3.4. Historie zahradní architektury v meziválečném období na území ČSR	22
3.4.1. Významné osobnosti sledovaného období na území ČSR.....	24
3.4.1.1. Josef Vaněk	24
3.4.1.2. Josef Kumpán	29
3.4.1.3. Josip Plečnik.....	31
3.4.2. Významné osobnosti sledovaného období ve světě.....	34
3.4.2.1. Rudolf Abelin	34
3.4.2.2. José Rodríguez Acosta	34
3.5. Jednotlivé komponenty zahradního prostoru ve sledovaném období.....	35
3.5.1. Alpinum	35
3.5.2. Suché zídky.....	36
3.5.3. Trválná rabata	36
3.5.4. Ovocné sady.....	36
3.5.5. Zahradní besídky.....	37
3.5.6. Květiny.....	38
3.6. Potřeby současného uživatele zahradního prostoru v konfrontaci s potřebami uživatelů prvorepublikových zahrad	39
4. Zhodnocení podkladových údajů.....	41
4.1. Preference uživatelů.....	41
4.2. Širší vztahy	44
4.3. Klimatické charakteristiky	44
4.4. Geologické a pedologické charakteristiky.....	45
4.5. Přírodní poměry – vegetace a ochrana.....	45
4.6. Historický vývoj	46

5. Vlastní projekt.....	50
5.1. Funkční a provozní analýza řešeného území	50
5.2 Současný stav.....	52
5.2.1 Fotodokumentace.....	53
5.2.2 Dendrologický průzkum	55
5.2.3 Současný stav – návrh kácení	56
5.2.4 SWOT analýza řešeného území	59
5.3 Koncept studie	60
5.4 Návrh I.....	61
5.4.1 Studie návrhu I - prvorepublikový styl	61
5.4.2 Perspektiva studie I.....	63
5.4.3 Osazovací plán studie I.....	64
5.4.4 Ekonomická rozvaha studie I.....	70
5.5 Návrh II.....	74
5.5.1 Studie návrhu II – současné pojetí.....	74
5.5.2 Perspektiva studie II.....	76
5.5.3 Osazovací plán studie II.....	77
5.5.4 Ekonomická rozvaha studie II	82
5.6 Technické prvky	84
5.6.1 Detail technického prvku – přírodní jezírko	84
5.6.2 Detail dřevěné terasy a mola.....	86
6. Diskuze	87
7. Závěr	90
8. Seznam literatury	91
9. Samostatné přílohy	94

1. Úvod

Diplomová práce byla vybrána s ohledem na navázání na bakalářskou práci, kde byl řešen pouze sortiment prvorepublikových zahrad, ale ne jeho užití v praxi.

Zahradní tvorba v 1. pol. 20. stol. je v dnešní době velmi opomíjená, a je nahrazována zahraničními styly, jako jsou například „japonské zahrady“ a další, které se do našich měst a vesnic nehodí. Proto bychom měli čerpat inspiraci právě v meziválečné době, kde vznikl našim dnešním zahradám příznivější styl. Zahrady v meziválečném období byly velice okázalé, a měly za úkol nejen poskytnout prostor pro každodenní obývání majitelů, ale také měly důležitou reprezentační funkci.

Nejokázalejší zahrady patřily zámožným továrníkům a dalším, kteří zde uzavírali i důležité obchody. Konaly se zde slavnosti i menší oslavy. U větších zahrad byl i prostor pro sportovní hřiště, či naopak pro užitkovou zahradu. O zahrady se většinou starali vyučení zahradníci, jelikož vzhledem k náročnosti výběru sortimentu a péče o něj, museli být využiti kvalifikovaní odborníci. Zahradnické řemeslo bylo v této době velice významné. Na tuto tradici návrh prvorepublikové zahrady navazuje.

2. Cíl práce

Hypotéza: je možné vytvořit zahradní prostor, který odpovídá vybranému historickému období, současně splňuje požadavky současných obyvatel a zajišťuje působnost vegetačních prvků po celý rok.

Cílem této práce je uplatnit poznatky o vybraném stylu v současné praxi. Na vybraném pozemku bude nutné zhodnotit preference nových uživatelů zahrady a zakomponovat je do dvou odlišných návrhů zahrady. Jedna práce bude kompilovaná do prvorepublikového stylu a druhá do dnešní moderní zahradní architektury.

Na obou pracích bude pak možné porovnat a zhodnotit jednotlivé prvky obou odlišných návrhů.

3. Literární rešerše

3.1. Vysvětlení základních pojmů

3.1.1. Rodinná zahrada

Nepostradatelnou součástí obytného prostředí se již v historii stala zahrada. Významným způsobem doplňuje a podtrhuje styl bydlení.

Otruba (2000) tvrdí že: *„Zahrady jsou díla zahradního umění, kdy ztvárněnou matérií jsou rostliny a dané prostředí, v němž žijí. A to vše často a nezbytně v jednotě s díly jiných uměleckých disciplín.“*

„Zahrada je základní a asi prvotní tvar tohoto uměleckého snažení. Vzniká z potřeb ohrazení se člověka od – často a prvotně – nehostinného až nepřátelského okolí. To si upravuje, tím se chrání.“

„Ale též ohrazení duše, myšlenek, jejich navození, vyhraničení z prostoru, času i vnímání, hledání útočiště. Při tom útočiště slastné, blažené, rajské. Jde vlastně – v našem religiozním pojetí – o hledání ráje.“

„Zahrada je útočiště vzpomínek a přání. Stejně tak myšlenek. Pro sebe či milované osoby a věci. Později však i pro ohromení mocí a silou. Zahrada je poezií, je dramatem, knihou. i cestou k věčnosti.“

Realizace zahrad jako základní lidská potřeba neztratila dodnes nic ze své fascinace (Kalusok, 2004).

Člověk, zakládající zahradu, vyjadřuje svůj vztah k přírodě, vyslovuje sám sebe, ubírá se k základům zákonitostí přírody, orientuje se mezi nebem a zemí a hledá své kosmologické místo, poslání a určení (Pacáková-Hošťálková, 1999).

Základní pozitivní funkčnost zahrady lze spatřovat v jejím nesporném vlivu na potřeby konkrétních jednotlivců a na rozvoj jejich osobnosti. Práce na zahradě člověka nejen vychovává k pochopení biologické podstaty jeho bytí, ale rozvíjí v něm také nové formy estetického vnímání přírody. Aby však toto poslání mohla zahrada plnit, musí k ní mít její majitel, či uživatel určitý citový vztah (Mareček, 1992).

Každá zahrada je pak sama o sobě do jisté míry kompozicí. Kompozice je úspěšná díky efektu anorganické hmoty, která je zjemněná rostlinným materiálem, a díky oživení skulpturním prvkem. Často jen nádobou či skupinou balvanů. Každá zahrada má též základní myšlenku nebo dominantu, ať už vodu či strom zajímavého vzhledu (Brookes, 2004).

Při řešení zahradního prostoru u rodinných domů je mimořádně důležité dosažení intimity prostředí. Tato potřeba je dána tím, že centrální poloha rodinného domu je víceméně otevřena pohledu ze všech čtyř sousedních stran (Mareček, 1992).

Rodinné anebo také přídomní zahrady se u nás staly nejrozšířenějším typem zahrad v obcích i městech. Nebývají rozměrově velké. Esteticky a pěstitelsky se dají využít nejdokonaleji, jelikož jejich majitel je s nimi v každodenním styku. Právě z tohoto důvodu by měla být zahrada co nejúčelněji založena a co nejintenzivněji využívána (Hurych a kol., 1984).

3.2 Období první republiky (1918-1938)

3.2.1. Historická a společenská charakteristika v USA v letech 1918-1938

USA vyšla z války nesmírně mohutná, bohatá a s velkou sebedůvěrou. V politice, kultuře i hospodářství bylo toto desetiletí 20. let charakterizováno zdánlivě protichůdnými věcmi – rozčarováním a sebedůvěrou, intelektuální a duševní únavou a fyzickou energií (Nevins a kol., 1974).

Prvním úkolem po válce byla přestavba průmyslu z válečné na mírovou výrobu. To znamenalo opatřit práci milionům vojáků i námořníků, ale také zlikvidovat četné vládní válečné podniky, polevit vládní kontrolu a vrátit obchod a průmysl zpět do rukou soukromníků (Nevins a kol., 1974).

Rok 1920 byla doba dramatické sociální a politické změny. Poprvé v dějinách žilo více Američanů ve městech než na venkovských farmách. Celé USA od pobřeží k pobřeží se stalo konzumní společností, která chtěla mít stejné věci, poslouchat stejnou hudbu (History.com Staff, 2010).

Hlavní věcí v Americe byl obchod, což byl obraz americké společnosti ve dvacátých letech. Byla to doba materialismu a výkonnosti, a lid se o nic jiného nezajímal. Inženýr, burzovní makléř, obchodní zástupce a filmová hvězda se staly hrdiny lidu (Nevins a kol., 1974).

Nejdůležitější silou, která hnala ke standardizaci, byl rozhlas, biograf a hlavně automobil. To byly nejdůležitější jevy nového sociálního života. V devadesátých letech vymyslel a postavil Henry Ford benzínové auto, ale teprve v druhém desetiletí 20. století se na silnicích objevily statisíce nových vozů. Automobil znemožnil izolaci, urychlil životní tempo a hlavně vytvořil nový obrovský průmysl a tím dal zaměstnání milionům lidí, měl za následek velký celonárodní program stavby silnic a stal se vážnou hrozbou pro železnice (Nevins a kol., 1974).

Se stěhováním do měst souvisela i výstavba nových čtvrtí. Obyvatelé přistěhovalí z venkova u svých domovů budovali zahrady, aby do měst vnesly sebou i kus přírody. Ideálem této doby byl nízký udržovaný trávník, stříhané ploty a barevné záhony.

Celý tento vývoj je podobný vývoji na území ČSR. Z Ameriky se do Evropy v té době dostala první auta, čímž se zvýšila životní úroveň obyvatelstva.

3.2.2. Historická a společenská charakteristika v Anglii v letech 1918-1938

Spojené království přestalo existovat jako těsný celek v roce 1922, kdy značná část Irska dosáhla úplně, poprvé ve své historii, politické identity a státní podoby (Elton, 1992).

V prvních poválečných letech řídilo politiku Anglie hospodářství. Po válce nastala demobilizace mnoha vojáků, kteří nenacházeli v přebudovaném hospodářství svoje původní místo. Krize z let 1920-1931, přestože nedala příležitost k vzpourám a násilí, byla velice nebezpečná. Náskok Anglie před soupeři získaný v 19. století se vytratil. Její průmyslová odvětví byla vybavena hůře než ta stejná odvětví v Německu a USA. Zahraniční obchod trpěl ztrátou odběratelů v ožebračeném světě, obchodní loďstvo zahálelo (Maurois, 1993).

Přechod od venkovského k městskému životu přinesl na počátku 19. století mnoho utrpení, avšak na začátku dvacátého století znamenal rozmach silničních dopravních prostředků a více volného času, který se naopak trávil na venkově (Maurois, 1993).

Potřeba bohatších vrstev trávit život mimo přeplněné město se odrazila i v českých zemích. V tomto kontextu pak vznikala hodnotná díla zahradní architektury u velkých sídel na venkově i v ČSR.

3.2.3. Historická a společenská charakteristika první republiky (1918-1938) v českých zemích

Historie

Československý stát vznikl v období největšího společenského přelomu světových dějin. Velkou říjnovou socialistickou revolucí a ustanovením prvního státu dělníků a rolníků začala nová éra vývoje lidstva (Husa, 1961).

V listopadu 1918 se rozšířením Národního výboru ustanovilo prozatímní Národní shromáždění, které jmenovalo první československou vládu v čele s představitelem české průmyslové a finanční buržoazie Karlem Kramářem. Prezidentem republiky byl jmenován T. G. Masaryk, pro jeho styky s vysokými politickými představiteli vítězných mocností, ale i jeho vliv na značnou část dělnické třídy (Husa, 1961).

Průmysl

Ze států, jež vznikly po rozpadu habsburské monarchie, byla česká republika hospodářsky nejbohatší a průmyslově nejvyspělejší. V českých zemích se soustředovalo asi $\frac{3}{4}$ veškeré průmyslové výroby a přes 80 % těžby uhlí bývalé rakouskou-uherské monarchie (Husa, 1961).

V bývalém Rakousko - Uhersku zaujímalo prvorepublikové Československo jen 21% území. Poválečná republika zdělila 60-70 % průmyslového sektoru habsburské monarchie, neboť jeho největší část byla koncentrována na území Čech, Moravy, Slezska. Rozpad rakousko-uherské unie znamenal pro průmyslovou sféru, založenou na požadavcích vnitřního trhu celé monarchie, velkou ránu. Produkce cukru, textilního a sklářského průmyslu daleko přesahovala potřeby domácího trhu, proto bylo nutné, aby se Československo přeorientovalo na trhy západní Evropy a světa (HughLeCaine, 2004).

Kultura

Vznik samostatné československé republiky v roce 1918 změnil podmínky pro rozvoj kulturního života, avšak nezměnil jeho význam v životě národů a náboženství, které žily na území nově vzniklého státu. Kvalitu kulturního života do jisté míry podmiňovala vysoká úroveň školství, kterou zdělila z Rakouska - Uherska (Pánek, 2008).

Po vzniku státu se kultura mohla plně věnovat svému poslání. Vymizely národní obranné povinnosti a nové, státně-reprezentační úkoly měly jen rozmnožovat možnosti uplatnění uměleckých děl a přinášely do kulturní sféry dodatečné materiální zdroje. Týkalo se to především výtvarného umění a architektury (Pánek, 2008).

Kultura se vymanila z područí politiky a stala se zcela svébytnou složkou života společnosti (Pánek, 2008).

Období mezi lety 1918 – 1938 se vyznačovalo také bohatou literární produkcí, a to jak prózy, tak i poezie. Jedním z mnoha žánrů, byla také zahradnická literatura, které se věnoval Karel Čapek, ale třeba i zahradní architekti Josef Vaněk a Josef Kumpán (Churáň, 1994).

Nápadným rysem české kultury první republiky bylo těsné spojení s životem a problémy širokých lidových vrstev. Tento rys českého umění lze však nalézt spíše ve výběru námětů než v jejich uměleckém ztvárnění. Zračí se ve vědomém vyzvedávání morálních kategorií, které byly připisovány obyčejnému lidu, i když jde o neoddělitelnou složku humanistického myšlení člověka a jeho místa ve společnosti, např. smysl pro spravedlnost, přesvědčení o rovnosti lidí, nedůvěra k autoritám, touha po osvobození člověka z bíd morální i sociální, odmítání násilí, apod. (Pánek, 2008).

Vedle tvorby vysokých uměleckých hodnot se začala rozvíjet i tzv. masová kultura. Celá 20. léta jsou zaplněna různorodým experimentováním, jež doprovázelo bouřlivý rozvoj všech oblastí umělecké tvorby. Od počátku 30. let se pak začala prudce měnit společenská situace a kultura byla opět vtahována do politické sféry (Pánek, 2008).

Společnost

Přitažlivost městského způsobu života značně vzrostla. Stoupla úroveň služeb a vybavení i malých měst, úprava ulic, vybavení kulturními zařízeními (Kárník, 2002).

Městský způsob života přinášel vyšší životní standard. Základní příčina byla velice prostá. Zatímco venkovská chudina, než přišla do měst, neměla zajištěnou ani pravidelnou stravu a v podstatě jen přežívala ze dne na den, město nabízelo nízkou, přece jen ale pravidelnou mzdu, za niž se dalo žít. Tzv. proletarizace venkovského chudého lidu, prohlašovaná ortodoxním marxismem za sestup národa do největších hlubin chudoby a bídy, naopak zařazovala bývalé tuláky a nádeníky do občanské společnosti, kde nacházely druhy společných, až přímo totožných životních osudů a přání. Tak se mezi lidmi rodila sociální solidarita a síla, jakou doposud nepoznaly. Tato síla se čím dál častěji dokázala postavit obrovské moci peněz majitelům továren a jejich manažerů, ale také bojovat za lepší životní podmínky. Tak se vyvíjela stále silnější industriální společnost (Kárník, 2008).

Formování dělnictva, především průmyslového, dělalo ze sociální třídy dělníků nejpočetnější vrstvu tehdejší společnosti. Společenský vývoj nebyl bez ní vůbec myslitelný. Postup mezi kvalifikované tovární dělnictvo vyžadoval zvládnuté základní vzdělání, náročnější zaučení. Specializované provozy pak vyší až vysokou kvalifikaci, která se získávala v pokračovacích kurzech, zvláštním vyučením či absolvováním nižší průmyslové školy. Právě zde začala vznikat elita, pro kterou chytří podnikatelé stavěli kolonie nájemních domů, vybavených na tehdejší dobu komfortem, případně rodinné domy pro techniky či mistry (Kárník, 2008).

Hospodářská krize v roce 1929, která započala v USA, se do českých zemí dostala až o rok později. Klesla průmyslová výroba a nezaměstnanost stoupla až na 1 milion nezaměstnaných. Krize velmi postihla také živnostníky, kteří nenacházeli pro své služby odbyt. Většinou pak vzrůstala jejich zadluženost, živnosti končily a fakticky byla likvidována střední vrstva obyvatelstva (Pánek, 2008).

3.2.4. Architektura v období první republiky na území Československa

Dějiny architektury ve 20. století na českém území patří k nejdramatičtějším obdobím. A to četností vývojových zvrátů, jež souvisely nejen se zrychlujícím se pohybem na mezinárodní architektonické úrovni, ale i mnoha osvobozujícími či naopak násilnými zvraty v hospodářském, politickém a sociálním životě země (Benešová a kol., 2009).

Vyhlášení samostatné Československé republiky 28. října 1918 zahájilo šťastné období domácí architektury, jež se po krátkém počátečním trápení zapojila do mezinárodního proudu formování moderního hnutí a ve vrcholné fázi českého meziválečného funkcionalismu se stala inspirativním zdrojem i pro mnohé následující epochy (Benešová a kol., 2009).

V architektuře této doby se rozmnožily umělecké formy, utopistické a teoretické programy. Homogenost secese a jednotný koncept individualistické moderny se rozpadl do mnoha odlišných uměleckých projevů a zájmů. Asociativní hledání nového architektonického směru, které vyvrcholilo v nových výtvarných směrech okolo první světové války, provázela dozrívající secese. Charakteristické pro toto období byly také ožívající národní výtvarné tradice, přenášené do dekorativní architektury (Staňková a kol., 1989).

Bezprostředně po válce architekturu ovlivňovala osobnost zakladatele české architektonické moderny Jana Kotěry. U staveb vládních budov převládl na přechodnou dobu vliv vídeňské architektonické školy s její dekorativností. Avšak brzy se od těchto tendencí oprostili a směřovali k zjednodušování tvarů, a to ke konstruktivismu, zdůrazňujícímu konstrukci jako výtvarný prvek, a k funkcionalismu, který kladl hlavní důraz na funkčnost stavby (Pánek, 2008).

Zadání a zakázky od jedinců, podnikatelů, měst ale i státu byly obrovské. Zadání projektů byly velice specifické. Žádala se monumentalita, která odpovídala mocnosti doby, a zdůraznění národovosti tvorby, která volala po novém dekorativismu (Kárník, 2003).

Od poloviny 20. let se množila zadání větších či historicky významných měst, směřovaná na koncipování sídel. Tak se objevila řešení, která hledala východisko v budování specializovaných zón měst v zásadě vždy obytné, rekreační, obchodní a průmyslové (Kárník, 2003).

3.2.4.1 Funkcionalismus

Jedním z cílů této doby se stala obnova harmonických vztahů mezi člověkem a jeho prostředím, jež vyvolala teoretický zájem o změny v architektuře v souvislosti s rekonstrukcí sociálních podmínek života společnosti. Tato společenská problematika přivedla architektky k hledání nových forem bydlení, které se staly zpočátku ústředním motivem meziválečného funkcionalismu (Staňková a kol., 1989).

Typické pro něj bylo zamítání esteticko-formálních zřetelů. Teoretici funkcionalismu předpokládali, že správně řešená budova působí svou účelností sama o sobě esteticky. Pokud jde o formu, byl respektován jen jediný zřetel: aby vnitřek budovy byl jasně vyjádřený navenek, tzn., aby zevnějšek stavby tlumočil jeho vnitřní uspořádání (Haas, 1983).

Základní tezi funkcionalismu se tedy stalo heslo „forma následuje funkci“. Požadavek na účelné řešení, chápaný jako problém nejen estetický, ale i technický, sociální a kulturní zároveň, hospodářský, převážil nad výtvarnou funkcí a tradicionalismem, které se v evropské tvorbě ujaly po první světové válce. Funkční záměr nebyl brán jako daný a neměnný, ale spíše jako perspektiva, kterou je nutné poznávat, domýšlet, přesně formulovat a poté i vytvářet (Staňková a kol., 1989).

Československo patřilo k zemím, v nichž se nové funkcionalistické pojetí šířilo velice brzy a v poměrně značném okruhu. Naše moderní architektura mezi válkami měla velmi vysokou úroveň, čímž se zcela vyrovnala nejlepší zahraniční tvorbě a byla tedy v cizině plně respektována. Středisky moderní architektury se stala Praha, Hradec Králové, Brno, Zlín (Haas, 1983).

3.2.4.2 Purismus

Tento styl znamenal redukci architektonické formy na její funkční a konstrukční podstatu a její převedení do elementárních tvarů: krychle, hranol, válec, kužel a koule (Staňková a kol., 1989).

Usiluje o čistotu architektury, zbavené všech nefunkčních a neorganických detailů, které se zejména u slohů jako kubismus a dekorativismus považovaly za formalistické, nevyplývající z architektury, a tedy zcela zbytečné (Herout, 2001).

U nás byl nejvýznamnějším představitelem A. Loos. Jeho nejvýznamnějšími realizovanými díly byl dům básníka Tristana Tzary na Montmartru v Paříži a vila Dr. Müllera v Praze (Staňková a kol., 1989).

3.3. Historie zahradní architektury ve světě

3.3.1. Historie zahrad na území USA v letech 1918-1938

3.3.1.1. Historie zahrad

Ve zpětném pohledu může být vidět, že intenzivní zaujetí pro velké obytné domy vyvolalo problémy, jež zdůraznily nutnost nového silného designu. Tyto roky zlepšení se bohužel shodují s obdobím koncentrovaného eklekticismu v architektuře. Docházelo zde k historickému napodobování architektury (Newton, 1971).

Bylo by marné pokoušet se vyhodnocovat ty nejlepší ze všech návrhů, jež se přirozeně lišily jeden od druhého. Ale některé charakteristiky jsou přítomny u všech: smysl pro detail, proporce a měřítko (zejména venkovní, jelikož může být klamně pro interiérové architektky), jednoduché a jasné prostorové struktury, jasná souhra mezi horizontálami a vertikálami, správnost vztahu mezi formou a materiálem (rostlinný materiál, zdivo, kov, nebo dlažba) obvykle krátký a zdrženlivý seznam rostlin stálezelených a kompaktních, kde je potřeba zdůraznit geometrický tvar (Newton, 1971).

Kalifornské rané zahrady měly hispánský charakter a do USA přišly přes Mexiko. Zahrady tvořily stinná nádvoří s chladivými fontánami. Připomínaly spíše maurské zahrady z Evropy, zejména pak Alhambru ve Španělské Granadě. Zahrady v této době výrazně oživil nový prvek a to bazén, který se pro toto podnebí velice hodil. Pestrost sortimentu byla limitována pouze klimatickými podmínkami. Na realizaci zahrad se najímala levná japonská pracovní síla, které bylo v této době na západním pobřeží Spojených států amerických dost. Proto také nevyhnutelně pronikaly do tvorby prvky japonské tvorby. Za jedny z nejlepších zahrad se dá považovat dílo Thomase Dollivera Churcha (Brookes, 2004).

3.3.1.2. Zahrada u venkovského sídla - The Bowling Green v Ormstonu

Dvěma oddělenými bránami z Lattingtown Road je vjezd do areálu. Z něj se vchodem v kamenné zdi dá vstoupit na hřiště v jižní části pozemku. Tento vchod se nachází přímo naproti hlavnímu vstupu do budovy. Zde je situována první malá zahrada, tzv. Blue Garden, Modrá zahrada, s kašnou na druhém konci trávníku. Na první pohled je patrné, že tyto dva prvky jsou v jedné linii. V Modré zahradě je umístěna pergola porostlá vistárií (*Wisteria* sp.). Je zde i zastřešený letní domek z šedého kamene stejně jako celá budova i okolní zdi. Na východě je další pozemek obklopen zdí, tzv. Růžová zahrada, která je zpravidla využívána pro řez květin. Na severní straně domu je jednoduchá stupňovitá terasa, z jejíhož vrchního

patra je překrásný pohled přes trávníky a louky svažující se směrem k Long Island Sound. Na pláži jsou pak tenisové kurty a plavecký bazén. Na východním okraji nemovitosti se otevírá tzv. Peacock Lane, tedy Paví cesta vedoucí k farmám spojených se skleníky a kuchyňskými zahradami. Na západním okraji jsou pak stáje a garáže. Systém cest a chodníků je v několika místech spojen a v jihozápadní části zde navazuje alej vedoucí skrz les a poskytující množství zajímavých procházek (Newton, 1971).

Celková kompozice Ormstonu má všechny náležitosti skvěle organizované krajiny (Newton, 1971).

3.3.1.3. Zahradní město Sunnyside Gardens

Pro ověření určitých předpokladů a získání zkušeností při plánování a budování ve velkém měřítku, investovaly společnosti nejprve do městské zástavby ve čtvrti Quenns. Důležitý zde byl faktor rychlé a pohodlné přepravy na Manhattan (Newton, 1971).

Pozemek pro projekt byl odkoupen od Long Island Railroad, jako doplněk Sunnyside Yards. Nový projekt byl nazván Sunnyside Gardens. Ačkoli tvůrce město nutilo, aby dodržovaly původní systém ulic. Wright a Stein, tvůrci projektu, byly však schopni pracovat s celými bloky a opustili tedy tradiční dělení. Použili řadové bydlení, kde se soustředili na dobré seřazení vnitřních prostorů. Blok po bloku poté těžili ze svých nově nabytých zkušeností, čímž byli v krátké době (1924-1928) schopni rozpoutat revoluci v nízkonákladovém městském bydlení (Newton, 1971).

S Wrightem a Steinem spolupracovala zahradní a krajinářská architektka Marjorie Sewell Cautley, jejíž praktické, ale citlivé zacházení s rostlinným materiálem přineslo překvapivé dokončení atmosféry a dodalo místu příměstské kouzlo v centru bloku Sunnyside Gardens (Newton, 1971).

3.3.1.4. Thomas Church

Americký zahradní a krajinářský architekt a průkopník toho, čemuž se později začalo říkat 'California style'. Vyvinul originální přístup k řešení problémů zahradního designu 20. století. Inspiroval formalismus, dříve dominantní ve Spojených státech, a malebným způsobem se jevil jako jediná alternativa. Po ukončení studia v Berkley a Harvardu v tradici Beaux-Arts, otevřel si vlastní praxi v Kalifornii v roce 1930 a tuto tradici v teorii zamítl (Taylor, 2006).

Thomas Church vytvořil nový vzhled zahrady na, v té době, moderních základech ve spojení s klasickým kalifornským rančem (viz obr. č. 3). Uspořádání venkovských zahrad v jeho podání mělo často podobu abstraktních tvarů utvořených výhledy do krajiny (viz obr. č. 1,2,4) (Brookes, 2000).

Během raných 30. let se většina jeho práce skládala z malých zahrad v oblasti San Franciska. Začal experimentovat s hranatými formami, jež dávají iluzi větší velikosti. Nejvíce inovací použil v Sullivan garden, kde delší rameno cest ve tvaru písmene L, pokrývá 2/3 úhlopříčky obdélníkové strany (Taylor, 2006).



OBR. Č. 1 DONNELL GARDEN (<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>)



OBR. Č. 2: DONNELL GARDEN (<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>)



OBR. Č. 3: DONNELL GARDEN (<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>)



OBR. Č. 4: DONNELL GARDEN (<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>)

Stejně jako v USA tak i na území ČSR byla potřeba vytvoření nového stylu zahradní architektury klíčová. Šlo zejména o objekty na venkově, což souvisí s již zmiňovanou ekonomickou a společenskou situací.

3.3.2. Historie zahrad na území Velké Británie v letech 1918-1938

3.3.2.1. Tradiční domy Anglie – Barrington court garden

Barrington court garden je celek u venkovského sídla s mnoha vnitřními dvory a humny za obytnými či hospodářskými budovami. Dnešní podoba zahrad pochází z roku 1920. Tento inspirativní a velkolepý design vytvořil architekt Forbes, který zde ve spolupráci s Gertrude Jekkyll vytvořil tematicky oddělené celky, které jsou velmi originálně uspořádány a osázeny trvalkami, růžemi, dřevinami, léčivými a kuchyňskými rostlinami. Prostory jsou laděny v jednoduchých materiálech, sladěných s okolními budovami. Převládají zde zejména zdi a stěny z červeného cihlového zdiva, cihlami jsou taktéž dlážděné pěšiny a plochy. Jsou zde použity rozmanité druhy trvalek v mnoha kombinacích, nebo, což je charakteristické, laděné do barevných tonů. Vyniká zde zejména bílá zahrada (viz obr. č. 5), růžová, vodní (viz obr. č. 6) či kosatcová (Otruba, 2005).

Zahrada je ovšem i součástí široké okolní krajiny a loukami, pastvinami s pasoucími se stády, zemědělsky obdělávanými plochami, jednotlivými stromy i lesíky. Dokumentují to vyhlídky východním a jižním směrem od budov tohoto venkovského sídla postaveného v tudorovském stylu (Otruba, 2005).



OBR. Č. 5 : BARRINGTON COURT GARDEN -
BÍLÁ ZAHRADA (www.somerset-life.co.uk)



OBR. Č. 6 : BARRINGTON COURT GARDEN -
VODNÍ ZAHRADA (www.somerset-life.co.uk)

3.3.2.2. Zahradní město

Domy a zahrady přes celou Anglii byly esteticky nedotknuté průmyslovou revolucí. Koncept vyváženého ekologického města, komerčně životaschopného, byl formulován v roce 1898 Ebenezerem Howardem, v knize Schéma zahradního města, pro 30 000 osob. To bylo původně realizováno v roce 1905 v městě Letchworth a Hertfordshire. Další rozhodující krok přišel v roce 1920. Byl to plán zahradního města Welwyn od klasického architekta

Louis de Soissons. Město mělo přátelský a rodinný vzhled, ale společensky bylo rozděleno železnicí. Centrum města a domy střední třídy byly situovány na západ, průmysl a průmyslové bydlení na východ (Jellicoe, 1991).

Theodor Fritsch vydal roku 1896 knihu, která se spolu s knihami Ebeneзера Howarda stala ideovým základem hnutí Garden City Pioneer Company, v jeho rámci bylo založeno v roce 1903 podle projektu Parkera a Unwina první zahradní město Letchworth (Pacáková-Hošťálková, 1999).

Zahradní město podle Ebeneзера Howarda se začala později budovat i v českých zemích.

3.3.2.3. Gertrude Jekkylová

Klíčovou postavou zahradní architektury této doby byla Gertrude Jekkylová. Architektka popsala to, co viděla, jako mizející styl vesnických zahrad a jejich místa v anglické venkovské krajině. Později, ve spolupráci se stavebním architektem Sirem Edwinem Lutyensem, ve svých klasických zahradních projektech vytvořila výsadbu skupin trvalek a domácích, neexotických stromů a keřů. V literatuře o výsadbových návrzích pak popsala tuto přírodní harmonii tvarů a barev listů a květů (Brookes, 2000).

Anglická autorka, umělkyně, pěstitelka a zahradní architektka byla jednou z nejvlivnějších osobností své doby. Navrhovala některé z nejlepších zahrad počátku 20. století, často ve spolupráci s architektem Lutyensem. Jako umělec si vycvičila skvělý smysl pro barvu, který hraje hlavní roli v jejích návrzích, zejména nasazení doplňkových barev a použití jednotlivých barevných harmonií (i když rozhodně doporučuje, aby zahrada měla všechny barvy). Vymyslela způsob výsadby 'drifts', což je těsné vysazení diagonálních pruhů bylinných trvalek, aby se zabránilo mezerám, kdyby některá zastavila kvetení. Další aspekty jejího vlivu na tvorbu byly: využití rostlin pro zvýšení architektonických prvků a použití jejích skupin rostlin (Taylor, 2006).

Umění Gertrude Jekkylové se odráželo i v české tvorbě. Zejména pak zahradní architekti Josef Vaněk a Josef Kumpán se nechali touto tvorbou inspirovat a vytvářeli barevná a honosná trvalková rabata.

3.4. Historie zahradní architektury v meziválečném období na území ČSR

Zahrada této doby představovala kus idealizované přírody, která se skládala z rytmicky uspořádaného ušlechtilého sortimentu rostlin, jehož použití je spjato se zákony přírody. Tyto zahrady jsou výplodem demokratické doby a jsou tudíž zcela odlišné od doby režimu aristokratického (Kumpán, 1920).

Právě v soukromé zahradě bylo požadováno jasné rozčlenění a rozdělení prostoru, které by zaručovalo jeho jednoduchost a co největší možné využití. Na rozdíl od pouhého požitku z přírody, který nám poskytovala anglická krajinářská tvorba, se nyní klade důraz také na výnos a užitek zahrady. Zatímco předzahrádky u měšťanských domů byly nadále upraveny jako reprezentativní a okrasné plochy, za domy už byly zakládány užitkové plochy. V okrasných zahradách se upřednostňovalo zejména osázení domácími, pokud možno dokonce regionálními druhy rostlin. Zahrady se tedy měly obejít bez exotických drobností. Nejprostší forma domácí zahrady s velmi přísnou symetrií vznikla většinou rozčleněním plochy na čtyři části, které se vytvořily křížením hlavních cest. Osové průhledy byly do tohoto období převzaty obzvláště z italských renesančních zahrad a byly zdůrazněny oblouky, loubími či pergolami (Kalusok, 2004).

Zahrada je důležitou součástí novodobé bytové kultury, jež se svou jednoduchostí a účelností stala vlivným činitelem při navrhování vegetačních ploch. V dřívějších dobách představovala zahrada snůšku rozmanitého botanického materiálu a detailní napodobování romantické přírody. Prvorepubliková zahradní tvorba se naopak zmocňuje přírody a vnáší do ní pořádek a rytmus. Spojuje v zahradě nejrůznější prvky, a to vodu, rostlinstvo a architekturu v jednotném harmonickém celku (Kumpán, 1920).

Zahrady u nejmajetnějších vrstev tehdejší doby měly především reprezentovat jejich majitele. Právě proto byly řešeny výhradně jako okrasné plochy. Jelikož jejich projekci, realizaci i údržbu prováděli kvalifikovaní pracovníci, jednalo se zpravidla vždy o řemeslně, ale i výtvarně velmi kvalitní celky. Typickou součástí těchto zahrad bývaly i menší sportovní zařízení, nejčastěji hřiště pro odbíjenou a tenis, bazény ke koupání apod. Ojedinele sem byly situovány i hospodářské zahradní plochy, např. ovocný sad, vinice, skleník, a měly víceméně charakter módních doplňků a svou samozásobitelskou funkci plnily někdy čistě symbolicky. Stejně společenské vrstvě sloužily zahrady i u letních sídel. Tyto zahrady byly situovány v místech s příhodnými přírodními podmínkami, v nedalekém okolí větších měst nebo v tradičních rekreačních oblastech. Často se jednalo o celé vilové čtvrti těchto zařízení,

které se používaly k přechodnému rekreačnímu ubytování. Reprezentační funkce zde často ustupovala obytnému a rekreačnímu poslání. Charakteristickým rysem těchto zahrad byla zpravidla jejich větší plošná výměra. Estetické pojetí těchto zahrad navazovalo na okolní přírodu, zejména na lesy, nebo často byly přímo v nich tyto zahrady umístěny. V okolí Prahy to byly Černošice, Jevany, Stránčice, Dobřichovice, Senohraby, u Brna pak Pisárky, Babice nad Svitavou či Bílovice nad Svitavou. Velká část těchto zahrad sehrála ve vývoji našeho zahradního umění pozitivní, avantgardní úlohu tím, že vznikly naše vlastní české vzory moderních zahrad, a bezesporu tím, že se i u nás začala rozvíjet vrstva obyvatel, pro které se kultivované zahradní prostředí stalo nutnou životní potřebou (Mareček, 1992).

Charakteristickým odrazem životního stylu a možností obyvatel v meziválečném období byl velký podíl zahrad u rodinných domů, které patřily středním vrstvám. Typickým rysem jejich celkového pojetí bylo kombinované pěstitelské využití. Větší podíl hospodářských ploch, a to zejména ovocných výsadeb, nebylo symbolikou, ale svými výnosy přispívaly ke zlepšení ekonomické situace rodiny. Všeobecná kulturní vyspělost uživatelů současně vyžadovala i určitou estetickou úroveň zahrady jako celku a proto také i existenci okrasných a obytných ploch a zařízení (Mareček, 1992).

V meziválečném období byly u nás velice významnou formou zahrad zahrádkové kolonie. Staly se charakteristickým útvarem zeleně periférií našich měst. Jejich vznik souvisel s růstem počtu dělnického obyvatelstva ve městech a s jeho ubytováním zejména v nájemních bytových domech. U těchto lidí byla potřeba mít zahrádku velmi vysoká a to hned z několika důvodů. Jedním z nich byla ekonomická situace, jelikož zřízení zahrádky pomáhalo zlepšovat hospodářskou stránku života těchto lidí. Z tohoto důvodu se lidé neomezovali pouze na pěstování hospodářských plodin, ale také na chov domácího zvířectva. Výsadby okrasných rostlin byly proto omezeny pouze na nejjednodušší sortiment určený k řezu. A nakonec zde byla i potřeba mít vlastní kousek zeleně pro rekreační účely. Tato tendence byla silná zejména u rodin s dětmi, které si nemohly dovolit jezdit za zábavou do města (Mareček, 1992).

Výtvarný projev zahradní architektury postrádal v meziválečné tvorbě výraznější koncepci, která by se mohla stát základem umělecké tvorby jako celku. Přesto však na našem území vznikaly v této době díla na velmi vysoké evropské úrovni. Při jejich formování se uplatňovala řada vlivů a dobových, zahradně architektonických a obecně uměleckých proudů. Bezesporu to byl vliv anglického přírodně krajinářského parku, klasicistní a secesní vliv (Mareček, 1992).

Významným předpokladem rozvoje českých okrasných zahrad v našich zemích byla existence několika firem, které se projektováním a zakládáním zahrad profesionálně zabývaly. Tato činnost byla spojena s řadou jmen našich významných architektů, kteří nejenže projektovali a realizovali zahrady, ale také se věnovali odborné publikační a vydavatelské činnosti, jež byla velmi důležitým výchovným prostředkem naší veřejnosti a přispívala tak k rozvoji této části naší národní kultury a byla jednou z příčin toho, že naše země se v tomto směru držela na velmi dobrém evropském průměru (Mareček, 1992).

V 20. letech 20. století zájem o zahrady, jež vzešel 20 let předtím z ekologického hnutí, dosáhl vrcholu, který však trvá dodnes. Týká se to jak soukromého zahradničení, tak i záliby v historických zahradách, kterou je možno vidět jak u laiků, tak i u odborníků ve stále větší míře. Nový zájem o tyto historické styly vyvolal v neposlední řadě i to, že v postmoderně se začaly znovu objevovat staré stylové prvky, což přispělo k renesanci geometrické zahrady v současném zahradním umění (Kalusok, 2004).

3.4.1. Významné osobnosti sledovaného období na území ČSR

3.4.1.1. Josef Vaněk

Život a dílo

Významný zahradní architekt a redaktor. Narodil se 6. 2. 1886 v Bukovině u Hradce Králové. S chotí Ludmilou měl děti Ludmilu, Vlastimila a Květoslava (Dolenský, 1934).

Narodil se v rodině malozemědělce, roku 1903 absolvoval pomologický ústav v Tróji a studoval i na pomologickém ústavu v Reutlingenu v Bádensku-Württembersku, navštěvoval také pruskou státní zahradnickou školu v Proskau (Hoskovec, 2010).

V roce 1908 založil v městě Chrudimi soukromý zahradnický podnik, což bylo v podstatě velkokapacitní zahradnictví, ke kterému patřila rozsáhlá školka ovocných a okrasných rostlin, vytápěné skleníky s umělým zavlažováním. Speciální oddělení jeho firmy se zabývalo projektováním zahrad a sadů (např. Barrandovské zahrady) (Hoskovec, 2010).

Byl sběratelem zahradnické literatury, jeho knihovna schraňovala přes 7 tisíc knižních svazků (Hoskovec, 2010).



OBR. Č. 7: JOSEF VANĚK
(www.geocaching.com)

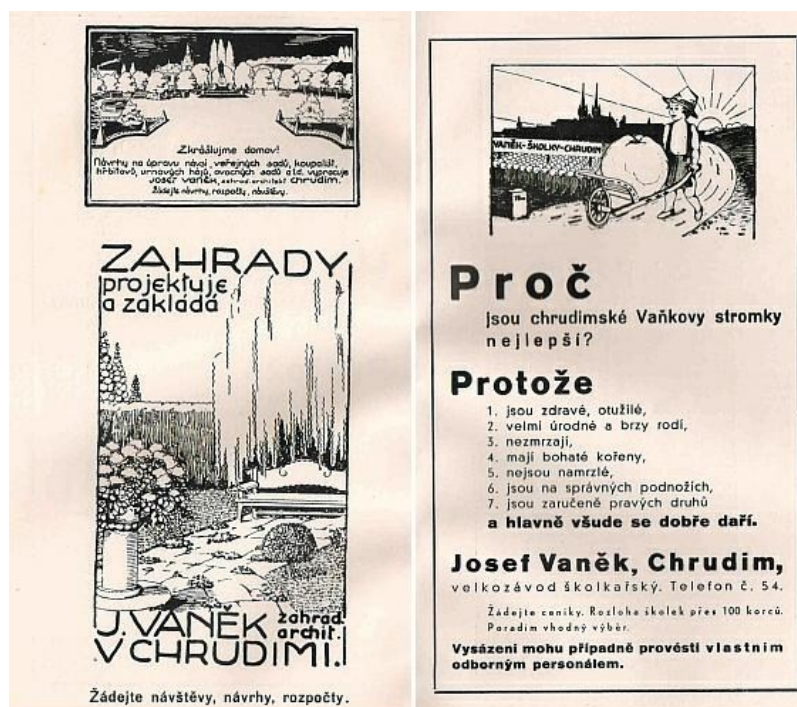
Poválečné období podnikání u nás nepřála, přičemž pohromou pro něj byl rok 1948, kdy byl jeho podnik v roce 1950 znárodněn (Hoskovec, 2010).

Napsal knihy: Skupiny květinové (1909), Slovník latinských jmen rostlin (1910), Ovocnictví ve školní zahradě (1912), Pěstování rostlin (1914), Almanach absolventů pomologického ústavu v Tróji (1922), Bibliografie zahrad (1924), České zahrady I (1922) a II (1930), Domácí květinářství (1932), Jak docílíme hojnosti krás ovoce (1932), Ošetřování a řez zákrskových stromů (1933) (Dolenský, 1934).

Josef Vaněk měl velmi prosperující projekční kancelář, v které osobně řídil práci na každém návrhu (viz obr. č. 8). Do roku 1936 Josef Vaněk se svojí firmou přeměnil na zahrady a sady 8 656 691 m² pozemků. Vedoucí jeho kanceláře uvedl, že bylo vypracováno 2 360 projektů z toho: 1758 soukromých zahrad, 257 školních zahrad, 131 veřejných sadů, 32 okolí pomníků, 43 úpravy hrobek,

31 sportovních hřišť, 21 výstavních expozic, 12 zahrad u restaurací, 10 zahrad u nemocnic, 5 lázeňských sadů, 3 střešní zahrady (Fingerová, 2012).

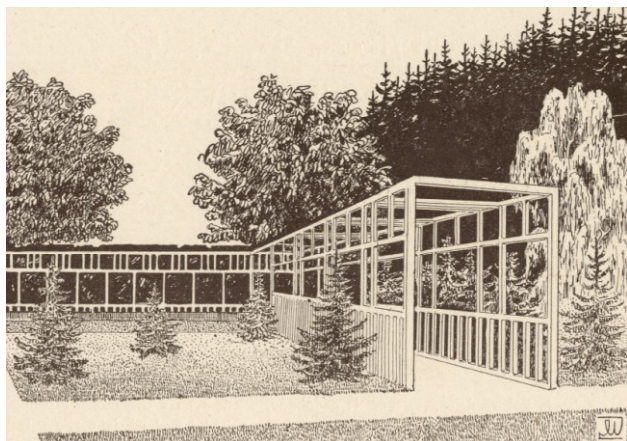
Do dnešní doby se dochovalo pouze povědomí o jeho návrhu a realizaci zahradních úprav Barrandova (Fingerová, 2012).



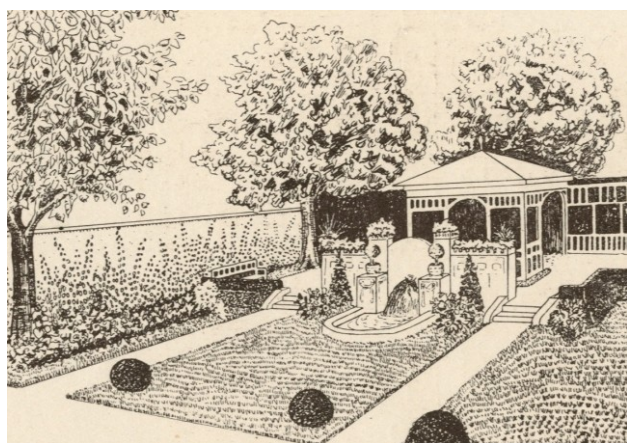
OBR.Č.8: LETÁK ZAHRADNICKÉ FIRMY JOSEFA VAŇKA (<http://botany.cz/cs/vanek/>)

Stěžejní díla

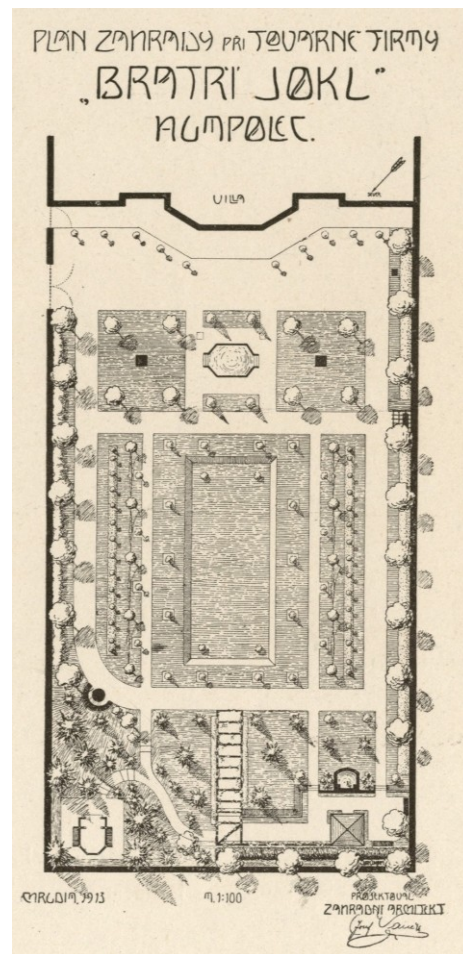
Plán zahrady při továrně firmy Bratři Jokl v Humpolci (1913)



OBR. Č. 9: PERSPEKTIVA K PLÁNU – PERGOLA (Vaněk, 1920)



OBR. Č. 10: PERSPEKTIVA K PLÁNU - BESÍDKA S BÍLÝM LAŤOVÝM ŠPALÍREM S TMAVOZELENÝM POZADÍM (Vaněk, 1920)

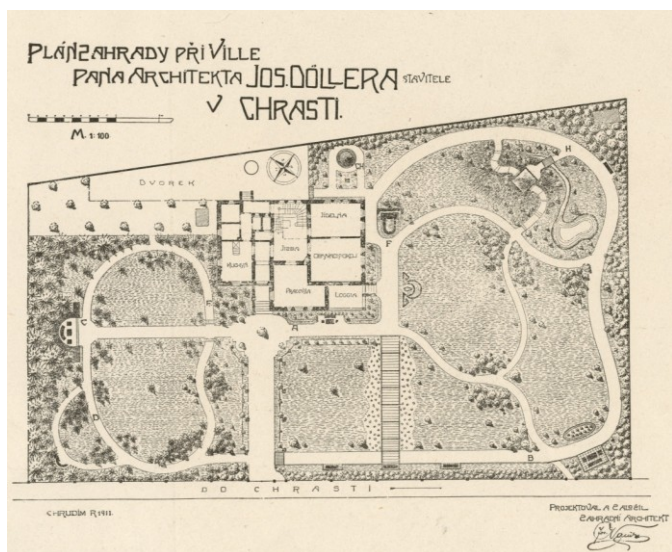


OBR. Č. 11: PLÁN ZAHRADY (Vaněk, 1920)

Vysvětlení k plánu (viz obr. č. 11):

Úkolem zde bylo projektovat moderní vkusnou zahradu, plnou květin při harmonickém a slohovém uspořádání. Jelikož byty jsou v pravém poschodí, byla zahrada upravena dle tohoto okolí. Podél plotů jsou kulovité stromy, pod nimi perenová rabata (viz obr. č. 10). Uprostřed zahrady se nachází prohloubený parter s jehlanovitými buxusy. Podél cest jsou vysázeny plnokvěté hlohy, které jsou spojovány girlandami z pnoucích růží. Na vnitřní straně záhonů jsou v trávniku zářezy s kulovitými vavříny v bílých kbelících. Na druhé straně jsou umístěna rabata s růžemi a letničkami. Střední osa zahrady jde přes basin, středem parteru a poté protíná pergolu. V pozadí je pak vyvýšená plocha. Od pergoly jde pak laťový, bíle natřený špalír s tmavozeleným pozadím živého plotu (viz obr. č. 9), který končí besídkou, před kterou je podezdívka s nástěnným basinem (viz obr. č. 10). V levém rohu zahrady je návrší s lesními stromy a lesním pavilonkem. Příslušný svah je pak upraven jako skalní partie. Rozloha zahrady: 1800m² (Vaněk, 1920).

Plán zahrady při vile pana architekta Josefa Döllera v Chrastí (1911)



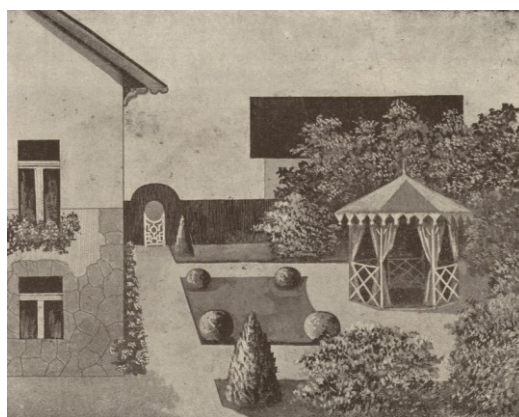
OBR. Č. 12: PLÁN ZAHRADY (Vaněk, 1920)



OBR. Č. 13: PERSPEKTIVA K PLÁNU – POHLED NA DŮM (Vaněk, 1920)



OBR. Č. 14: PERSPEKTIVA K PLÁNU – NÁVRŠÍ S BESÍDKOU. VE SPODNÍ ČÁSTI SKALNÍ PARTIE S POTŮČKEM, ÚSTÍCÍ DO RYBNÍKU (Vaněk, 1920).

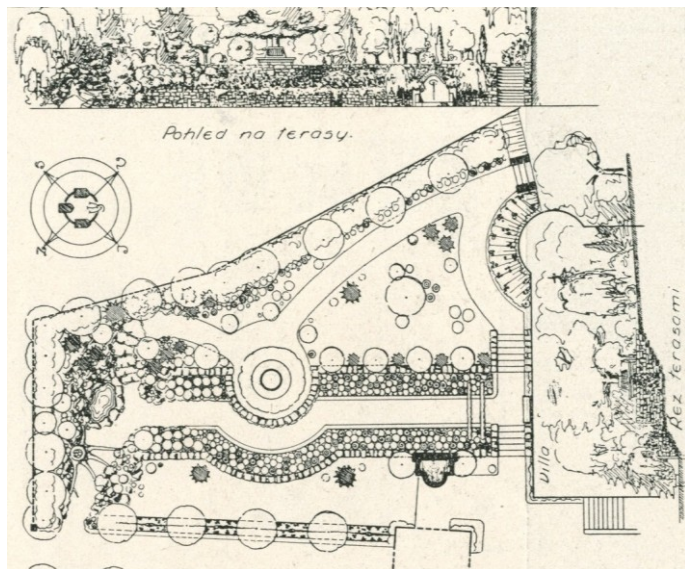


OBR. Č. 15: PERSPEKTIVA K PLÁNU – KÁVOVÝ PAVILONEK. BRANKA ÚSTÍ NA DVOREK, JENŽ JE ODDĚLEN ŽIVÝM PLOTEM (Vaněk, 1920).

Vysvětlení k plánu (viz obr. č. 12):

Vchod je uvozen kulovitými stromy s růžovým věncovím (viz obr. č. 13). Od vchodu vpravo jde bílý laťový špalír, na který uprostřed přiléhá pergola a končí laťovou besídkou. Napravo od vily basin se stříhaným plotem, vpravo je situováno návrší s březovou besídkou a potokem, který vtéká do rybníka (viz obr. č. 14). Na zadní straně je umístěn kávový pavilonek (viz obr. č. 15). Na levé straně je lesní partie, jejímž středem vede přímá cesta, která je zakončena vyvýšeným odpočívadlem ze živého stříhaného plotu. Rozloha zahrady je 2 800m² (Vaněk, 1920).

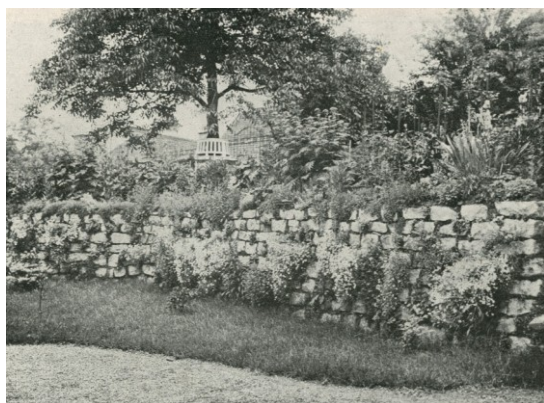
Perenová zahrada p. L. Bartoně, továrníka v Česko Skalici



OBR. Č. 16: PLÁN K PERENOVÉ ZAHRADĚ (Vaněk, 1925a)



OBR. Č. 17: PERSPEKTIVA K PLÁNU – PERGOLA V ZAHRADĚ (Vaněk, 1925a)



OBR. Č. 18: PERSPEKTIVA K PLÁNU – KVĚTNATÁ ZEĎ OSÁZENÁ ALPINKAMI (Vaněk, 1925a)



OBR. Č. 19: PERSPEKTIVA K PLÁNU - ALPINUM (Vaněk, 1925a)

Vysvětlení k plánu (viz obr. č 16):

Perenová zahrada továrníka L. Bartoně v České Skalici. Vzhledem ke své nerovnosti bylo nutné postavit květnaté zdi, které podtrhují perenová rabata. Květnaté zdi jsou osázeny alpínkami (viz obr. č. 18). Uprostřed zahrady se zachoval velký vlašský ořech. Na levé straně se vybudovala prostorná horská partie (alpinum) (viz obr. č 19) s rybníčkem pro vodní rostliny. V zahradě se také nachází průchozí pergola (viz obr. č. 17) (Vaněk, 1925a).

3.4.1.2. Josef Kumpán

Život a dílo

Josef Kumpán byl významný zahradní architekt a kreslíř. Základům se patrně vyučil u svého otce, který pracoval jako zámecký zahradník (Anger a kol., 2004).

Po absolvování německé vyšší odborné zahradnické školy v Lednici na Moravě sbíral zkušenosti ve světě (Fingerová, 2011).

Pracoval jako vedoucí architekt v královské botanické zahradě v Berlíně, v pařížských velkozávodech, kde studoval zahradnické stavby od Andre LeNôtra. Nějaký čas pobýval také v Hamburku (Anger a kol., 2004).

Podle neověřeného údaje mezi lety 1919-45 projektoval na 1 028 vilových a domácích zahrad, 123 veřejných sadů, 72 zámeckých zahrad a 21 hřbitovů. Mimo jiné navrhoval úpravy pro prezidenta republiky, Lipanského bojiště a lidového sportovního sadu v Kolíně. Známy je také jako úspěšný urbanista, když v roce 1928 získal nejen vítězství, ale s kolektivním návrhem se podělil o I. a II. místo v soutěži o úpravu Mírového náměstí v Praze na Královských Vinohradech. Navrhoval také zahradu pro továrníka Fuch-Robětína v Bubenči, kde projektoval zahradu i pro ministra E. Beneše, dále park A. Kralíka u zámečku v Lenoře, zahrádku ing. Čápa v Krči. Napsal také několik publikací, jako Novodobá zahrada (1920), Před založením zahrady (1930) (Anger a kol., 2004).

Jeho přístup k zahradní tvorbě nejlépe vyjadřují jeho slova v knize Novodobé zahrady (Kumpán, 1920): *„Má činnost se neomezuje pouze na obchodní vyřízení udělené zakázky, nýbrž já vidím v řešení každého jednotlivého projektu kulturní úlohu, která musí směřovati ke zvýšení osobního životního pohodlí a radosti stavebníka – a zároveň k okrašlování země. S vypěstováním rostlin se nezabývám, jelikož by tím byla podvázána má umělecká činnost. Na přání doporučím svým p.t. zákazníkům pro nákup rostlinného materiálu takové zahradnické závody, jejichž dobrá pověst zaručuje bezvadné dodávky...”*

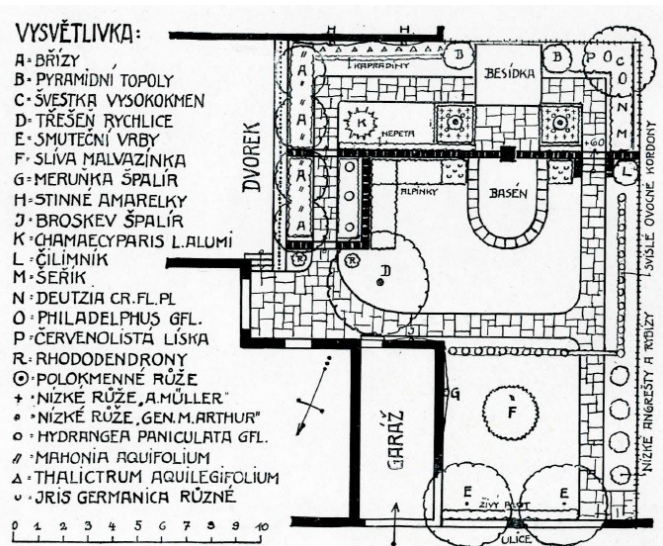
Stěžejní díla

Park na náměstí Míru

Konečnou definitivní podobu získal park v roce 1928-29, po provedení úprav podle návrhu architekta Josefa Kumpána. I přes peripetie vyvolané válkou, zůstala podoba náměstí původní. Náměstí má téměř obdélníkový tvar, přičemž ve východní části přechází do lichoběžníku. Samotná dispozice parkové úpravy je křížová, přičemž v centru kříže je situován kostel sv. Ludmily s dvěma průčelními věžemi a příčnou lodí. V nástupním prostoru

pod širokým schodištěm kostela je půlkruhový parter s volnou ústřední čtvercovou plochou (Pacáková-Hošťálková a kol, 2000).

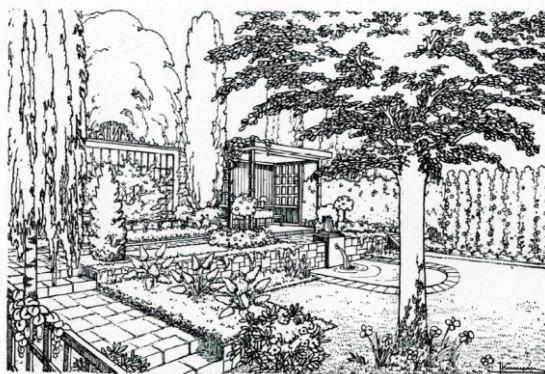
Zahrada v Mladé Boleslavi



OBR. Č. 20: PLÁN K ZAHRADĚ V MLADÉ BOLESLAVI (Kumpán, 1920)



OBR. Č. 21: PERSPEKTIVA K PLÁNU - UPRAVENÝ PROSTOR PŘED HLAVNÍ BUDOVOU. TRÁVNÍK LEMUJÍ JEDNOBAREVNÉ ZÁHONY Z NÍZKÝCH RŮŽÍ (Kumpán, 1920).



OBR. Č. 22 : PERSPEKTIVA K PLÁNU - ÚTULNÉ ZÁKOUTÍ V ZAHRADĚ (Kumpán, 1920)



OBR. Č. 23 : PERSPEKTIVA K PLÁNU - ZAHŘÁDKA NA SVAHOVITÉM TERÉNU TERASOVITĚ ODSTUPŇOVÁN. UKONČENÍM PRVNÍ TERASY JE ALTÁNEK (Kumpán, 1920).

3.4.1.3. Josip Plečnik

Život a dílo

Josip Plečnik byl architekt slovinské národnosti, známý též jako Jože Plečnik. Narodil se 23. 1. 1872 v Lublani ve Slovinsku. Studoval na Akademii výtvarných umění ve Vídni u O. Wagnera, kde se spřátelil s J. Kotěrou. Za úspěšné absolutorium získal Římskou cenu k dvouletému studijnímu pobytu ve Francii a Itálii. Od roku 1900 začal samostatně projektovat a stavět ve Vídni. V roce 1910 odchází do Prahy, kde vyučuje jako profesor dekorativní architektury na Vysoké škole uměleckoprůmyslové. Roku 1920 je vládou Československé republiky ustanoven architektem Pražského hradu. Od roku 1921 je také profesorem architektury na lublaňské technice. Pravidelně však zajíždí do Prahy, kde pracuje na úpravách pražského hradu až do roku 1934. Současně projektuje a realizuje návrhy ve Slovinsku i v Čechách (Dvořák).



OBR. Č. 24: JOSIP PLEČNIK

(<http://www.designmagazin.cz/foto/2008/12/archifest-zizkov-kniha-5.jpg>)

Inspirovala ho antika, byl citlivým klasicistou a zároveň moderním umělcem. Za patnáct let své činnosti upravil na Pražském hradě část hradního nádvoří, část interiérů a dal jedinečně monumentální tvář hradním zahradám. Řemeslná kvalita i umělecký rozmach jeho úprav vyvolává obdiv (Klimek, 2003).

Na konci 19. století se sortiment Lublaně omezoval pouze na monokulturu košatých jírovců a ojedinělé květinové záhony. Až Plečnik zavedl rozmanitost různých druhů stromů, keřů, popínavých rostlin a květin. Tím se jeho přístup k tvorbě výrazně přiblížil anglické parkové kultuře než typické praxi městských zahradníků. Ve své vlasti vytvořil např. promenádu parku Tivoli (Prelovšek, 2003).

Stěžejní díla

Rajská zahrada

Rajská zahrada se nachází v areálu Pražského hradu. Pozemek tvoří západní oddíl jižních zahrad. Původně byla renesanční zahradou, poté byla zbarokizována. Po vzniku samostatné československé republiky v roce 1918 se objevilo hned několik návrhů na úpravu Rajské zahrady, např. od Františka Thomayera či Josefa Kumpána. Nynější vzhled

i s navazující zahradou Na valech je výsledkem úprav realizovaných podle návrhu Josipa Plečnika ve 20. letech 20. století (Pacáková_Hošťálková a kol, 2000).

Podle nových návrhů od Plečnika získala zahrada významný vstupní prostor v nejvyšším bodě terénu, ze kterého postupným sestupem po širokém schodišti, se objevují detailnější partie se zajímavými pohledy do zahrady i na krásné panorama města. Samotný prostor zahrady je tvořen dvěma celky a to mohutným schodištěm (viz obr. č. 27) a velkou trávnickovou plochou (viz obr. č. 26), v jejímž středu se nachází žulová leštěná mísa (viz obr. č. 25). Kromě ní je v zahradě umístěno hned několik dalších plastik a architektonických doplňků, např. amfora a mísa černého syenitu. Obě navrhl sám Josip Plečnik (Pacáková_Hošťálková a kol, 2000).



OBR. Č. 25: RAJSKÁ ZAHRADA – ŽULOVÁ LEŠTĚNÁ MÍSA.
(http://departments.fsv.cvut.cz/k135/wwwold/webkurzy/PRAHA.data/Components/IMG_5282uu.jpg)



OBR. Č. 26: RAJSKÁ ZAHRADA.
(<http://1.bp.blogspot.com/-fOr8oBtxaHg/UI6YahgBqKI/AAAAAAAAASE/STNDFSZ1Pyo/s1600/DSCN2255.JPG>)



OBR.Č.27: RAJSKÁ ZAHRADA – MOHUTNÉ SCHODIŠTĚ
(http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4b/Pra%C5%BESk%C3%BD_hrad,_Rajsk%C3%A1_zahrada,_schody_01.jpg)

Zahrada Na valech

Další zahrada patřící do areálu pražského hradu. Páteří této zahrady je osová promenádní cesta v celé délce zahrady. Na ni dále navazují menší kompoziční celky

s drobnými stavbami a detailní zahradní úpravou. Jejich hlavním záměrem je poskytování zajímavých pohledů na panorama Prahy nebo další význačné stavby staré Prahy (Pacáková-Hošťálková a kol, 2000).

Na vyvýšeném místě pod Ústavem šlechtičen, je umístěn pavilon Velké bellevue, jenž je další Plečnikovou vyhlídkou na město. V zahradě je opět několik plastik a architektonických doplňků od Josipa Plečnika, jako zábradlí z leštěné žuly či kuželka za Moravskou baštou (Pacáková-Hošťálková a kol, 2000).

Do prostoru tzv. Moravské bašty vztyčil Plečnik žulový sloup nesoucí iónskou hlavici, jež je ukončena zářící zlatou koulí. Zahradu Na valech propojil důmyslným schodištěm se třetím hradním nádvořím. Před architekturou kolonády Bellevue nechal Plečnik postavit tři barokní sousoší od Ignáce F. Platzera. Do prostoru zahrady byly vysázeny vzácné solitérní stromy a pod vyhlídkovou terasou založeno alpinum (Bašeová, 1991).

Lány

Plečnik také navrhl nové řešení zahradního parteru v Lánech, který přiléhá k jižnímu průčelí. V několika dochovaných variantách lze sledovat velmi úspornou snahu po jasném a přesném, téměř až strohém geometrickém řešení trávníku, květinových záhonů ale i cest navázaných na jižní vstup do zámku (viz obr. č. 28). Hlavní přírodní osou parku je přirozená vodní plocha (viz obr. č. 29), gradující uměle vytvořeným jezerem (viz obr. č. 30) (Lukeš a kol., 1997).

Architektonicky výrazným prvkem je zde ohradní zeď, v níž jsou pravidelně umístěné zamřížované průhledy do krajiny. Tato scénérie pak vrcholí dominantou šesti sloupů s chrličí ve tvaru lvích hlav. Kaskády vody pak spadají do hladiny jezera a sugerují směr vodního toku opačný než je ve skutečnosti (Lukeš a kol., 1997).



OBR. Č. 28: ZÁMECKÝ PARK LÁNY (http://marmir.cz/wp-content/uploads/2011/08/3_L%C3%A1ny-Park.jpg)



OBR. Č. 29: ZÁMECKÝ PARK LÁNY (<http://botany.cz/foto/lany7.jpg>)



OBR. Č. 30: ZÁMECKÝ PARK LÁNY
(http://oidnes.cz/11/051/cl6/TOM3af118_lany_0006973628.jpg)

3.4.2. Významné osobnosti sledovaného období ve světě

3.4.2.1. Rudolf Abelin

Jeden z nejvýznamnějších Švédských vyslanců klasických hodnot a výrazů zahrady. Zahrada musí být zároveň moderní i progresivní. Podporoval výhody a ekonomicky rentabilní produkce zahrad (pěstování ořechů a ovoce). Založil různé zahrady, např. zahradu velkých historických slohů: francouzská zahrada s bazénem a velmi dlouhým pohledem do krajiny, středověké budovy, renesanční zahrada, napůl anglická, napůl italská, partery z rododendronů a růží (Taylor, 2006).

3.4.2.2. José Rodríguez Acosta

Navrhl Carmen de la Fundación Rodríguez Acosta mezi lety 1914 a 1920 v Granadě, v Andalusii, ve Španělsku. Je to vzácný art deco dům a zahrada. Je situován na strmých svazích kopce Alhambra a přináší nádherný výhled. Bílý štukový dům, kaskáda kubistických tvarů, které stoupají do nejvyššího bodu. Italské cypřiše stoupají z terasy a ubíhají alejí ve formě střihaných živých plotů a oblouků. Jsou zde také jednoduché bazény čtvercové, či kulaté, a na kontaktních místech se na dlažbě nachází pět sochařských děl. Závratné pohledy z jedné terasy na druhou poskytují vizuální vzrušení. To je podstata zahrady – kontrast mezi racionálním funkcionalistickým domem a dramatickým místem. Slovo carmen je granadského původu a znamená dům a vilu. Mnoho z nejlepších příkladů této tradice jsou ve staré části města Granady. Je zde silně islámská inspirace. U tohoto návrhu však Acosta vzal tuto úctyhodnou tradici a udělal radikální novou carmen v rázu 20. století (Taylor, 2006).

3.5. Jednotlivé komponenty zahradního prostoru ve sledovaném období

Tyto prvky umisťované do zahradního prostoru jsou součástí snad všech zakládaných zahrad první republiky (viz 3.4.1. Významné osobnosti sledovaného období na území ČSR).

3.5.1. Alpinum

Alpinum v pravém slova smyslu znamená v podstatě skalní partii, na které jsou vysázeny rostliny z Alp, kdežto skalní partie, čili skalka je pojem daleko širší, protože se zde nehledí na domovinu a vysazují se zde rostliny, které rostou na skalách, kopcích a horách. Přičemž většinou má skalní partie praktický účel, a to upevnění svahu (Vaněk, 1925b).

Alpina a skalky se v této době staly až příliš moderními. I na tom nejmenším zahradním pozemku se můžeme setkat se skalkou, při jejímž zakládání nebyl brán jakýkoli zřetel na to, zda se na pozemku nachází výškové rozdíly, které by zřízení skalky či alpina zdůvodnily. V těchto zahradách se většinou na vodorovný pozemek navezly hromady kamenů různých druhů (Kumpán, 1920).

Kde terén vykazuje přirozené výškové rozdíly, je založení alpina snadné. Pokud je pozemek rovný, musí se přistoupit k umělému pohybu země. Při stavbě pravidelné skalky či alpina, by měl být použit kámen stejné geologické kvality, lehce skladný a nesmí rychle zvětrávat. K tomuto účelu se nejvíce hodí naše vápence či pískovce. Kameny musí být sestaveny tak, aby voda při dešti či zalévání mohla volně zatékat do zdi. Expozice je nejvhodnější západní či východní strana. Alpinum by mělo mít i schody, které by měly mít stejný geologický charakter jako celé alpinum (viz obr. č. 31) (Kumpán, 1920).



OBR. Č. 31: ALPINUM NA JAŘE (<http://www.franz-alpines.org/garden.html>)

3.5.2. Suché zídky

Suchá zídka je stavbou z kamenů, které však nejsou spojovány vápennou maltou či betonem. Zídka se nechává v terénu buď bez osazení, nebo se doplňuje trvalkami. Tento útvar se pak nazývá květinová zídka. Stabilitu zde zajišťuje nejen celkově ustupující uložení zídky, ale i zakořenění skalniček a dřevin mezi spáry (viz obr. č. 32) (Dvořák, 1988).



OBR.Č. 32: SUCHÁ ZÍDKA
(<http://www.veronica.cz/?id=253&i=107>)

3.5.3. Trvalková rabata

Květinové záhony a okrasné keře se soustřeďují hlavně kolem obydlí. Proti dřívějším zvykům se květiny nevysazují jednotlivě nebo ve shlucích před vyššími keři a jinými dřevinami, ale do rabat (Kynčl, 1928).

Tento způsob vysazování byl k nám zaveden z Anglie, kde každá zahrada má svoje 'border' čili rabato a z Německa, kde podél střední cesty jsou vysázeny zimostrázy a v nich jsou vroubeny záhony trvalek, čili rabata (Vaněk, 1925b).

Na záhoně jsou pereny zdánlivě nepravidelně smíchány, ve skutečnosti jsou však vysazovány s ohledem na vzrůst, olistění a dobu květu. Velmi dobře se uplatní trvalkové rabato u zdí či plotů, avšak stejně dobře se vyjímá před domem, např. k maskování hranice mezi zelinářskou a ozdobnou částí zahrádky. Hodí se také před keřové skupiny. Nejlépe rabata působí na pozadí z tmavého živého plotu (Vaněk, 1925b).

Sestavování trvalkových rabat se stala jednou z nejtěžších úloh při zakládání zahrad. Pokud má být rabato okrasné po celé vegetační období, musí se brát zřetel na dobu květenství (Kumpán, 1920).

3.5.4. Ovocné sady

Ovocné stromy se vysazovaly zpravidla do řad v odlehlejších místech zahrady tak, aby místo před okny zůstávalo pro květiny a jiné okrasné rostliny a u vedlejšího vchodu pak místo pro zeleninu. V menších domácích zahradách se pěstují zákrsky, ve větších pak polokmeny či vysokokmeny. Na venkově bývá celá zahrada osázena ovocnými stromy a pouze malá květinová zahrádka zůstává před okny (Kynčl, 1928).

Volné nepravidelné uspořádání předpokládá začlenění ovocných stromů do celkového rámce osázení, a to je možné zpravidla jen tam, kde se bude sázet jen omezené množství dřevin (Dvořák, 1988).

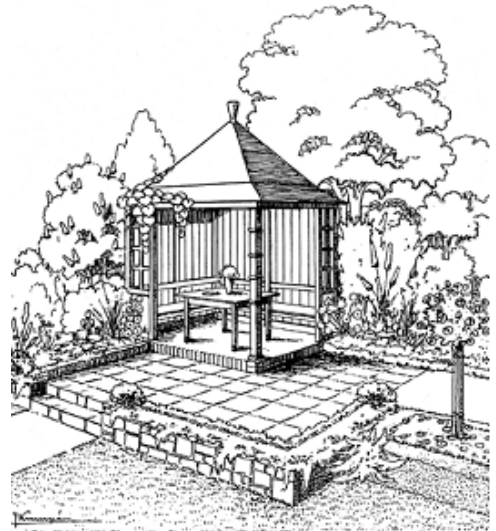
3.5.5. Zahradní besídky

Besídka je jednou z hlavních částí zahrady. Volba místa pro zahradní besídku je vždy vázána na místní poměry. V tomto směru jsou směřodlatné světové strany, výhled do krajiny, celkové uspořádání zahrady, účel besídky a směr ostrých větrů. V každém případě se doporučuje postavit besídku na vyvýšeném místě pro lepší rozhled do krajiny (Kumpán, 1920).

Zahrada se stává útulnou a obytnou jen tehdy, je-li v ní umístěno několik odpočívadel a alespoň jedna besídka poskytující ochranu před sluncem a nepohodě. Besídka je centrem rodinného a společenského života v zahradě, kde se odpočívá, beseduje a v létě i stoluje. Přijímají se zde návštěvy, a proto musí být dostatečně prostorná a pohodlná. Na jednu osobu by měl připadat min. 1m². Dle účelu rozeznáváme besídky:

- Otevřené – tato besídka se může postavit pouze na stanovištích chráněných před větrem. Většinou se nechá porůst popínavými rostlinami.
- Polozavřené – se používají zejména tam, kde je nutno besídku postavit k sousedovu plotu. Zadní a částečně i boční stěny mají prkennou výplň (viz obr. č. 33).
- Uzavřené – besídka je úplně uzavřená, je opatřena okny a dveřmi. Používá se k posezení při nepříznivém počasí, a také se dá používat jako úschovna pro zahradní nářadí a nábytek.

Půdorys besídky může být rovnoběžníkový, mnohoúhelníkový, čtvercový, kulatý nebo polokulatý. Při nátěru je vhodné využívat barvy, které se navzájem doplňují (hnědá-žlutá, modrá-šedá, žlutá-bílá, zelená-bílá, zelená-fialová, aj.) (Kumpán, 1938).



OBR. Č. 33: ZAHRADNÍ BESÍDKA
(Kumpán 1938)

3.5.6. Květiny

Pereny

V této době se rozšiřoval velký zájem o pereny. Jejich pěstování se k nám rozšířilo z Anglie, a poté i z Německa (Vaněk, 1925b).

Trvalky se staly moderními květinami zahrad zejména pro jejich rozmanité mnohostranné upotřebení v rabatech, okrajích vodních partií, skalkách a suchých zdech (Kumpán, 1920).

Použití peren je velmi rozmanité a řídí se účelem. Do rabat se sází trvalky různým způsobem, nejčastěji podle výšky. Volba druhů s ohledem na výšku se řídí podle několika parametrů. Jedním z nich je to, na které straně rabata vede cesta, či z které strany je hlavní pohled. V případě, že se záhon nachází vedle cesty, tedy pro blízké pozorování, si můžeme dovolit detaily, není-li k dosažení zblízka a pohled je tedy z větší dálky, potom se volí druhy, které barevně vynikají (Vaněk, 1925b).

Nejpoužívanějšími trvalkami byly např.: *Delphinium*, *Aconitum*, *Eryngium*, *Papaver orientalis*, *Chrysanthemum*, *Gunnera*, *Eremurus*, *Aubrieta*, *Arabis*, *Gladiolus*, *Phlox*, *Astilbe*, *Paeonia*, *Hemerocallis*, *Clematis*, *Salvia*, *Helenium*, *Helianthemum*, *Doronicum*, *Campanula*, *Aster* (Vaněk, 1925b).

3.6. Potřeby současného uživatele zahradního prostoru v konfrontaci s potřebami uživatelů prvorepublikových zahrad

Užívání zahradního prostoru je odrazem měnícího se životního stylu lidí. Konkrétní funkčnost zahrady proto má v prostoru a čase určitou kvantitativní a kvalitativní proměnlivost a dynamiku. Hlavním zdrojem tohoto pohybu jsou změny v hospodářských a společenských poměrech (Mareček, 1992).

Zahrada se stala důležitou součástí meziválečné bytové kultury, která byla svou účelností a jednoduchostí vlivným činitelem při projektování vegetačních ploch. Prvorepublikové zahradní umění pracuje s plochou, prostorem, tvarem a barvami. Přičemž však není důležitá dekorativnost, hlavní zřetel musí být brán na praktické využití všech ploch, které slouží k osvěžení těla, sportovním a hygienickým výkonům, jako je např. slunění a koupání. Historická konservativnost při projektování zahrad v této době udělala místo logickému členění vegetačních ploch, které jsou při cenách pozemků velmi omezené. Musí se tedy v zahradě šetřit místem, a proto v ní převládá rovná linie. Poté je možné zahradu co nejlépe prostorově využít. V zahradě musí být velké trávnickové plochy. Ohledně květin nezáleží na tom, aby jich bylo v zahradě co možná nejvíce, ale na tom, umístit rostlinný materiál tak, aby se barvou listu, květem i celkovým rázem co nejvýhodněji uplatnily. Zahrada pak skýtá mnoho radostí. Má-li však plnit svou funkci, vyžaduje finanční výdaje a nepřetržité ošetřování. Z tohoto důvodu musí být její organizace právě co nejúčelnější (Kumpán, 1920).

V popředí nového geometrického uspořádání zahrady nebyl v období první republiky návrat k historickým stylům, jako např. antika či renesance, ale sociální úvahy, podle nichž čistota a jednoduchost zahradní formy umožňuje multifunkční využití prostoru. To mělo vyhovovat moderním potřebám našeho obyvatelstva, např. sportovním aktivitám. Nejdůležitějším požadavkem nových zahrad bylo méně měšťanské reprezentace, zato mnohem více zotavení, her, sportu, vzdělání, výchovy, pospolitosti a zdraví. Zelené plochy a louky byly stále častěji upravovány tak, aby odpovídaly jejich specifické úloze, jako bylo sportoviště, hřiště pro tenis fotbal či lehkou atletiku (Kalusok, 2004).

Zatímco v minulosti byly okrasné zahrady výsadou pouze bohatších lidí, dnes si je může dovolit opravdu téměř každý. Zato svého vlastního zahradníka si drží málokdo. Proto je při návrhu potřeba volit takové zahradní úpravy, jejichž provoz a údržba nebude časově

ani finančně vyčerpávající. Pokud se zahradám nedostává dostatečné péče, vytrácí se pak jejich půvab, smysl a mnohdy i funkce. Zcela bezúdržbové zahrady jsou pouze mýtem - pokud se tedy nejedná o betonový dvorek (Jeníková a kol.).

Základním rysem novodobé společnosti je to, že vytvořila podmínky pro demokratičtější vývoj a uplatnění zahrad v životě současných lidí, zejména pak jde-li o jejich velikost a dostupnost co možná nejširšímu okruhu zájemců (Mareček, 1992).

Nárůst celkové technizace v našem prostředí vyvolává nutně potřebu vrátit se k přírodě. Vztah k přírodě nepramení však pouze z ekologických důvodů, ale projevuje se v něm i důležitý sociální aspekt, který oceňuje i hodnoty estetické. Důležitá je také potřeba střídání klidového stavu a vzruchu, kdy pobyt v zahradním prostoru představuje určitý pól klidu a izolace, což tvoří protiklad častým a intenzivním kontaktů v zaměstnání, ale také ve veřejném prostoru vůbec. Odtud vznikl pro dnešní dobu důležitý pojem, a to intimita prostředí. Významným aspektem je zde i seberealizace. Zahrada totiž může touhu člověka po klidné manuální a tvůrčí činnosti velmi dobře a intenzivně splňovat (Mareček, 1992).

4. Zhodnocení podkladových údajů

4.1. Preference uživatelů

Na začátku práce proběhl rozhovor s majiteli zahrady, kteří specifikovali své požadavky. Toto je stručný záznam rozhovoru.

Kdo bude zahradu využívat?

- Čtyřčlenná rodina. Dvě děti do pěti let.

Domácí zvířata (psi, kočky)?

- Ne.

Hospodářská zvířata (slepice, králíci)?

- Ne.

Náročnost údržby?

- Nízká. Spíše bezúdržbová zahrada.

Jak často budete chtít se o zahradu starat?

- Pouze příležitostná nutná údržba.

Listnaté nebo spíše jehličnaté dřeviny (úklid listů)?

- Listnaté dřeviny v preferencích uživatelů převládají.

Záliba v zahradničení?

Záliba v zahradničení nízká.

Funkce zahrady:

Parkoviště? Na pozemku je již systém parkování vyřešen. Jeho stav je vyhovující.

Cesty?

-Na pozemku je již systém cest vyřešen. Jejich stav je vyhovující.

Umístění kompostu?

- Na neřešeném úseku zahrady se již nachází.

Bazén?

- Na pozemku se již bazén nachází, nutná rekonstrukce.

Zeleninové záhony?

- Na neřešeném úseku zahrady se již nacházejí.

Bylinkové záhony?

- Na neřešeném úseku zahrady se již nacházejí.

Ovocný sad?

- Na neřešeném úseku zahrady se již nacházejí.

Zahrada obytná, čistě rekreační, užitná?

- Řešený úsek zahrady čistě rekreační.

Preference v rostlinném materiálu:

Oblíbené roční období? Celoroční obývání zahrady, nebo tam např. v létě nejste?

- Celoroční obývání zahrady.

Děti – jedovaté a trnité rostliny?

- Jedovaté i trnité rostliny jsou možné.

Alergie (na co)?

- Bez alergií.

Líbí se Vám nějaké určité rostliny, a jaké? Jsou rostliny, které byste bezpodmínečně chtěli na zahradě mít?

- Obliba v barevných kultivarech, kulovitých a převislých tvarech rostlin. Na podzim velká barevnost.

- Převislý modřín.

- Nízké kultivary borovic.

- Vyšší druhy trav.

- *Ilex*, *Mahonia*, *Hydrangea* sp.

Nepreferujete nějaké rostliny? Jsou rostliny, které byste na zahradě bezpodmínečně nechtěli mít?

- *Thuja* sp., *Juniperus sabina*.

Barvy, tvary:

Oblíbené barvy? Spíše tlumené či zářivé?

- Všechny barvy možné. Žádná preference určité barvy. Spíše barvy zářivé.

Oblíbené tvary? Ostré, kulaté, křivky?

- Oblíbenost v oblých tvarech, zejména různé tvary vln.

Spíše trávník nebo dlážděné plochy? V jakém poměru?

- Travnaté plochy by měly v co možná největší míře převažovat.

Vztahy se sousedy

- Sousedé se tří stran nevyskytují. Z poslední strany je plot od sousedů zcela zakryt vegetací.

Chtěli byste na zahradě:

Alpinum, skalku: ano.

Zahradní besídku či pergolu: ano.

Trvalkové záhony: ano.

Nějaké speciální plochy?

- Dřevník, pískoviště, umístění konstrukce na houpačku se skluzavkou.

Shrnutí preferencí majitelů

Z těchto získaných informací od majitelů pozemku vyplývá, že nemají vyhraněný zahradní styl a tudíž zde nebude problém navrhnout zahradu v prvorepublikovém stylu. Uživatelé by chtěli převážně bezúdržbovou zahradu s převážně listnatými dřevinami a rostlinami v rozmanitých barvách a tvarových kultivarech. V návrhu by měl podle preferencí převažovat trávník. Je zde možno vybudovat alpinum či skalku, pergolu či besídku a měl by zde být i podíl smíšených květinových záhonů. Je zde také nutnou počítat s prvky pro umístění dřeva a dále na herní prvky pro děti.

4.2. Širší vztahy

Řešené území se nachází v městské části Praha - Suchdol, v ulici Za Sokolovnou. V těsném sousedství objektu se nachází Základní škola Mikoláše Alše a Místní veřejná knihovna Praha – Suchdol. Jedinou veřejnou dopravou je zde autobusová linka ze zastávky Suchdol. Kolem celého řešeného území se rozprostírá zahradnická osada. Jedinými kulturními a restauračními zařízeními jsou zde Pizzerie Sklípek a Divadlo ANPU. Nedaleko se pak nachází i Brandejsův statek, historický dvůr dnes využívaný jako součást školního zemědělského podniku ČZU. Provozuje se zde chov koní.



4.3. Klimatické charakteristiky

Řešené území se stejně jako celá Praha, dle řazení do klimatického regionu v rámci ČR, nachází v teplém klimatickém regionu, mírně teplém klimatickém okrsku a mírně suchém s převážně mírnou zimou (Quitt, 1971).

Charakteristika regionu dle Quitt, 1971:

Počet letních dní	60 - 70
Počet dní s teplotou alespoň 10°C	170 - 180
Počet mrazových dní	100 - 110
Průměrná teplota v lednu	-2°C - -3°C
Průměrná teplota v červenci	19°C - 20°C
Srážkový úhrn ve vegetačním období	300 - 350 mm
Srážkový úhrn v zimním období	200 - 300 mm
Počet jasných dní	110 - 120
Počet dní zatažených	50 - 60

4.4. Geologické a pedologické charakteristiky

Sklonitost terénu je na tomto pozemku 0° - 2°, což jsou roviny a slabě ukloněné svahy (mapy.nature.cz).

Řešené území spadá do skupiny půd LUVISOLY, do půdního typu hnědozem se specifikací modální (geoportal.gov.cz).

Jedná se o půdy středně těžké s mírně těžší spodinou, bez skeletu, s příznivými vláhovými poměry až sušší (eagri.cz)

Tyto půdy patří k našim nejhodnotnějším půdám. Svou úrodností se blíží k černozemím, a to zejména pak v sušších létech (priroda.kr-stredocesky.cz).

4.5. Přírodní poměry – vegetace a ochrana

Dle AOPK ČR – mezinárodně významné části přírody, je toto území součástí EECONET (Evropské ekologické sítě). V rámci dělení pak patří do zóny zvýšené péče o krajinu. Dále území spadá do ÚSES, a to do nadregionálního biokoridoru (mapy.nature.cz).

Přirozená vegetační skladba dle Geobotanické mapy je dubohabrových hájů a šipákových doubrav a skalních lesostepí (Mikyška, R. a kol., 1968).

Dle mapy potencionální přirozené vegetace pak spadá do černýšové dubohabřiny. (Neuhauslová, 1998).

Dominantními dřevinami a keři jsou dub zimní (*Quercus petraea*), dub letní (*Quercus robur*), habr obecný (*Carpinus betulus*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), javor mléč (*Acer platanoides*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), líska obecná (*Corylus avellana*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), hloh mnohosemenný (*Crataegus monogyna*), zimolez obecný (*Lonicera xylosteum*) (Chytrý, M., Kučera T, a spol., 2010).

Bylinné patro tvoří převážně jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), černýš hajní (*Melampyrum nemorosum*), lipnice hajní (*Poa nemoralis*), strdivka níci (*Melica nutans*), kostřava různolistá (*Festuce heterophylla*) (Chytrý, M., Kučera T, a spol., 2010).

4.6 Historický vývoj

Do roku 1938 se na místě dnešního domu nacházela obhospodařovaná pole. Snímek z III. vojenského mapování (1876 - 1880).



MAPA Č.2: III. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ (<http://oldmaps.geolab.cz>)

Na snímku z roku 1938 je patrné, že na navrhovaném území se nachází sad a menší polnosti. Je zde vidět také nově budovaná základní škola.



MAPA Č. 3: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1938 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Tento snímek ukazuje situaci v roce 1953. Pokračuje zde stavba základní školy. Charakter sadů a polností se mění. Na navrhovaném území zůstává stále sad.



MAPA Č. 4: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1953 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Snímek pořízený roku 1975 již zachycuje rostoucí zástavbu. Z polností se stala zahradní osada. Škola je již dokončená. Na navrhovaném pozemku již stojí původní dům se zahradou.



MAPA Č. 5: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1975 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Další snímek zachycuje vývoj v roce 1988-89. Škola se zde dvojnásobně rozrostla. Přibývá zde další zástavba. Na původním domě na navrhované parcele je již zachycena přístavba dalšího objektu, přiléhajícího přímo k domu. Obě budovy mají typickou sedlovou střechu. Dále zde byl vybudován zřejmě betonový bazén.



MAPA Č. 6: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1988-89 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Roku 1996 byla pořízena již barevná fotografie, na které je patrné do dneška zachované vedení dopravní infrastruktury, včetně točny pro autobusy. Na navrhovaném pozemku se mění pouze ozelenění zahrady.



MAPA Č. 7: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1996 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Snímek z roku 2007 ukazuje pomalu mizící zahradní osadu. Sady se již neobnovují a pouze chátrají.



MAPA Č. 8: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 2007 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Poslední historický snímek zachycuje na řešeném území přestavbu přístavěného objektu (viz Fotodokumentace, OBR. Č. 34). Roku 2011 proběhla moderní rekonstrukce objektu. Původní dům byl zachován. Nová obytná přístavba má již střechu plochou. U obou objektů je tedy zcela odlišná architektura (viz Fotodokumentace).



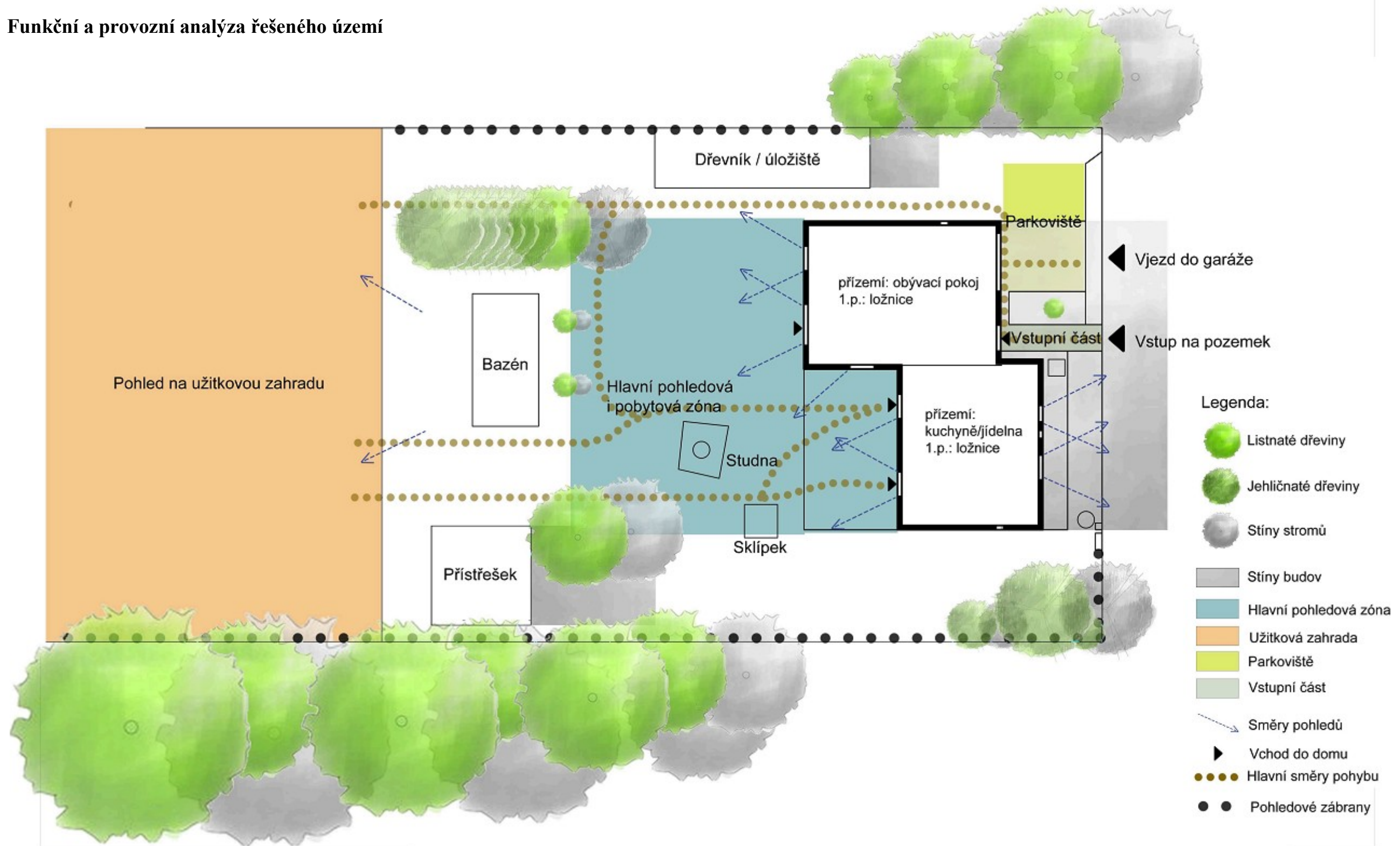
MAPA Č. 9: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 2011 (<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

5. Vlastní projekt

5.1. Funkční a provozní analýza řešeného území

Expozice řešeného území je k jižní straně, je tedy celý den vystaveno slunci. Stíny jsou většinu dne vrhány na severozápadní stranu pozemku. Před domem je stín téměř celý den. Na pozemek jsou dva hlavní vstupy a to vjezd do garáže a vchod brankou před dům. Za vjezdovými vraty je pak situováno dlážděné parkoviště. Další vchody do budovy jsou ze zahrady, a to do obývacího pokoje a do kuchyně s jídelnou. Hlavní pobytová zóna se nachází hned za domem, kam také směřují nejdůležitější pohledy z domu. Další pohledy pak směřují před dům, a významný pohled je také od bazénu na hospodářskou část zahrady.

Funkční a provozní analýza řešeného území



1:200

5.2 Současný stav

Na řešeném území se nachází převážná plocha trávníku. Dlážděné plochy se zde téměř nevyskytují. Za domem je pruh nově založeného trávníku (viz obr. č. 40).

Před domem je situováno několik objektů inženýrských sítí. Dále je zde podél domu v levé části pruh ze štěrku (viz obr. č. 36). Před hlavním vchodem je pruh napojený na nový dlážděný chodník a ten dále na parkoviště z drceného kameniva před garáží. Mezi těmito dvěma povrchy je umístěný záhon s letničkami a s malým jedincem javoru dlanitolistého v červenolistém kultivaru (*Acer palmatum* 'Atropurpureum'), který na tomto místě má špatné podmínky, což se projevuje například výrazným sesycháním listů.

Na pozemku se nachází několik objektů, které ztratily svou funkci. Jedná se o plechovou stavbu vpravo od domu, která má nyní funkci dřevníku a úložiště. Tento objekt je vhodný k odstranění, jelikož se do kompozice zcela nehodí a jeho funkce je nahraditelná jinými způsoby (viz obr. č. 38). Dále je to objekt vlevo od domu, který mohl mít funkci přístřešku nebo zahradní besídky či domku na nářadí. V dnešní době je stavba nevyužívaná (viz obr. č. 39). Posledním objektem na pozemku je pak nepoužívaný betonový bazén (viz obr. č. 37).

Vpravo od bazénu je vysazeno sedm jedinců smrku ztepilého (*Picea abies*) a jeden ořešák královský (*Juglans regia*). Novými majiteli zde byly zasazeny také dvě rostliny révy vinné (*Vitis vinifera*). Poblíž zahradní besídky roste další avšak o něco vzrostlejší zástupce ořešáku královského (*Juglans regia*). Vlevo od domu byly původními majiteli vysazeny další jehličnaté dřeviny a to dva druhy rodu jalovec (*Juniperus* sp.) a jedinec smrku pichlavého (*Picea pungens*) (viz mapa současného stavu).

V zahradě za domem je nově vybudovaná terasa z betonových prefabrikátů umístěná před kuchyní a jídelnou v domě (viz obr. č. 34). Za ní se nachází původní studna. O kousek vlevo je pak situován podzemní sklípek, který je ale nevyužíván pro svůj původní účel ale je na něm umístěno provizorní pískoviště (viz obr. č. 41).

Na obou stranách je pozemek částečně kryt stromy z okolních území. Na západní straně jsou to jedinci druhů smrku ztepilého (*Picea abies*) a ořešáku královského (*Juglans regia*). Na severovýchodní straně rostou vzrostlý jedinci druhu líska obecná (*Corylus avellana*) v keřovité formě.

Současný stav řešeného území je v této době nevyhovující. Zcela neplní požadavky majitelů na obytnost zahrady.

5.2.1 Fotodokumentace

Obr. č. 34 zachycuje původní dům vpravo a novou přístavbu nynějších majitelů vlevo. Původní dům má klasickou sedlovou střechu, je cihlový s kamennou podezdívkou. Tento dům byl nově rekonstruován. Místo klasických oken zde přibyla francouzská okna, na střeše pak byla vybudována střešní okna. Nově postavená přístavba má ráz spíše funkcionalistický. Oba tyto objekty se tedy svou architekturou nápadně liší. Je zde i zcela patrná rozdílnost barev fasád domu.



OBR.Č. 34: PŮVODNÍ DŮM S PŘÍSTAVBOU

Na obr. č. 35 je vidět původní drátěný plot s kamennou podezdívkou, který bude v nejbližší době nahrazen gabionovými koši.



OBR.Č. 35: PŮVODNÍ DŮM S OPLOCENÍM

Obr. č. 36 zachycuje předzahrádku s letničkovým záhonem a s prvkem inženýrských sítí.



OBR. Č. 36: PŘEDZAHRÁDKA DOMU

Obr. č. 37 zobrazuje původní betonový bazén, který je sice v dobrém stavu, je však nevyužívaný. Tento prvek má v zahradě velký potenciál pro přestavbu.



OBR. Č 37: PŮVODNÍ BETONOVÝ BAZÉN

Na pozemku se nachází také několik objektů. Objekt na obr. č. 38 byl snad používán jako dřevník či úložiště. Objekt na druhém snímku (obr. č. 39) měl snad funkci přístřešku pro posezení.



OBR.Č.38: DŘEVNÍK/ÚLOŽIŠTĚ



OBR.Č.39: PŘÍSTŘEŠEK

Obr. č. 40 zachycuje pohled od domu na nově zasetý trávník a bazén. Za nimi je pak situována užitková zahrada a sad.



OBR.Č.40: ZAHRADA A UŽITKOVÁ ČÁST

Na obr. č. 41 je ohled z 1. patra domu na studnu a sklípek, který je nevyužívaný, a proto by měl být z prostoru odstraněn. Na místě sklípku se v současné době nachází provizorní pískoviště. Je zde také patrná navážka po stavbě a složené cihly, které by měly být také odstraněny.



OBR.Č.41: ZAHRADA S NEFUNKČÍMI PRVKY

→ Stanoviště snímků – viz Současný stav území.

5.2.2 Dendrologický průzkum

Z dendrologického průzkumu vyplývá, že většina dřevin na pozemku je v relativně dobrém zdravotním stavu s dobrou fyziologickou vitalitou.

Výjimku zde tvoří pouze javor dlanitolistý (*Acer palmatum* 'Atropurpureum') (viz tabulka č. 1), jenž má horší vitalitu díky špatnému výběru stanoviště. Zhoršenou vitalitu mají dále i dva jedinci ořešáku královského (*Juglans regia*) (viz tabulka č. 1), avšak správnými pěstebními zásahy, by se dali vrátit do správné kondice.

Číslo ve výkresu současného stavu	Název taxonu	Obvod kmene (cm)	Průměr kmene (cm)	Výška (m)	Výška nasazení koruny (m)	Věková kategorie (let)	Fyziologická vitalita (1-6)	Zdravotní stav (1-6)	Odstraněná část koruny (%)	Hodnota stromu pro rok 2014 (Kč)	Sadovnická hodnota (1-5)
1.	<i>Picea abies</i>	70	22,29	12	2,2	0-20	2	2	5	6763	4
2.	<i>Picea abies</i>	65	20,7	12	2	0-20	2	2	5	5944	4
3.	<i>Picea abies</i>	75	23,89	13	2,3	0-20	2	2	5	7634	4
4.	<i>Picea abies</i>	65	20,7	12	2	0-20	2	2	5	5944	4
5.	<i>Picea abies</i>	63	20,06	12	1,8	0-20	2	2	5	5944	4
6.	<i>Picea abies</i>	67	21,34	13	2	0-20	2	2	5	5944	4
7.	<i>Picea abies</i>	68	21,66	13	2,3	0-20	2	2	5	5944	4
8.	<i>Juglans regia</i>	40	12,74	5	1,3	0-20	3	2	0	10561	3
9.	<i>Juglans regia</i>	80	25,48	15	0,7	20-40	3	2	0	30420	2
10.	<i>Acer palmatum</i> 'Atropurpureum'	10	3,185	1	0,2	0-20	4	3	0	981	3
11.	<i>Juniperus</i> sp.	40	12,74	7	1,5	20-40	2	2	0	12541	4
12.	<i>Picea pungens</i>	60	19,11	8	1	20-40	2	2	5	26061	4
13.	<i>Juniperus</i> sp.	30	9,554	1,5	0,1	0-20	2	2	0	12294	4

TABULKA Č. 1 DENDROLOGICKÝ PRŮZKUM

Průměr kmene a obvod kmene je měřený ve výšce 1,3m.

Sadovnické hodnocení (dle Machovce)

1 – dřeviny nevyhovující, 2 – dřeviny podprůměrné hodnoty, 3 – dřeviny průměrné hodnoty, 4 – velmi hodnotné dřeviny, 5 – nejhodnotnější dřeviny

Fyziologická vitalita (dle Pejchala)

1 – optimální, 2 – mírně snížená, 3 – středně snížená, 4 – silně snížená, 5 – žádná

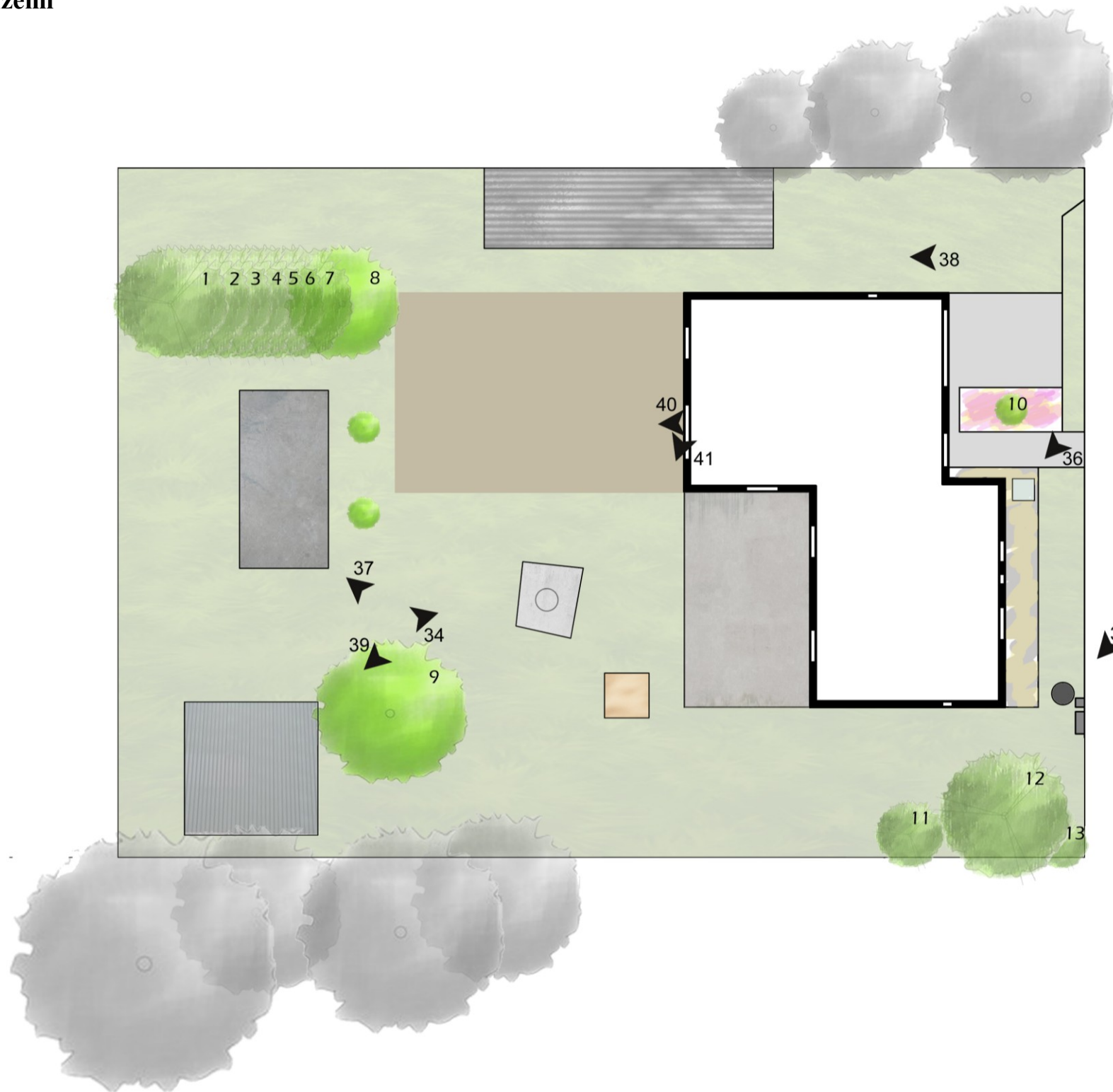
Zdravotní stav (dle Pejchala)

1 - normální stav, 2 – málo výrazná abnormalita, 3 – středně výrazná abnormalita, 4 – velmi výrazná abnormalita, 5 – abnormalita ohrožující bezprostředně existenci jedince











5.2.3 Současný stav – návrh kácení

Na pozemku se nachází dřeviny, které jsou, vzhledem k budoucímu návrhu, nutné k odstranění. Jedná se o všechny jehličnaté dřeviny (*Picea abies*, *Juniperus* sp., *Picea pungens*). Zejména smrk ztepilý (*Picea abies*) tvoří v zahradě nevzhlednou a příliš vysokou stěnu, která ruší pohledy a nevyhovuje budoucím kompozičním záměrům. Dále bude odstraněn jedinec ořešáku královského (*Juglans regia*), který má již zhoršenou fyziologickou vitalitu. Odstraněn bude i jedinec javoru dlanitolistého (*Acer palmatum* 'Atropurpureum'), který má zcela nevyhovující zdravotní stav a dlouhodobě by na svém místě nepřežil.

Současný stav území



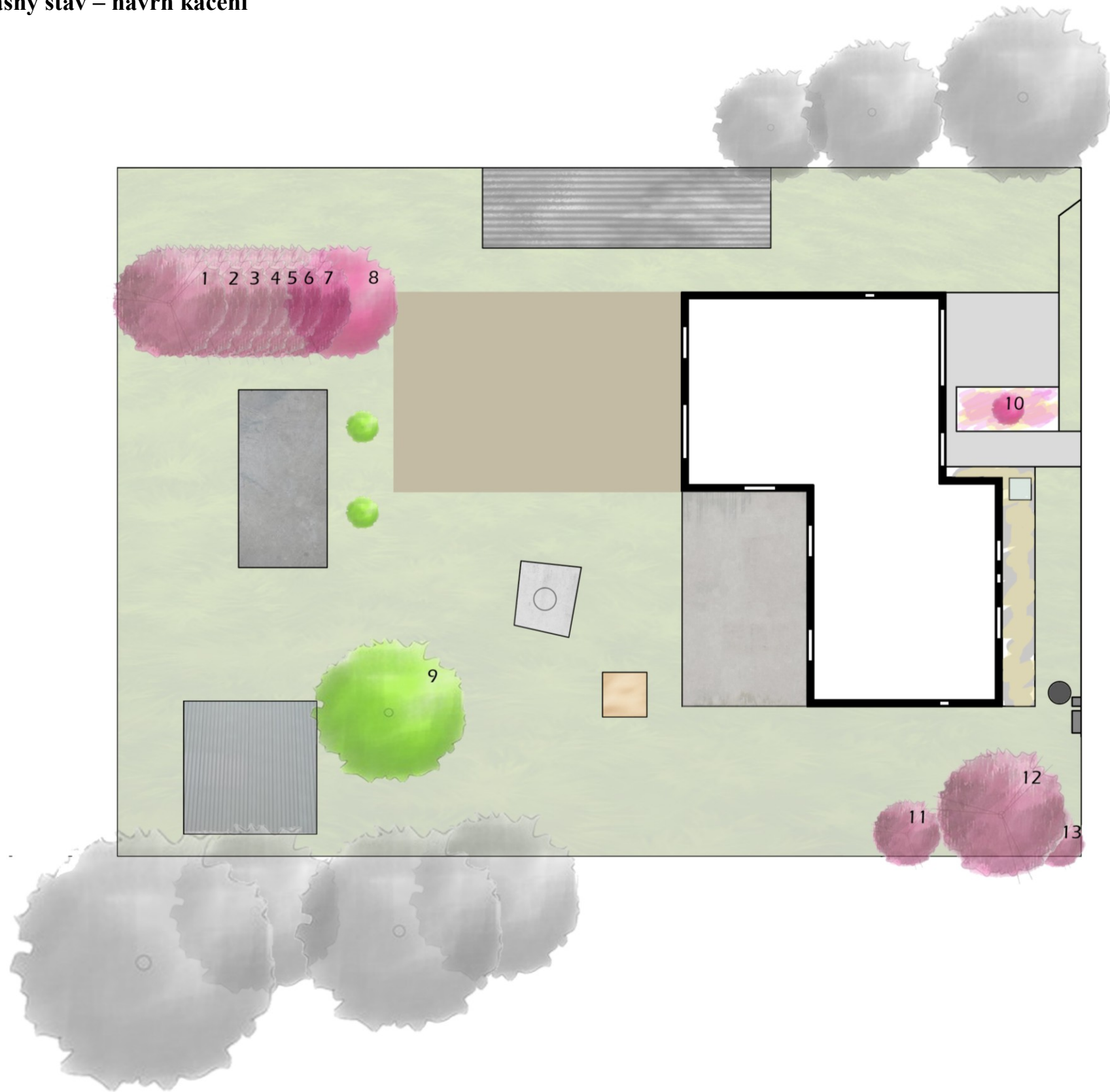
Legenda:

-  Listnaté dřeviny
 -  Jehličnaté dřeviny
 -  Dřeviny mimo pozemek
 -  Inženýrské sítě
 -  Trávník
 -  Nově zasetý trávník
 -  Terasa
 -  Betonový bazén
 -  Pískoviště / sklípek
 -  Parkoviště a vjezd
 -  Štěrka
 -  Záhon
 -  Studna
 -  Přístřešek
 -  Dřevník
- 1, 2 -13 Inventarizační údaj
-  34-41 Stanoviště snímků fotodokumentace



1:200

Současný stav – návrh kácení



Legenda:

- Listnaté dřeviny
- Dřeviny k odstranění
- Dřeviny mimo pozemek
- Inženýrské sítě
- Trávník
- Nově zasetý trávník
- Terasa
- Betonový bazén
- Pískoviště / sklípek
- Parkoviště a vjezd
- Štěrk
- Záhon
- Studna
- Přístřešek
- Dřevník



1:200

5.2.4 SWOT analýza řešeného území

Silné stránky

strategické místo blízko centra Prahy
mateřská a základní škola
vysoká škola
občanské vybavení
blízkost zahradní osady
dopravní dostupnost veřejnou dopravou
sportovní zázemí
čisté ovzduší

Slabé stránky

nedostatek pracovních míst
snížená kvalita komunikací
špatná vybavenost a intenzita
veřejné dopravy
snížená bezpečnost v dopravě
nepřítomnost zdravotnického zařízení

Příležitosti

dostavba jižního okruhu
využití opuštěných budov a pozemků
atraktivita památek a kulturních míst
přivedení tramvajové linky

Hrozby

úbytek pracovních míst
nedobudování dopravní infrastruktury
(jižní okruh) - snížený rozvoj ekonomiky,
turistiky, nedostatek pracovních příležitostí
kvalita komunikací

Ze SWOT analýzy vyplývá, že silné stránky území převládají nad těmi slabými. Toto místo vyniká strategickým umístěním poblíž Prahy, avšak na úplném okraji Prahy Suchdol. Dále dobrou občanskou vybaveností a napojením na veřejnou dopravu.

Mezi slabé stránky bezesporu patří nedostatek pracovních míst, nepřítomnost zdravotnického zařízení a špatná vybavenost a intenzita veřejné dopravy, která je zatížená zejména přítomností České zemědělské univerzity.

Příležitostí pro tuto oblast by pak mohl být plán přivedení tramvajové linky na Suchdol, či dostavba jižního okruhu, čímž by se zcela jistě zlepšil komfort cestování, zejména autem.

Při nedobudování okruhu by mohly vzniknout určité hrozby pro toto místo, jako je snížený rozvoj ekonomiky a turistiky, úbytek pracovních míst s čímž souvisí nedostatek pracovních příležitostí.

5.3 Koncept studie

Koncept studie vychází zejména z aktuálních požadavků majitelů na obytnost zahrady. Musí se zde tedy umístit posezení, dětské hřiště a několik trvalkových záhonů. Koncept vychází z myšlenky vytvoření z jednoho konceptu dvě studie.

V prvním návrhu se řeší zahrada z pohledu první republiky. Typickou charakteristikou je zde bezesporu osová souměrnost, jejíž hlavní osu tvoří chodník z betonových dlaždic, navazující na dřevěnou terasu s moem. Důležité je zde umístění besídky pod převislé břízy, které jsou pro tuto dobu typické. Došlo k přeměně starého betonového bazénu na přírodní jezírko, jelikož voda v zahradě byla pro zahradu první republiky klíčová. Okolní osázení tvoří rostliny pro tuto dobu charakteristické. Umístěna zde byla taktéž dvě perenová rabata. Jejich tvar i druh sortimentu jsou typické. Rostliny jsou umístěny v souměrných řadách a druhově jsou vybrány tak, aby zajišťovaly kvetení od jara do podzimu. Tyto rostliny byly vybírány podle literatury od Josefa Vaňka. Sortiment, který se v dnešní době již nepěstuje, byl nahrazen druhy, které jsou svými vlastnostmi původním rostlinám podobné. Typickým prvkem je zde výsadba kulovitých kultivarů kvetoucích dřevin do perenových rabat. S požadavky majitelů se tento návrh příliš neshoduje, zejména z pohledu údržby. Trvalková rabata a v nich vysazené dřeviny jsou poměrně na údržbu náročné. Koncept byl inspirován prací Josefa Vaňka a Josefa Kumpána.

V druhém návrhu je pro posezení vybrána, dnes velice moderní, pergola. Chodník zde již netvoří osovou souměrnost. Záhony jsou ve tvaru křivky a s výsadbou dřevin tvoří, na rozdíl od prvního návrhu, přírodní charakter. Rostliny jsou vysázeny v nesouměrných a nestejně velkých plochách. Ve výsadbě jsou zde využity dnes velice moderní kultivary jehličin, i majiteli oblíbený japonský javor. Tento návrh se již s názory majitelů zahrady shoduje.

5.4 Návrh I

5.4.1 Studie návrhu I - prvorepublikový styl

Hlavní myšlenkou této zahrady je osová souměrnost, která je pro většinu děl první republiky charakteristická. Tato osa vede středem pozemku a rozděluje ho na dvě půle. Na obou stranách jsou umístěna velká trvalková rabata a za nimi výsadba vyšších dřevin. Do perenových záhonů jsou vysazeny kulovité kultivary kvetoucích druhů roubovaných na kmínek. V rámci celoroční působnosti se jedná na pravé straně o na jaře kvetoucí druh a na levé v létě (viz Studie I). Všechny použité rostliny jsou doporučované a používané Josefem Vaňkem v jeho knihách. Rostliny, které se v dnešní době již nepěstují, byly nahrazeny rostlinami úplně nebo téměř shodnými (viz Osazovací plán I).

Hlavní dominantu zde tvoří zahradní besídka s dřevěným molem a přírodní jezírko. Zahradní besídky byly jedním z nejčastějších způsobů vytvoření přístřešku pro posezení v zahradách první republiky. Velmi důležitým prvkem byla vždy voda. V této studii došlo k přestavbě betonového bazénku na přírodní jezírko osázené nejtypičtějším vodními rostlinami pro tu dobu. V dřevěném molu jsou zachovány dvě rostliny vinné révy (*Vitis vinifera*), které se do něj zapustily (viz Studie I).

Další zahradní stavbou v návrhu je dřevník. Umístěny jsou zde i prvky na hraní dětí, kde houpačka je zavěšena na stávajícím ořešáku královském (*Juglans regia*), který má také za úkol poskytovat částečný stín pro pískoviště. Za domem je u vchodu do domu vytvořen schod pro usnadnění přístupu do budovy. Před domem u hlavního vchodu je umístěna malá stinná předzahrádka. Částečná hlavní osa je zde tvořena zpevněnou cestou spojující terasu u domu s relaxační částí u besídky (viz Studie I).

Studie I



Legenda:

- Listnaté dřeviny původní
- Dřeviny mimo pozemek
- Nová výsadba - listnaté dřeviny
- Nová výsadba - jehličnany
- Trvalkové a keřové výsadby
- Schod u domu
- Přírodní jezírko
- Prvky dětského hřiště
- Zpevněná cesta
- Zahradní stavby
- Dřevěné molo
- Výsadba přírodního jezírka
- Trávník
- Štěrka
- Parkoviště a vjezd
- Terasa
- Inženýrské sítě

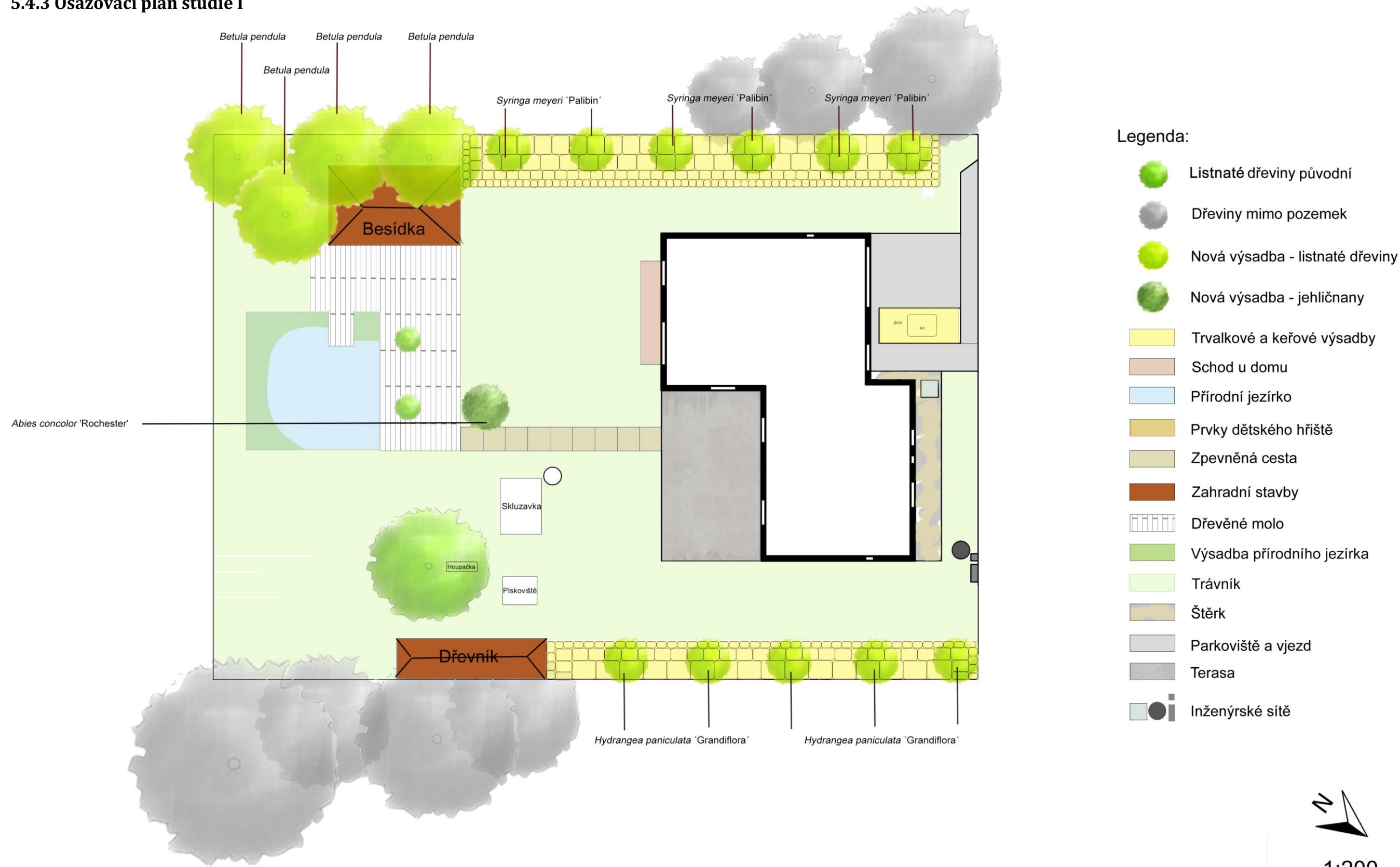


1:200

5.4.2 Perspektiva studie I



5.4.3 Osazovací plán studie I

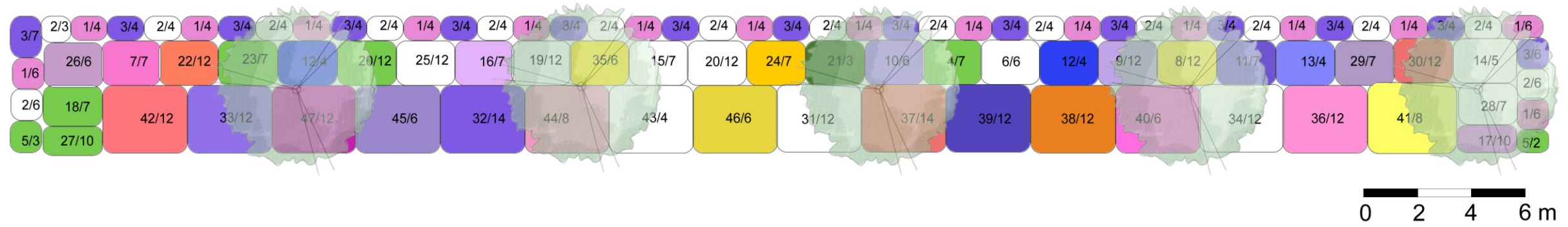


Trvalkové rabato II

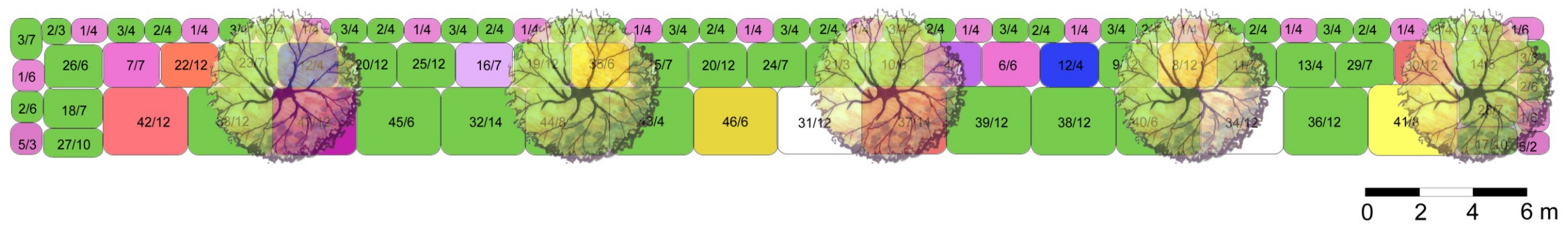
Jaro (III. - V.)



Léto (VI. - VIII.)



Podzim (IX.-X.)



Osazovací plán studie I

Dřeviny – Uváděné dřeviny odpovídají svým charakterem (barva květu, habitus) zahradám první republiky.

Latinský název	Výška	Kvetení	Počet ks celkem	Poznámka
<i>Abies concolor</i> 'Rochester'	5 m	-	1	
<i>Betula pendula</i>	20 m	IV. – VI.	4	
<i>Hydrangea paniculata</i> 'Grandiflora'	2 m	VIII. – IX.	5	zapěstovaná na kmínek
<i>Syringa meyerii</i> 'Palibin'	2 m	V. – VI.	6	zapěstovaná na kmínek

TABULKA Č. 2 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE I - DŘEVINY

Trvalkové rabato I

číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
	OBRUBA				
1	<i>Saponaria ocymoides</i>	30 cm	V. - IX.	25 x 30	30
2	<i>Phlox divaricata</i> ssp. <i>Laphamii</i>	30 cm	V. - VI.	25 x 30	18
3	<i>Phlox subulata</i> 'Benita'	10 cm	IV. - V.	25 x 30	26
4	<i>Armeria maritima</i>	15 cm	V. -VI.	25 x 30	18
5	<i>Aubrieta deltoidea</i>	20 cm	IV. - VI.	25 x 30	9
6	<i>Cerastium biebersteinii</i>	20 cm	V. - VI.	30 x 30	33
7	<i>Pyrethrum cinerariifolium</i>	20 cm	VI. - IX.	25 x 30	18
8	<i>Campanula carpatica</i> 'Deep blue clips'	20 cm	VII. - VIII.	25 x 30	12
9	<i>Arabis alpina</i>	35 cm	VI. - VIII.	30 x 30	27
10	<i>Viola cornuta</i>	15 cm	VI. - VIII.	25 x 30	9
11	<i>Vinca minor</i>	15 cm	III. - IX.	20 x 20	23
	I. ŘADA				
12	<i>Geum</i> × <i>heldreichii</i>	50 cm	IV. - IX.	40 x 40	12
13	<i>Trollius hybridus</i>	40 cm	V. - VI.	40 x 40	12
14	<i>Centaurea montana</i>	60 cm	VI. - VIII.	50 x 50	3
15	<i>Narcissus poeticus</i>	40 cm	IV. - VI.	10 x 10	36
16	<i>Incarvillea delavayi</i>	40 cm	VI. - VII.	40 x 40	8
17	<i>Aquilegia flabellata</i>	50 cm	V.	40 x 40	4
18	<i>Tradescantia</i> × <i>andersoniana</i> 'Alba'	40 cm	VI. - IX.	40 x 40	8
19	<i>Erigeron speciosus</i> 'Azurfee'	50 cm	VII. - VIII.	50 x 50	6
20	<i>Achillea millefolium</i> 'Paprika'	60 cm	VI. - VIII.	40 x 40	4
21	<i>Aster dumosus</i> 'Blaue Lagune'	40 cm	IX. - X.	40 x 40	12
22	<i>Leucanthemum vulgare</i> 'Česká Píseň'	40 cm	VII. - VIII.	40 x 40	4
23	<i>Campanula glomerata</i> 'Joan Elliot'	40 cm	VI. - VIII.	40 x 40	8
24	<i>Oenothera speciosa</i> 'Siskiyou Pink'	60 cm	VI. - IX.	40 x 40	12
25	<i>Leucanthemum maximum</i> 'Silver Princess'	40 cm	VII. - VIII.	40 x 40	8
26	<i>Astilbe japonica</i> 'Gladstone'	60 cm	VI. - VII.	60 x 60	7
27	<i>Anchusa myosotidiflora</i>	50 cm	IV. - V.	40 x 40	4
28	<i>Lychnis</i> × <i>haageana</i> 'Lengai'	40 cm	VI. - IX.	40 x 40	4
29	<i>Penstemon barbatus</i> 'Rondo'	40 cm	VI. - VIII.	40 x 40	4
30	<i>Papaver nudicaule</i>	40 cm	VI. - IX.	25 x 30	20
31	<i>Bergenia cordifolia</i>	40 cm	IV. - V.	40 x 40	17
32	<i>Campanula glomerata</i> 'Superba'	60 cm	VI. - VIII.	50 x 50	3

číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
33	<i>Chelone obliqua</i> 'Alba'	60 cm	VIII. - IX.	50 x 50	7
34	<i>Stachys byzantina</i>	70 cm	VI. - VIII.	50 x 50	6
II. ŘADA					
35	<i>Aquilegia alpina</i>	80 cm	VI. - VIII.	50 x 50	24
36	<i>Iris x germanica</i> 'Blue'	70 cm	V. - VII.	30 x 30	14
37	<i>Hemerocallis fulva</i>	100 cm	VII. - VIII.	70 x 70	8
38	<i>Pyrethrum corymbosum</i>	100 cm	VI. - VIII.	60 x 60	16
39	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Primevere'	90 cm	V. - VI.	80 x 80	8
40	<i>Erigeron speciosus</i> 'Schone blue'	80 cm	V. - VII.	60 x 60	8
41	<i>Gaillardia x grandiflora</i> 'Burgunder'	70 cm	VI. - IX.	60 x 60	16
42	<i>Achillea ptarmica</i> 'The Pearl'	70 cm	VII. - IX.	60 x 60	8
43	<i>Helenium autumnale</i> 'Pumilum Magnificum'	80 cm	VII. - VIII.	60 x 60	8
44	<i>Phlox paniculata</i> 'Sweet Summer Surprise'	80 cm	VII. - IX.	70 x 70	20
45	<i>Delphinium bella donna</i> 'Piccolo'	80 cm	VI. - VII.	60 x 60	16
46	<i>Delphinium</i> 'Excalibur Lilacrose White bee'	70 cm	VI. - IX.	60 x 60	8
47	<i>Astilbe x arendsii</i> 'Amethyst'	80 cm	VII. - VIII.	60 x 60	16
48	<i>Astilbe x arendsii</i> 'Glut'	70 cm	VII. - VIII.	60 x 60	8
49	<i>Gypsophila paniculata</i> 'Flamingo'	100 cm	VII. - VIII.	60 x 60	8
50	<i>Saponaria officinalis</i> 'Rosea Plena'	80 cm	VI. - VIII.	60 x 60	8
III. ŘADA					
51	<i>Anchusa azurea</i> 'Dropmore'	120 cm	V. - VI.	80 x 80	8
52	<i>Achillea filipendulina</i>	150 cm	VII. - VIII.	80 x 80	8
53	<i>Delphinium elatum</i> 'Diamant'	150 cm	VI. - VII.	80 x 80	8
54	<i>Papaver orientale</i>	100 cm	V. - VI.	80 x 80	8
55	<i>Alcea rosea</i>	200 cm	VII. - IX.	80 x 80	8
56	<i>Aconitum napellus</i>	150 cm	VI. - VIII.	80 x 80	4
57	<i>Aster ericoides</i> 'Monte Cassino'	120 cm	IX. - X.	80 x 80	8
58	<i>Aster novae - angliae</i> 'Abendsonne'	150 cm	IX. - X.	90 x 90	6
59	<i>Aster cordifolius x novi-belgii</i> 'Little Carlow'	100 cm	IX. - X.	80 x 80	4
60	<i>Helenium</i> 'Golddrausch'	120 cm	VII. - VIII.	80 x 80	4
61	<i>Ligularia dentata</i> 'Desdemona'	100 cm	VII. - VIII.	80 x 80	8
62	<i>Solidago virgaurea</i>	100 cm	VII. - IX.	80 x 80	8
63	<i>Rudbeckia nitida</i> 'Herbstsonne'	200 cm	VIII. - IX.	90 x 90	6

TABULKA Č. 3 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE I – TRVALKOVÉ RABATO I

Trvalkové rabato II

číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks
OBRUBA					
1	<i>Saponaria ocymoides</i>	30 cm	V. - IX.	30 x 30	70
2	<i>Arabis alpina</i>	35 cm	VI. - VIII.	30 x 30	67
3	<i>Viola cornuta</i>	15 cm	VI. - VIII.	25 x 30	65
OSTATNÍ					
4	<i>Aster</i> 'Newstars Final Touch'	50 cm	IX. - X.	40 x 40	7
5	<i>Aster amellus</i> 'Sonia'	50 cm	IX. - X.	40 x 40	5
6	<i>Hemerocallis</i> 'Artic Snow'	50 cm	VI. - VIII.	50 x 50	6
7	<i>Incarvillea delavayi</i>	40 cm	VI. - VII.	40 x 40	7
8	<i>Geum x heldreichii</i>	50 cm	IV. - IX.	30 x 30	12
9	<i>Aster alpinus</i> 'Violet'	30 cm	V. - VI.	30 x 30	12

číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks
10	<i>Campanula glomerata</i> 'Joan Elliot'	40 cm	VI. - VIII.	50 x 50	6
11	<i>Campanula persicifolia</i>	50 cm	VI. - VIII.	40 x 40	7
12	<i>Delphinium grandiflorum</i> 'Delfix Blue'	40 cm	VI. - IX.	60 x 60	8
13	<i>Delphinium bella donna</i> 'Piccolo'	80 cm	VI. - VII.	60 x 60	4
14	<i>Astilbe japonica</i> 'Gladstone'	60 cm	VI. - VII.	60 x 60	5
15	<i>Statice tatarica</i>	50 cm	VI. - VII.	40 x 40	7
16	<i>Anemone hybrida</i> 'September Charm'	60 cm	VIII. - X.	40 x 40	7
17	<i>Aster alpinus</i> 'Happy End'	30 cm	V. - VI.	30 x 30	10
18	<i>Bergenia cordifolia</i>	40 cm	IV. - V.	40 x 40	7
19	<i>Prunella grandiflora</i> 'Alba'	25 cm	VII. - VIII.	25 x 30	12
20	<i>Doronicum orientale</i> 'Leonardo Compact'	30 cm	IV. - V.	30 x 30	24
21	<i>Hosta hybrida</i> 'Wide Brim'	50 cm	VI. - VII.	70 x 70	3
22	<i>Geum coccineum</i> 'Borisii'	40 cm	V. - IX.	30 x 30	12
23	<i>Helleborus hybridus</i> 'Winter sunshine'	40 cm	III. - IV.	40 x 40	7
24	<i>Trollius hybridus</i>	40 cm	V. - VI.	40 x 40	7
25	<i>Dianthus plumarius</i> 'Albus Plenus'	30 cm	VI. - VII.	25 x 30	12
26	<i>Stachys byzantina</i>	70 cm	VI. - VIII.	50 x 50	6
27	<i>Epimedium alpinum</i>	40 cm	IV. - V.	30 x 30	10
28	<i>Leucanthemum vulgare</i> 'Česká Píseň'	40 cm	VII. - VIII.	40 x 40	7
29	<i>Nepeta racemosa</i>	40 cm	V. - VIII.	40 x 40	7
30	<i>Papaver nudicaule</i>	40 cm	VI. - IX.	25 x 30	12
31	<i>Achillea ptarmica</i> 'The Pearl'	70 cm	VII. - IX.	50 x 50	12
32	<i>Aquilegia alpina</i>	80 cm	VI. - VIII.	40 x 40	14
33	<i>Centaurea montana</i>	60 cm	VI. - VIII.	50 x 50	12
34	<i>Chelone obliqua</i> 'Alba'	60 cm	VIII. - IX.	50 x 50	12
35	<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Rising Sun'	40 cm	VI. - IX.	50 x 50	6
36	<i>Dicentra spectabilis</i>	90 cm	IV. - VI.	50 x 50	12
37	<i>Oenothera speciosa</i> 'Siskiyou Pink'	60 cm	VI. - IX.	40 x 40	14
38	<i>Hemerocallis fulva</i>	100 cm	VII. - VIII.	50 x 50	12
39	<i>Iris x germanica</i> 'Blue'	70 cm	V. - VII.	30 x 30	12
40	<i>Monarda didyma</i>	110 cm	VII. - VIII.	70 x 70	6
41	<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Tetra Giants'	100 cm	VI. - IX.	60 x 60	8
42	<i>Gaillardia x grandiflora</i> 'Burgunder'	70 cm	VI. - IX.	50 x 50	12
43	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Primevere'	90 cm	V. - VI.	80 x 80	4
44	<i>Astilbe x arendsii</i> 'Amethyst'	80 cm	VII. - VIII.	60 x 60	8
45	<i>Polemonium caeruleum</i>	80 cm	VI. - VIII.	70 x 70	6
46	<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Schnittgold'	90 cm	VI. - IX.	70 x 70	6
47	<i>Phlox paniculata</i> 'Sweet Summer Surprise'	80 cm	VII. - IX.	50 x 50	12

TABULKA Č. 4 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE I – TRVALKOVÉ RABATO II

Záhon A

	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
A	<i>Rhododendron</i> 'Praecox'	130 cm	III. - IV.	200 x 200	1
B	<i>Vinca minor</i>	15 cm	III. - IX.	20 x 20	30

TABULKA Č. 5 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE I – ZÁHON

5.4.4 Ekonomická rozvaha studie I

Dřeviny

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Abies concolor</i> 'Rochester'	3985	1	ko 25 l
<i>Betula pendula</i>	1487	4	ko 20 l
<i>Hydrangea paniculata</i> 'Grandiflora'	525	5	ko 5l
<i>Syringa meyerii</i> 'Palibin'	562	6	ko 5l

TABULKA Č. 6 EKONOMICKÁ ROZVAHA DŘEVIN V STUDII I

Trvalkové rabato I

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
OBRUBA			
<i>Saponaria ocymoides</i>	26	30	K 10 cm
<i>Phlox divaricata</i> ssp. <i>laphamii</i>	48	18	K 9 cm
<i>Phlox subulata</i> 'Benita'	38	26	K 9 cm
<i>Armeria maritima</i>	24	18	K 9 cm
<i>Aubrieta deltoidea</i>	28	9	K 9 cm
<i>Cerastium biebersteinii</i>	28	33	K 9 cm
<i>Pyrethrum cinerariifolium</i>	48	18	K 9 cm
<i>Campanula carpatica</i> 'Deep blue clips'	45	12	K 9 cm
<i>Arabis alpina</i>	20	27	K 9 cm
<i>Viola cornuta</i>	35	9	K 9 cm
<i>Vinca minor</i>	38	23	K 9 cm
I. ŘADA			
<i>Geum</i> × <i>heldreichii</i>	49,9	12	K 9 cm
<i>Trollius hybridus</i>	35	12	K 9 cm
<i>Centaurea montana</i>	49,9	3	K 9 cm
<i>Narcissus poeticus</i>	49	36	5ks cibulí
<i>Incarvillea delavayi</i>	32	8	K 10 cm
<i>Aquilegia flabellata</i>	20	4	K 9 cm
<i>Tradescantia</i> × <i>andersoniana</i> 'Alba'	73,9	8	K 9 cm
<i>Erigeron speciosus</i> 'Azurfee'	36	6	ko 0,5l
<i>Achillea millefolium</i> 'Paprika'	40	4	ko 0,5l
<i>Aster dumosus</i> 'Blaue Lagune'	48	12	K 9 cm
<i>Leucanthemum vulgare</i> 'Česká Píseň'	49	4	K 9 cm
<i>Campanula glomerata</i> 'Joan Elliot'	58	8	K 10 cm
<i>Oenothera speciosa</i> 'Siskiyou Pink'	38	12	K 9 cm
<i>Leucanthemum maximum</i> 'Silver Princess'	24	8	K 10 cm
<i>Astilbe japonica</i> 'Gladstone'	55	7	ko 2l
<i>Anchusa myosotidiflora</i>	138	4	K 12 cm
<i>Lychnis</i> × <i>haageana</i> 'Lengai'	49	4	K 9 cm
<i>Penstemon barbatus</i> 'Rondo'	26	4	K 10 cm
<i>Papaver nudicaule</i>	35	20	K 9 cm
<i>Bergenia cordifolia</i>	30	17	K 10 cm
<i>Campanula glomerata</i> 'Superba'	39,9	3	K 9 cm
<i>Chelone obliqua</i> 'Alba'	35	7	K 9 cm
<i>Stachys byzantina</i>	25	6	K 9 cm
II. ŘADA			
<i>Aquilegia alpina</i>	35	24	K 9 cm

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Iris x germanica</i> 'Blue'	75	14	ko 1l
<i>Hemerocallis fulva</i>	28	8	K 9 cm
<i>Pyrethrum corymbosum</i>	42	16	K 10 cm
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Primevere'	168	8	K 14 cm
<i>Erigeron speciosus</i> 'Schone blue'	19	8	K 9 cm
<i>Gaillardia x grandiflora</i> 'Burgunder'	15	16	K 9 cm
<i>Achillea ptarmica</i> 'The Pearl'	35	8	0,5l
<i>Helenium autumnale</i> 'Pumilum Magnificum'	29	8	K 9 cm
<i>Phlox paniculata</i> 'Sweet Summer Surprise'	58	20	ko 0,5l
<i>Delphinium belladonna</i> 'Piccolo'	98	16	K 11 cm
<i>Delphinium</i> 'Excalibur Lilac Rose White Bee'	43	8	h 0,5 l
<i>Astilbe x arendsii</i> 'Amethyst'	43	16	h 0,5 l
<i>Astilbe x arendsii</i> 'Glut'	138	8	K 12 cm
<i>Gypsophila paniculata</i> 'Flamingo'	68	8	K 11 cm
<i>Saponaria officinalis</i> 'Rosea Plena'	58	8	K 10 cm
III. ŘADA			
<i>Anchusa azurea</i> 'Dropmore'	30	8	K 9 cm
<i>Achillea filipendulina</i>	58	8	K 10 cm
<i>Delphinium elatum</i> 'Diamant'	98	8	K 11 cm
<i>Papaver orientale</i>	26	8	K 10 cm
<i>Alcea rosea</i>	22	8	K 9 cm
<i>Aconitum napellus</i>	22	4	K 9 cm
<i>Aster ericoides</i> 'Monte Cassino'	48	8	K 9 cm
<i>Aster novae - angliae</i> 'Abendsonne'	48	6	K 9 cm
<i>Aster cordifolius x novi-belgii</i> 'Little Carlow'	35	4	K 9 cm
<i>Helenium</i> 'Golddrausch'	58	4	K 10 cm
<i>Ligularia dentata</i> 'Desdemona'	89	8	ko 2l
<i>Solidago virgaurea</i>	34,9	8	K 9 cm
<i>Rudbeckia nitida</i> 'Herbstsonne'	58	6	K 10 cm

TABULKA Č. 7 EKONOMICKÁ ROZVAHA TRVALKOVÉHO ZÁHONU I V STUDII I

Trvalkové rabato II

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
OBRUBA			
<i>Saponaria ocymoides</i>	26	70	K 10 cm
<i>Arabis alpina</i>	20	67	K 9 cm
<i>Viola cornuta</i>	35	65	K 9 cm
OSTATNÍ			
<i>Aster</i> 'Newstars Final Touch'	48	7	K 9 cm
<i>Aster amellus</i> 'Sonia'	26	5	K 10 cm
<i>Hemerocallis</i> 'Artic Snow'	45	6	K 10 cm
<i>Incarvillea delavayi</i>	32	8	K 10 cm
<i>Geum x heldreichii</i>	49,9	12	K 9 cm
<i>Aster alpinus</i> 'Violet'	38	12	K 9 cm
<i>Campanula glomerata</i> 'Joan Elliot'	58	6	K 10 cm
<i>Campanula persicifolia</i>	26	7	K 9 cm
<i>Delphinium grandiflorum</i> 'Delfix Blue'	59	8	ko 0,5l
<i>Delphinium belladonna</i> 'Piccolo'	98	16	K 11 cm
<i>Astilbe japonica</i> 'Gladstone'	30	5	K 9 cm

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Statice tatarica</i>	28	7	K 9 cm
<i>Anemone hybrida</i> 'September Charm'	98	7	K 11 cm
<i>Aster alpinus</i> 'Happy End'	24	10	K 9 cm
<i>Bergenia cordifolia</i>	30	17	K 10 cm
<i>Prunella grandiflora</i> 'Alba'	48	12	K 9 cm
<i>Doronicum orientale</i> 'Leonardo Compact'	38	24	K 9 cm
<i>Hosta hybrida</i> 'Wide Brim'	85	3	ko 2l
<i>Geum coccineum</i> 'Borisii'	45	12	ko 1l
<i>Helleborus hybridus</i> 'Winter sunshine'	229	7	K 15 cm
<i>Trollius hybridus</i>	35	12	K 9 cm
<i>Dianthus plumarius</i> 'Albus Plenus'	48	12	K 9 cm
<i>Stachys byzantina</i>	25	6	K 9 cm
<i>Epimedium alpinum</i>	18	10	K 9 cm
<i>Leucanthemum vulgare</i> 'Česká Píseň'	49	7	K 9 cm
<i>Nepeta racemosa</i>	48	7	K 9 cm
<i>Papaver nudicaule</i>	35	20	K 9 cm
<i>Achillea ptarmica</i> 'The Pearl'	35	8	0,5l
<i>Aquilegia alpina</i>	35	14	K 9 cm
<i>Centaurea montana</i>	44,9	12	K 9 cm
<i>Chelone obliqua</i> 'Alba'	35	12	K 9 cm
<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Rising Sun'	48	6	K 9 cm
<i>Dicentra spectabilis</i>	98	12	K 14 cm
<i>Oenothera speciosa</i> 'Siskiyou Pink'	38	14	K 9 cm
<i>Hemerocallis fulva</i>	28	12	K 9 cm
<i>Iris x germanica</i> 'Blue'	75	12	ko 1l
<i>Monarda didyma</i>	26	6	K 9 cm
<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Tetra Giants'	48	8	K 9 cm
<i>Gaillardia x grandiflora</i> 'Burgunder'	15	12	K 9 cm
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Primevere'	168	4	K 14 cm
<i>Astilbe x arendsii</i> 'Amethyst'	43	8	h 0,5 l
<i>Polemonium caeruleum</i>	32	6	K 10,5 cm
<i>Coreopsis grandiflora</i> 'Schnittgold'	79	6	ko 1l
<i>Phlox paniculata</i> 'Sweet Summer Surprise'	58	12	ko 0,5l

TABULKA Č. 8 EKONOMICKÁ ROZVAHA TRV. ZÁHONU II V STUDII I

Záhon A

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Rhododendron</i> 'Praecox'	120	1	ko 1l
<i>Vinca minor</i>	38	30	K 9 cm

TABULKA Č. 9 EKONOMICKÁ ROZVAHA ZÁHONU A V STUDII I

Materiál:

Rostlinný materiál.....	75 377 Kč
Zahradní besídka.....	35 000 Kč
Jezírko.....	12 500 Kč
Dlažba.....	14 850 Kč
Dřevěné molo.....	28 900 Kč
<u>Celková cena materiálu.....</u>	<u>166 627 Kč</u>

Práce:

Výsadba rostlinného materiálu.....	37 693 Kč
Výstavba zahradní besídky.....	19 400 Kč
Výstavba jezírka.....	.. 48 800 Kč
Umístění dlažby.....	1 050 Kč
Výstavba dřevěného mola.....	12 250 Kč
<u>Celková cena prací.....</u>	<u>119 193 Kč</u>

Celková cena Návrhu I – 285 820 Kč

5.5 Návrh II

5.5.1 Studie návrhu II – současné pojetí

Návrh zahrady v současném pojetí je odrazem moderního způsobu zakládání zahrad. Důležitá je zde linie křivky, která je téměř pravým opakem geometrického zakládání v malých zahradách první republiky.

Záhony už nepředstavují pouze trvalkové záhony, ale jsou v nich asymetricky vysazované dřeviny různých výšek. Ani trvalky v záhonech nejsou uspořádány do precizních obrazců, ale jejich uspořádání je nesouměrné v libovolných tvarech. Záhony již nejsou tak přehuštěné výsadbou. Pravou stranu podél plotu tvoří dnes velmi moderní vyvazovaný živý plot z habru obecného (*Carpinus betulus*).

Besídku v současnosti nahradila otevřená pergola porostlá popínavými rostlinami druhu vistárie květnatá (*Wisteria floribunda*). Chodník je taktéž asymetricky založen.


Důležitou odlišností od zahrad první republiky je také nízká různorodost sortimentu. Zatímco v meziválečném období se jednalo spíše o sbírkaření, tzn., že množství druhů použitého rostlinného materiálu bylo veliké. Jednalo se především o nové vyšlechtěné kultivary trvalek. V dnešních zahradách se různorodost sortimentu oproti té době značně snížila. Preferuje se spíše větší plocha jednoho druhu.

Tento návrh oproti předchozímu splňuje takřka bezúdržbový druh zahrady, který si přáli majitelé.

Studie II



Legenda:

-  Listnaté dřeviny původní
-  Dřeviny mimo pozemek
-  Nová výsadba - listnaté dřeviny
-  Nová výsadba - jehličnany
-  Nová výsadba - popínavé rostliny
-  Trvalkové a keřové výsadby
-  Schod u domu
-  Přírodní jezírko
-  Prvky dětského hřiště
-  Zpevněná cesta
-  Zahradní stavby
-  Dřevěné molo
-  Živý plot
-  Štěrka
-  Parkoviště a vjezd
-  Terasa
-  Inženýrské sítě
-  Výsadba přírodního jezírka
-  Trávník

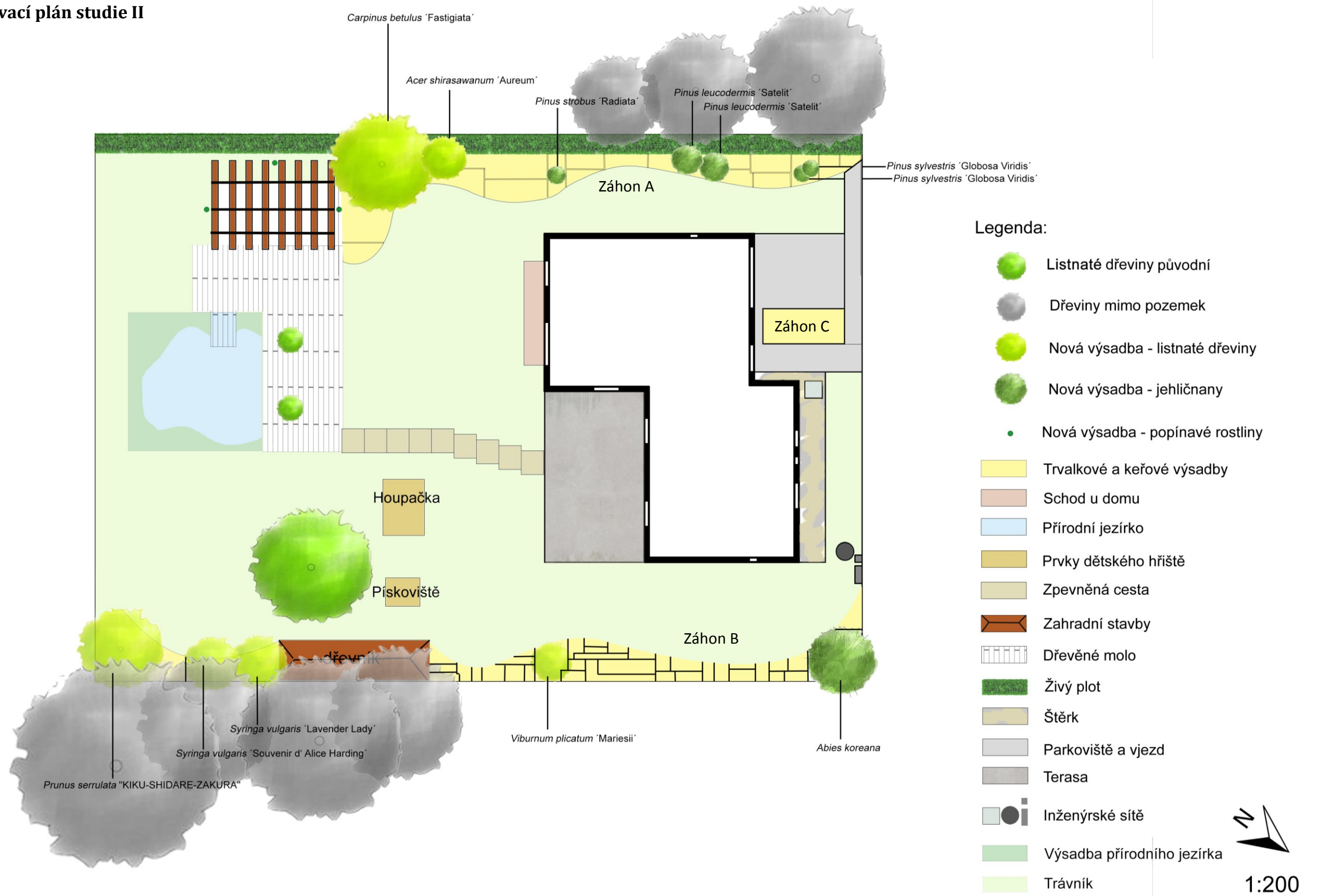


1:200

5.5.2 Perspektiva studie II

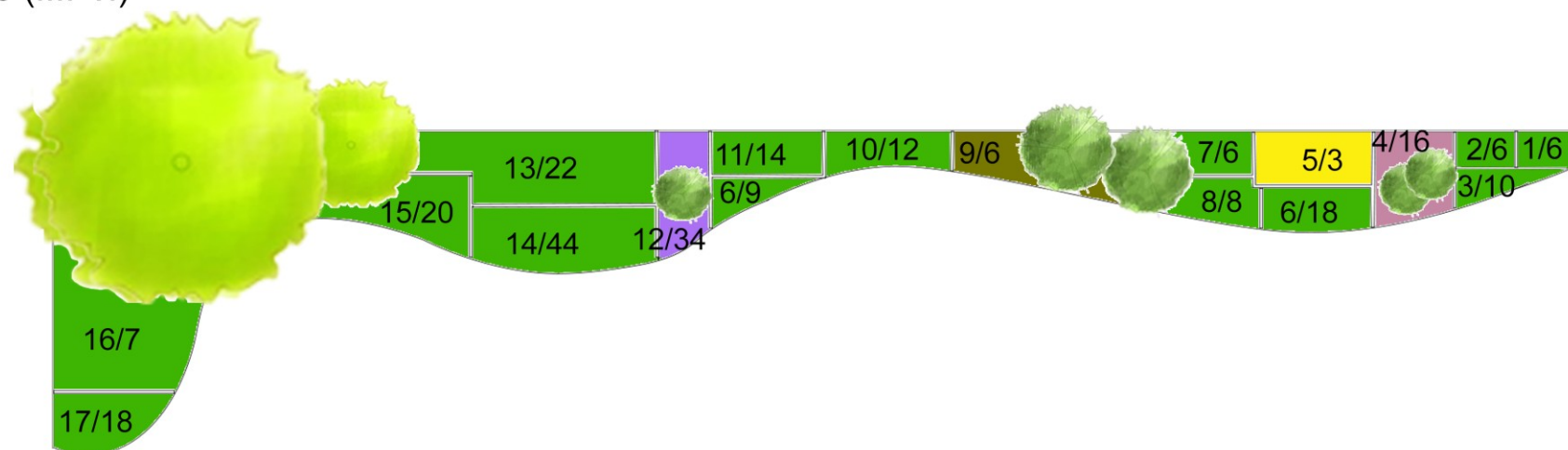


5.5.3 Osazovací plán studie II

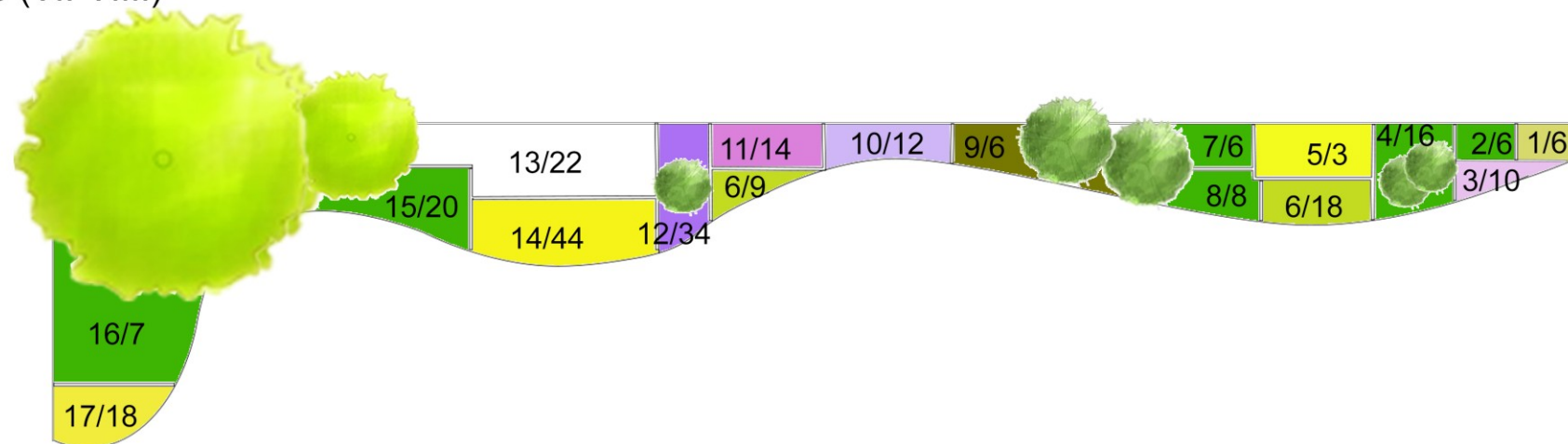


Záhon A

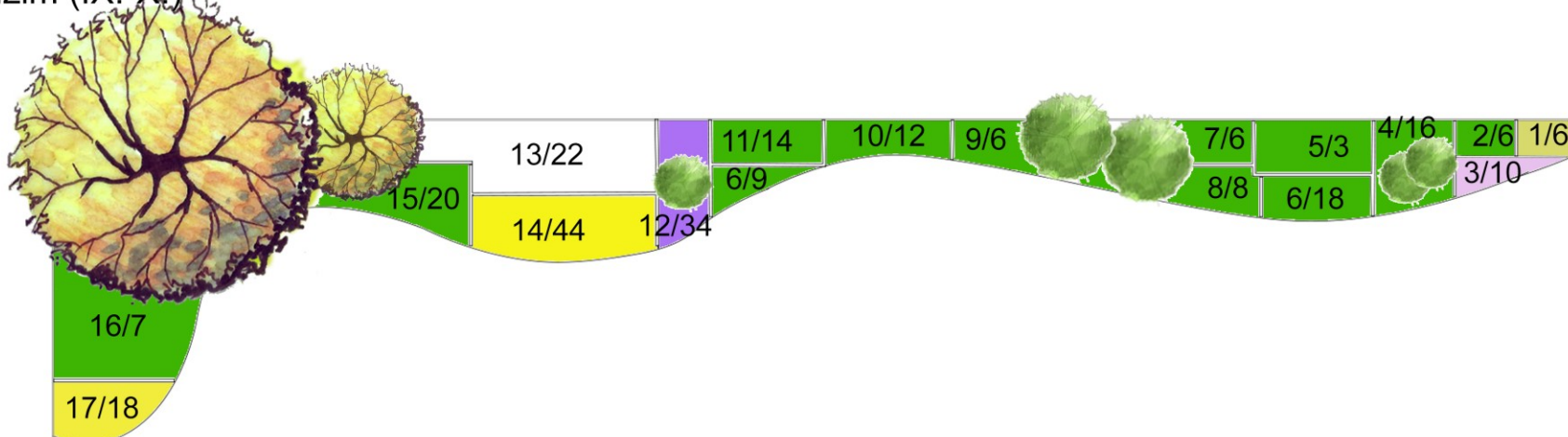
Jaro (III.-V.)



Léto (VI.-VIII.)



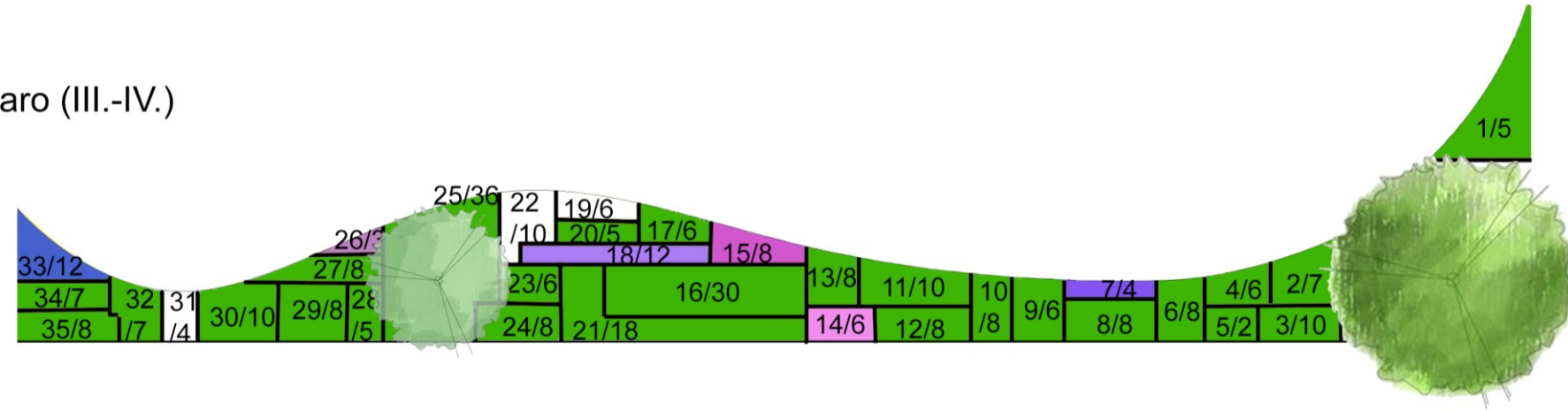
Podzim (IX.-X.)



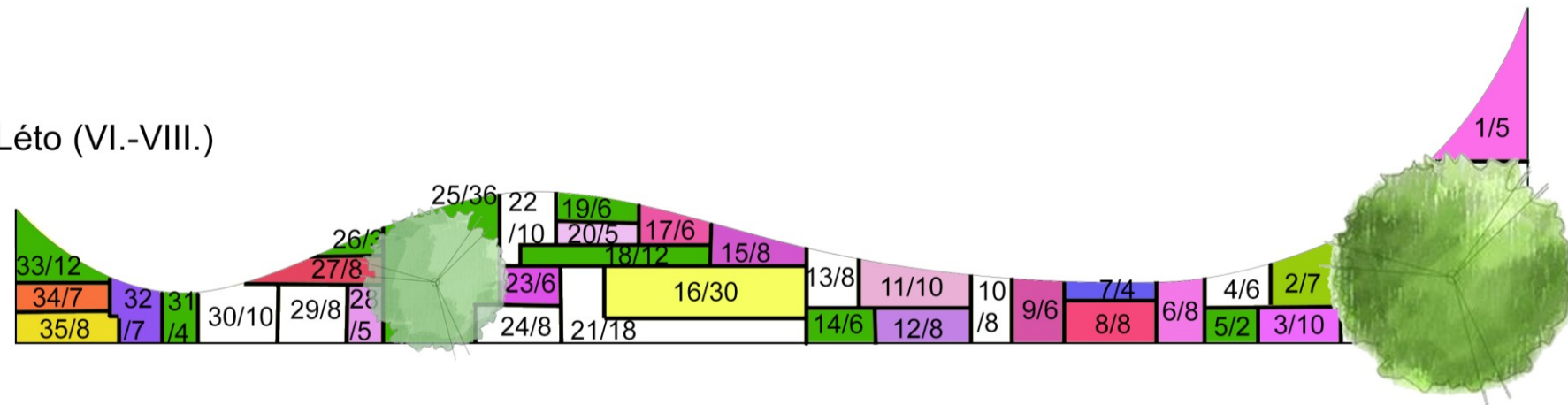
1:100

Záhon B

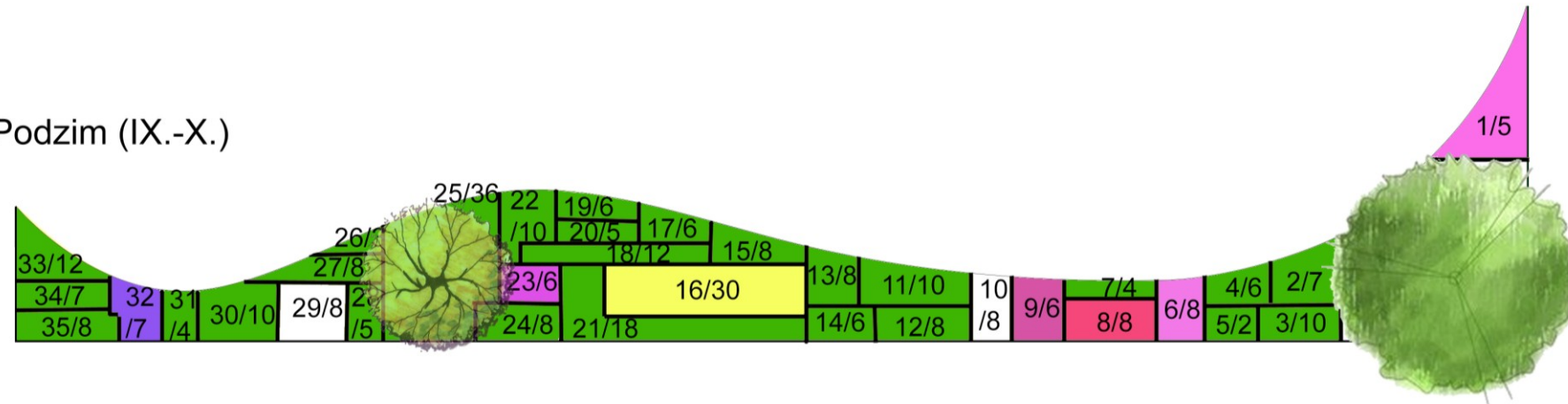
Jaro (III.-IV.)



Léto (VI.-VIII.)



Podzim (IX.-X.)



1:100

Osazovací plán studie II

Dřeviny

Latinský název	Výška	Kvetení	Počet ks celkem
<i>Abies koreana</i>	9 m	-	1
<i>Acer shirasawanum</i> 'Aureum'	5 m	-	1
<i>Carpinus betulus</i> 'Fastigiata'	15 m	-	1
<i>Pinus leucodermis</i> 'Satelit'	4,5 m	-	2
<i>Pinus strobus</i> 'Radiata'	1,5 m	-	1
<i>Pinus sylvestris</i> 'Globosa Viridis'	3 m	-	2
<i>Prunus serrulata</i> 'KIKU-SHIDARE-ZAKURA'	5 m	IV. - V.	1
<i>Syringa vulgaris</i> 'Lavender Lady'	3 m	V.	1
<i>Syringa vulgaris</i> 'Souvenir d' Alice Harding'	3 m	V.	1
<i>Viburnum plicatum</i> 'Mariesii'	2,5 m	V. - VI.	1

TABULKA Č. 10 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE II - DŘEVINY

Záhon A

Číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
1	<i>Hakonechloa macra</i> 'Aurea'	40 cm	VII. - IX.	50 x 50	6
2	<i>Asplenium scolopendrium</i>	40 cm	-	50 x 50	6
3	<i>Geranium sanguineum</i> 'Compactum'	20 cm	VI. - IX.	30 x 30	10
4	<i>Epimedium x rubrum</i>	30 cm	IV. - V.	30 x 30	16
5	<i>Berberis julianne</i>	200 cm	V. - VI.	200 x 200	3
6	<i>Alchemilla mollis</i>	30 cm	VI.	30 x 30	27
7	<i>Euonymus fortunei</i> 'Vegetus'	120 cm	VI. - VII.	60 x 60	6
8	<i>Dryopteris filix - mas</i>	100 cm	-	60 x 60	8
9	<i>Carex pendula</i>	70 cm	V. - VI.	60 x 60	6
10	<i>Hosta</i> 'Liberty'	40 cm	VI. - VIII.	50 x 50	12
11	<i>Digitalis purpurea</i>	60 cm	VI. - VIII.	50 x 50	14
12	<i>Vinca minor</i>	15 cm	III. - IX.	20 x 20	34
13	<i>Hydrangea arborescens</i> 'Annabelle'	150 cm	VIII. - IX.	80 x 80	22
14	<i>Hypericum calycinum</i>	20 cm	VII. - IX.	50 x 50	44
15	<i>Euonymus fortunei</i> 'Emerald gaiety'	30 cm	VI. - VII.	40 x 40	20
16	<i>Ilex aquifolium</i> 'Argenteomarginata'	250 cm	V. - VI.	200 x 200	7
17	<i>Hypericum inodorum</i> 'Rheingold'	100 cm	VII. - IX.	50 x 50	18

TABULKA Č. 11 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE II – ZÁHON A

Záhon B

Číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
1	<i>Hydrangea macrophylla</i> 'Renate Steiniger'	200 cm	VI. - X.	80 x 80	5
2	<i>Alchemilla mollis</i>	40 cm	VI. - VIII.	50 x 50	7
3	<i>Erigeron speciosus</i> 'Rosa Juwel'	70 cm	VI. - VIII.	60 x 60	10
4	<i>Chrysanthemum maximum</i>	80 cm	VI. - VIII.	50 x 50	6
5	<i>Lonicera nitida</i>	150 cm	V. - VI.	120 x 120	2

Číslo	Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
6	<i>Physostegia virginiana</i> 'Rose Queen'	80 cm	VII. -IX.	50 x 50	8
7	<i>Campanula persicifolia</i> 'Blue bell'	70 cm	V. - VIII.	50 x 50	4
8	<i>Echinacea purpurea</i>	100 cm	VII. - IX.	50 x 50	8
9	<i>Aster novae - angliae</i> 'Lachsglut'	160 cm	VIII. - X.	80 x 80	6
10	<i>Physostegia virginiana</i> 'Crown of Snow'	70 cm	VI. - IX.	50 x 50	8
11	<i>Achillea millefolium</i> 'Apple Blossom'	70 cm	VI. -VIII.	50 x 50	10
12	<i>Delphinium elatum</i> 'Saffier'	140 cm	VI. - VII.	60 x 60	8
13	<i>Leucanthemum</i> 'Paladin'	50 cm	VII. -VIII.	40 x 40	8
14	<i>Dicentra spectabilis</i> 'Gold Heart'	60 cm	V.	50 x 50	6
15	<i>Geranium macrorrhizum</i> 'Bevan's Variety'	30 cm	V. - VI.	30 x 30	8
16	<i>Hypericum calycinum</i>	40 cm	VII. - IX.	50 x 50	30
17	<i>Achillea millefolium</i> 'Desert Eve Deep Rose'	30 cm	VI. - VIII.	30 x 30	6
18	<i>Iris germanica</i>	70 cm	IV. - V.	30 x 30	12
19	<i>Phlox subulata</i> 'Amazing Grace'	10 cm	IV. - V.	30 x 30	6
20	<i>Coreopsis rosea</i> 'American Dream'	30 cm	VI. - VIII.	30 x 30	5
21	<i>Filipendula purpurea</i>	80 cm	VI. - VII.	60 x 60	18
22	<i>Geranium macrorrhizum</i> 'White-Ness'	30 cm	V. - VI.	30 x 30	10
23	<i>Phlox paniculata</i> 'Cosmopolitan'	60 cm	VII. - IX.	50 x 50	6
24	<i>Phlox paniculata</i> 'David'	90 cm	VII. - VIII.	50 x 50	8
25	<i>Cotoneaster dammeri</i>	30 cm	VI.	50 x 50	36
26	<i>Aubrieta</i> 'Kitty'	10 cm	IV. - V.	30 x 30	3
27	<i>Potentilla</i> 'Emilie'	50 cm	VI. - VII.	30 x 30	8
28	<i>Veronica longifolia</i> 'Eveline Pink'	60 cm	VII. - VIII.	40 x 40	5
29	<i>Aster ageratoides</i> 'Starshine'	60 cm	VIII. - X.	50 x 50	8
30	<i>Astrantia major</i> 'Alba'	60 cm	VI. - VIII.	40 x 40	10
31	<i>Dicentra spectabilis</i> 'Alba'	80 cm	V.	50 x 50	4
32	<i>Salvia nemorosa</i> 'Mainacht'	60 cm	VI. - IX.	40 x 40	7
33	<i>Brunnera macrophylla</i>	40 cm	IV. - V.	30 x 30	12
34	<i>Kniphofia</i> 'Papaya Popsicle'	60 cm	VII. - VIII.	40 x 40	7
35	<i>Helenium</i> 'Double Trouble'	80 cm	VII. - VIII.	50 x 50	8
36	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	60 cm	VI.	50 x 50	18
37	<i>Prunus laurocerasus</i> 'Novita'	400 cm	V.	120 x 120	6

TABULKA Č. 12 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE II – ZÁHON B

Záhon C

Latinský název	Výška	Kvetení	Výsadbový spon	Počet ks celkem
<i>Pieris japonica</i> 'Carnaval'	1,5 m	III. - IV.	100 x 100	35

TABULKA Č. 13 OSAZOVACÍ PLÁN STUDIE II – ZÁHON C

5.5.4 Ekonomická rozvaha studie II

Dřeviny

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Abies koreana</i>	2390	1	ko 25l
<i>Acer shirasawanum</i> 'Aureum'	759	1	ko7,5l
<i>Carpinus betulus</i> 'Fastigiata'	220	1	ko 5l
<i>Pinus leucodermis</i> 'Satelit'	829	2	ko 15l
<i>Pinus strobus</i> 'Radiata'	890	1	ko 15l
<i>Pinus sylvestris</i> 'Globosa Viridis'	310	2	ko 5l
<i>Prunus serrulata</i> 'KIKU-SHIDARE-ZAKURA'	1869	1	ko 20l
<i>Syringa vulgaris</i> 'Lavender Lady'	550	1	ko 5l
<i>Syringa vulgaris</i> 'Souvenir d' Alice Harding'	550	1	ko 5l
<i>Viburnum plicatum</i> 'Mariesii'	350	1	ko 5l

TABULKA Č. 14 EKONOMICKÁ ROZVAHA DŘEVIN V STUDII II

Sortiment záhonů

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
Záhon A			
<i>Hakonechloa macra</i> 'Aurea'	30	6	K 9 cm
<i>Asplenium scolopendrium</i>	49	6	K 9 cm
<i>Geranium sanguineum</i> 'Compactum'	45	10	K 9 cm
<i>Epimedium x rubrum</i>	25	16	K 9 cm
<i>Berberis julianne</i>	77	3	ko 1,5l
<i>Alchemilla mollis</i> 'Thriller'	48	27	K 10 cm
<i>Euonymus fortunei</i> 'Vegetus'	44	6	ko 0,5l
<i>Dryopteris filix - mas</i>	49	8	K 9 cm
<i>Carex pendula</i>	35	6	K 9 cm
<i>Hosta</i> 'Liberty'	80	12	K 11 cm
<i>Digitalis purpurea</i>	24	14	K 10 cm
<i>Vinca minor</i>	38	34	K 9 cm
<i>Hydrangea arborescens</i> 'Annabelle'	125	22	ko 2l
<i>Hypericum calycinum</i>	39	44	ko 0,5 l
<i>Euonymus fortunei</i> 'Emerald gaiety'	30	20	K 10 cm
<i>Ilex aquifolium</i> 'Argenteomarginata'	175	7	ko 2l
<i>Hypericum inodorum</i> 'Rheingold'	45	18	ko 0,5l
Záhon B			
<i>Hydrangea macrophylla</i> 'Renate Steiniger'	109	5	ko 1,5l
<i>Alchemilla mollis</i> 'Thriller'	48	7	K 10 cm
<i>Erigeron speciosus</i> 'Rosa Juwel'	28	10	K 9 cm
<i>Chrysanthemum maximum</i> 'Alaska'	49,9	6	K 9 cm
<i>Lonicera nitida</i>	30	2	K 10 cm
<i>Physostegia virginiana</i> 'Rose Queen'	32	8	K 10 cm
<i>Campanula persicifolia</i> 'Blue bell'	26	4	K 9 cm
<i>Echinacea purpurea</i>	20	8	K 10 cm
<i>Aster novae - angliae</i> 'Lachsglut'	48	6	K 10 cm
<i>Physostegia virginiana</i> 'Crown of Snow'	32	8	K 10 cm
<i>Achillea millefolium</i> 'Apple Blossom'	58	10	K 10 cm
<i>Delphinium elatum</i> 'Saffier'	98	8	K 11 cm
<i>Leucanthemum</i> 'Paladin'	58	8	K 10 cm
<i>Dicentra spectabilis</i> 'Gold Heart'	198	6	K 15 cm
<i>Geranium macrorrhizum</i> 'Bevan's Variety'	58	8	K 10 cm

Latinský název	Kč/ks	Počet ks	Velikost kontejneru
<i>Hypericum calycinum</i>	39	30	ko 0,5 l
<i>Achillea millefolium</i> 'Desert Eve Deep Rose'	45	6	ko 0,5 l
<i>Iris germanica</i>	22	12	1 ks hlízy
<i>Phlox subulata</i> 'Amazing Grace'	38	6	K 9 cm
<i>Coreopsis rosea</i> 'American Dream'	58	5	K 10 cm
<i>Filipendula purpurea</i>	98	18	K 11 cm
<i>Geranium macrorrhizum</i> 'White-Ness'	58	10	K 10 cm
<i>Phlox paniculata</i> 'Cosmopolitan'	80	6	ko 1,5l
<i>Phlox paniculata</i> 'David'	78	8	K 11 cm
<i>Cotoneaster dammeri</i>	39	36	K 9 cm
<i>Aubrieta</i> 'Kitty'	40	3	K 9 cm
<i>Potentilla</i> 'Emilie'	98	8	K 11 cm
<i>Veronica longifolia</i> 'Eveline Pink'	58	5	K 10 cm
<i>Aster ageratoides</i> 'Starshine'	48	8	K 9 cm
<i>Astrantia major</i> 'Alba'	98	10	K 11 cm
<i>Dicentra spectabilis</i> 'Alba'	98	4	K 14 cm
<i>Salvia nemorosa</i> 'Mainacht'	48	7	K 9 cm
<i>Brunnera macrophylla</i>	23	12	K 9 cm
<i>Kniphofia</i> 'Papaya Popsicle'	98	7	K 11 cm
<i>Helenium</i> 'Double Trouble'	68	8	K 10 cm
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	50	18	K 10 cm
<i>Prunus laurocerasus</i> 'Novita'	550	6	K 55 cm
Záhon C			
<i>Pieris japonica</i> 'Carnaval'	194	35	ko 2l

TABULKA Č. 15 EKONOMICKÁ ROZVAHA ROSLTIN V STUDII II

Materiál:

Rostlinný materiál.....	52 032 Kč
Pergola.....	16 990 Kč
Jezírko.....	14 500 Kč
Dlažba.....	14 850 Kč
Dřevěné molo.....	28 900 Kč
Celková cena materiálu.....	127 272 Kč

Práce:

Výsadba rostlinného materiálu.....	25 605 Kč
Výstavba pergoly.....	9 850 Kč
Výstavba jezírka.....	54 600 Kč
Umístění dlažby.....	1 050 Kč
Výstavba dřevěného mola.....	16 350 Kč
Celková cena prací.....	107 455 Kč

Celková cena za Návrh II –234 757 Kč

5.6 Technické prvky

5.6.1 Detail technického prvku – přírodní jezírko

Na pozemku se nachází zcela nevyužívaný betonový bazén, který se je možné předělat na přírodní jezírko.

Nejdříve se z jedné strany bazénu (směrem do sadu) odstraní do půlky beton. Hloubka bazénu se upraví zásypem zeminou do výšky 1,8m. Poté se u seříznuté strany upraví poměr stěn na 1:2 či 1:3 a vypracují se zde terasovité stupně. Celý podklad jezírka se vyloží vrstvou písku a na něj se umístí nepropustná folie ze syntetického kaučuku (folie EPDM). Horní terasovité stupně se vyloží dekorativním kamenivem různé frakce, avšak na okraj do vody se umístí vždy větší kameny, kvůli sesuvu materiálu. Na vnější straně směrem do zahrady se vytvoří břehy zasypáním přečnávající folie kamenivem hrubší frakce.

První návrh ve stylu prvorepublikových zahrad (viz Perspektiva studie I)

Na terasovité stupně jezírka budou vysázeny vodní rostliny. D zadních partií budou vysázeny na vzdálenost 50 cm vyšší rostliny *Iris pseudoacorus*, *Juncus zebrinus*. Před ně do vrstvy pak *Sagittaria*, *Butomus*, *Glyceria*, *Acorus*, a to ve sponu 40 cm.

Na dno nádrže je pak umístěny tři rostliny *Nymphaea tuberosa* 'Richardsonii'.

Druhý návrh v současném pojetí (viz Perspektiva studie II)

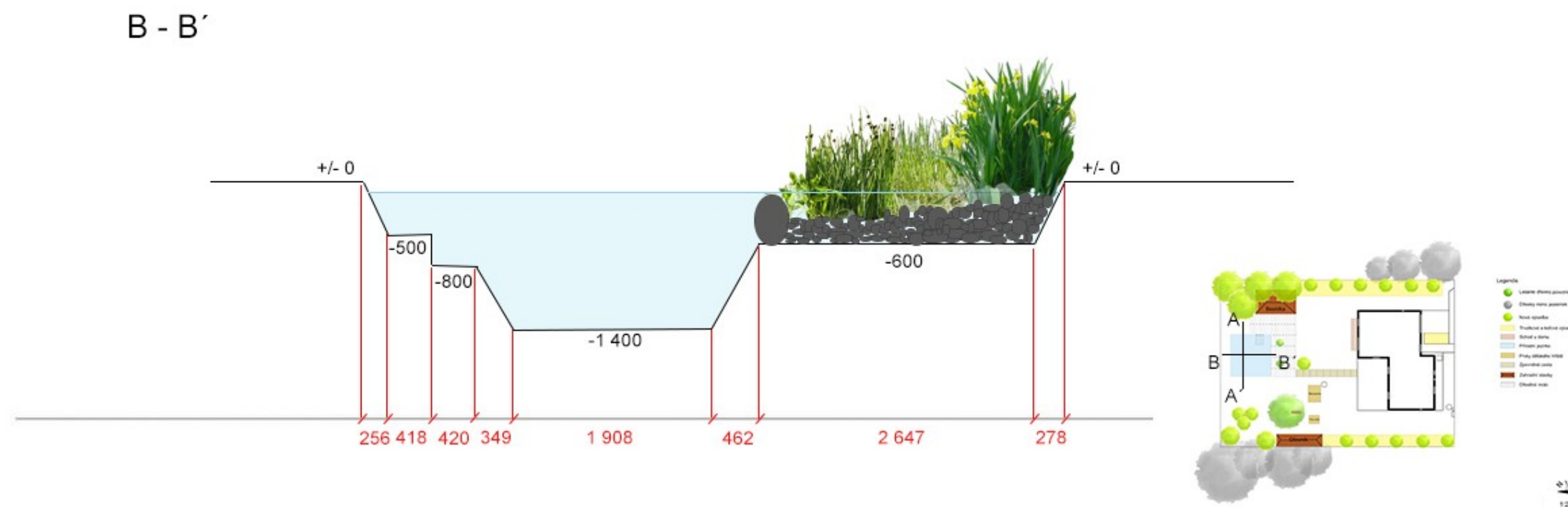
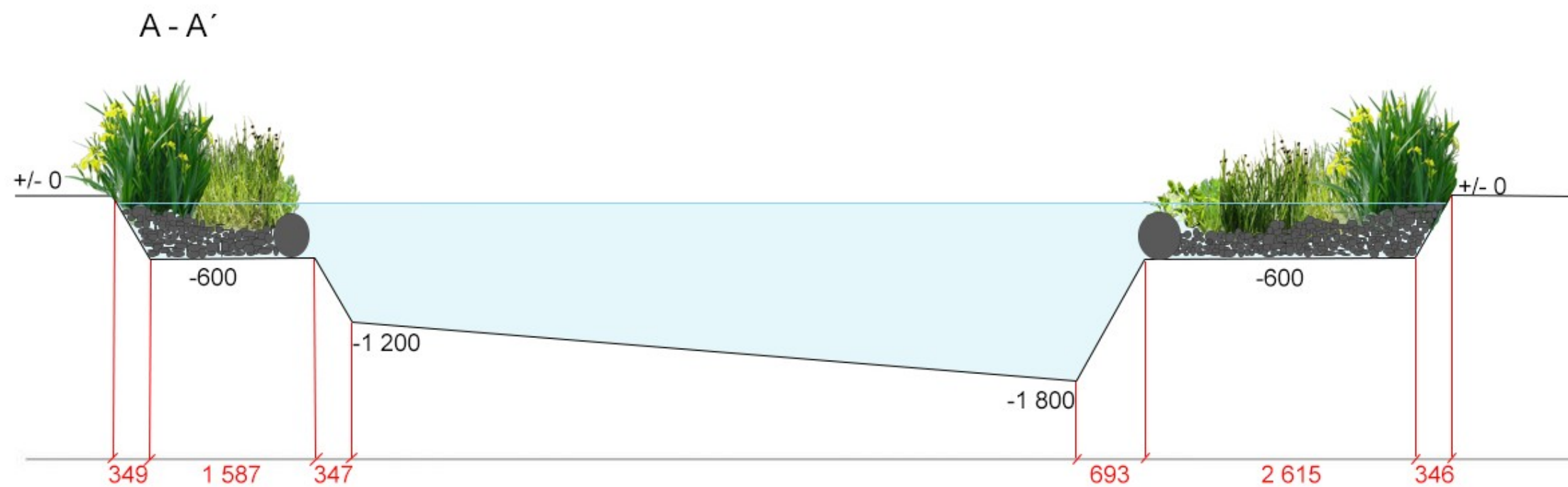
Terasovité stupně v horní části jezírka budou osázeny rostlinami *Phalaris arundinacea* ve sponu 60 cm.

Před ně do prostřední vrstvy budou umístěny ve sponu 50 cm *Iris versicolor*, *Lythrum salicaria*, *Lobelia siphilitica*.

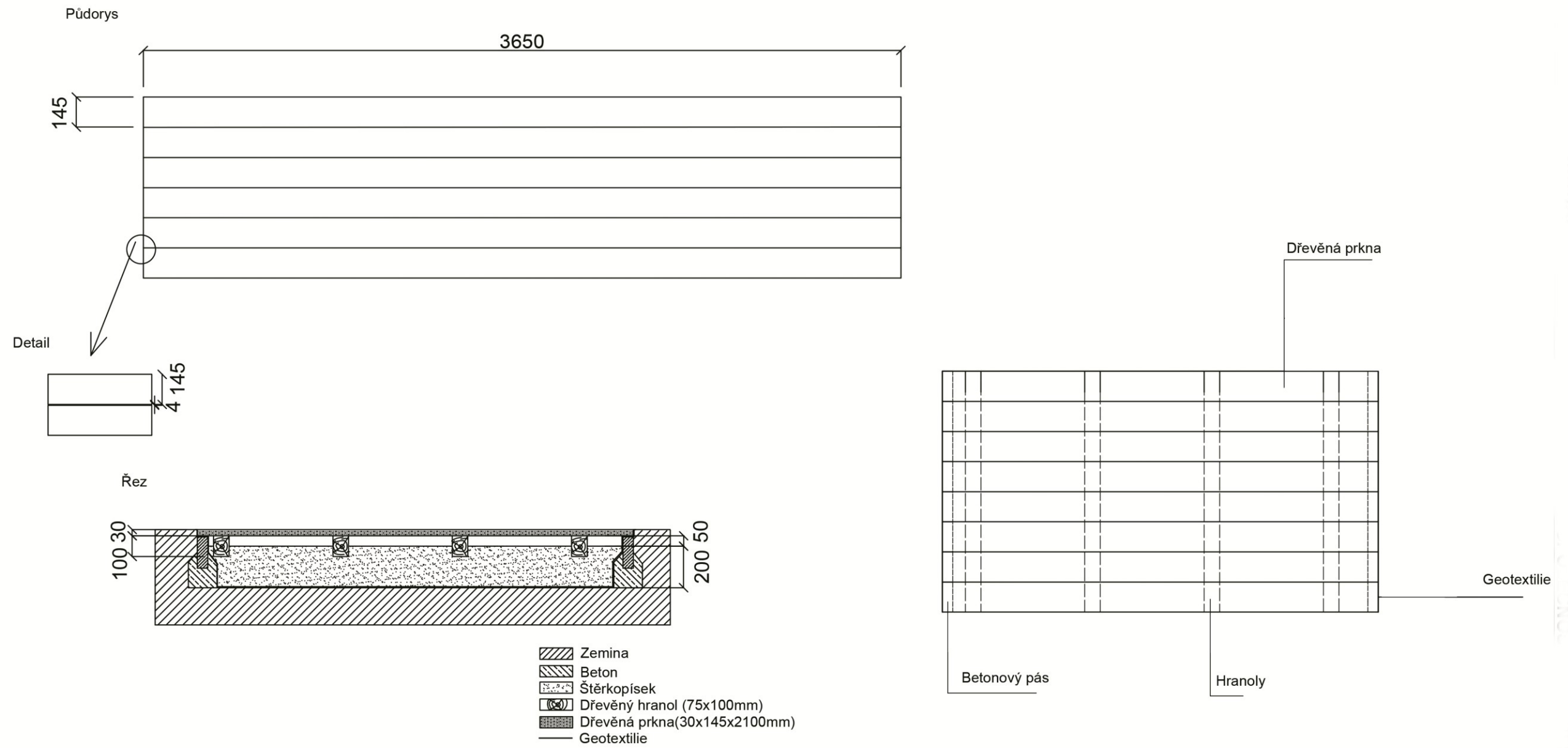
Nejblíže k vodě budou vysázeny nižší pokravné vodní rostliny ve sponu 40 cm, a to *Hippuris vulgaris*, *Mentha aquatica*, , *Glyceria maxima* 'Variegata', *Alisma plantago*.

Výsadba bude tvořena i rostlinami ponořenými, které se rozrůstají pod hladinou a vynořují se jen zřídka: *Elodea canadensis*.

Detail přírodního jezírka



5.6.2 Detail dřevěné terasy a mola



6. Diskuze

Při zpracování návrhu v prvorepublikovém stylu se staly hlavním podkladem poznatky získané z odborné literatury a vlastní závěry z analýz, které byly provedeny při terénním průzkumu území. Vycházelo se zejména z plánů a kompozičních principů od architektů Josefa Vaňka a Josefa Kumpána.

Byla zpracována studie, která může být podkladem pro konečný návrh a realizaci zahrady.

Základem tohoto návrhu jsou okrasné plochy, které se podle Marečka (Mareček, 1992), řešily jako nejdůležitější. Ten popisuje prvorepublikovou zahradu jako místo, kde reprezentační funkce často ustupovala obytnému či rekreačnímu využití. Jak vychází z plánu Josefa Vaňka (Vaněk, 1920 a Vaněk 1925a), důležitá byla v zahradě osová souměrnost, která se dochovala z renesance. Popisovány jsou zde také nejdůležitější prvky jako nízké kulovité tvary dřevin, často roubovaných pouze do určité výšky.

Hlavní dominantou zde bylo vždy posezení, např. ve formě besídky či pergoly, které se nacházelo v zadní části pozemku. Kolem něj byla velká plocha trávníku, ve které byly umístěny solitéry jehličin. Důležitým prvkem byla květinová rabata, která dotvářela celkový ráz zahrady. V návrhu je umístěna besídka na okraj řešeného území, kde tvoří spolu s výsadbou dřevin jasnou dominantu. Jak zmiňuje Kumpán (Kumpán, 1920), besídka je jednou z hlavních součástí zahrady, která se stává útulnou a obyvatelnou pouze tehdy, je-li v ní umístěna alespoň jedna tato zahradní stavba. Besídka by se měla stát centrem rodinného a společenského života v zahradě. Podle Kumpána (Kumpán, 1928), se jedná o besídku polozavřenou, s půdorysem rovnoběžníkovým.

Podél plotu byla v návrhu rozmístěna trvalková rabata, která vycházejí z dobových plánů jiných zahrad od Josefa Vaňka a Josefa Kumpána. V těchto záhonech se nachází kulovité kultivary dřevin, které jsou roubované do určité výšky. Jak zmiňuje Kynčl (Kynčl, 1928), rostliny se oproti dřívějšímu vysazují do rabat, které k nám byly přivezeny z Anglie, kde Gertrude Jekkylová (Otruba, 2005) originálně uspořádala celky a osázela je trvalkami a dřevinami. Podle Vaňka (1925b) jsou pereny zdánlivě nepravidelně smíchány, ve skutečnosti jsou však vysazovány s ohledem na výšku, olistění a dobu kvetení. A jak tvrdí Kumpán (Kumpán, 1920), díky tomuto výběru bude rabato okrasné po celé vegetační období. V návrhu bylo vybráno rabato podle Josefa Vaňka (Vaněk, 1925b), které je pohledově jednostranné, tudíž dopředu jsou umístěny trvalky menšího vzrůstu a směrem k plotu se jejich výška zvětšuje. Sortiment rostlin by vybrán z literatury Josefa Vaňka (Vaněk 1925b),

který ve své knize tento sortiment doporučuje. Zejména se jedná o trvalky: *Delphinium*, *Aconitum*, *Papaver orientalis*, *Aubrieta*, *Arabis*, *Phlox*, *Astilbe*, *Paeonia*, *Hemerocallis*, *Helenium*, *Campanula*, *Aster*. V návrhu byla založena i partie s pěnišníkem (*Rhododendron x praecox*), což je typický prvek pro zahrady švédského architekta Rudolfa Abelina (Taylor, 2006).

Jak je patrné na plánech Josefa Vaňka (Vaněk, 1920 a Vaněk 1925a), důležitým prvkem zahrady byl také basin, který je v návrhu reprezentován přírodním jezírkem, osázeným rostlinami doporučenými Vaňkem (Vaněk, 1925b).

Zahrada se nachází v rovinatém terénu, a z tohoto důvodu zde nebylo možné podle principů Josefa Vaňka a Josefa Kumpána (Vaněk, 1925a a Kumpán, 1920) vybudovat suchou zeď a ani, pro tuto dobu velmi typické, alpinum. Tyto prvky by se podle Kumpána (Kumpán, 1920) měly zřizovat pouze se zřetelem na výškové poměry v zahradě a neměly by se tvořit umělým navršením kamenů.

Z plánů Josefa Kumpána i Josefa Vaňka (Kumpán, 1920, Vaněk, 1920, Vaněk, 1925b) vyplývá, že nedílnou součástí zahrad byly také umístěné solitéry dřevin, v návrhu zastoupené ze současného stavu zachovaným ořešákem královským (*Juglans regia*) a nově vysazeným jehličnanem rodu *Abies*. Vzhledem k požadavkům majitelů se zde jiné jehličnany již nenacházejí.

Jak již bylo řečeno, tato část zahrady by se měla stát ryze reprezentativní a společenskou částí zahrady. Vzhledem k požadavkům nynějších majitelů tato zahrada jejich nároky, z hlediska údržby, nesplňuje. Trvalky i dřeviny použité v perenových rabatech potřebují značnou péči, aby působily co nejdelším možným estetickým dojmem. Je zde nutný častý řez, a to jak odkvetlých částí rostlin, tak i udržovací řez dřevin, zejména pak u stromkových hortenzií.

Tento návrh je z hlediska financí dražší, jelikož trvalková rabata jsou takřka sběratelským počinem, tomu odpovídá i cena jednotlivých kusů, a taktéž množství použitých rostlin je větší. Dalším zásadním prvkem v rozpočtu je zahradní besídka dělaná na zakázku, a dřevěná terasa s molem.

Současný návrh zahrady je inspirován moderním zahradní architekturou. Nesmí zde tedy chybět tvarové kultivary dřevin a jejich pestré barvy. Postranní záhony jsou tvořeny nenáročnými, snadno pěstovanými rostlinami s rozmístěnými nízkými kultivary jehličnanů.

Besídku tvoří jednoduchá dřevěná konstrukce, kterou obrůstá, popínává rostlina (*Wisteria floribunda*).

Tento návrh zahrady je z finančního hlediska příznivější, jelikož rostlinný materiál už není tak rozmanitý. Jedná se spíše o více rostlin stejného druhu. Konstrukce zahradní stavby je podstatně jednodušší, což také sníží celkové náklady.

Z hlediska ceny i údržby je tedy příznivější varianta II, tedy současné pojetí. Avšak z estetické a tvůrčí stránky je vhodný návrh I, tedy prvorepublikový styl. Z pohledu působnosti ve vegetační části roku je tento návrh ideální volbou. Trvalková rabata zde neztrácí svou působnost od března do listopadu.

7. Závěr

Cílem této práce bylo vytvořit zahradní prostor, jenž bude odpovídat prvorepublikovým zahradám a bude zajišťovat jeho obyvatelnost po celý rok.

Zahrada u rodinného domu byla v tomto duchu navržena, avšak svými nároky nemůže splňovat požadavky majitelů zahrady. Sortimentálně je velmi obsáhlá, a tak každá rostlina musí mít individuální péči.

Pro požadavky majitelů je vhodný návrh současného pojetí zahrady, vzhledem k jeho nízkým nárokům na údržbu, ale rozhodující zde bude zajisté i cena projektu, která je o poznání nižší.

8. Seznam literatury

- Anger, J., Domanický P., Domanický P., Ebel M., Fanta B., Hejzlar P., Hilmera J., Hostičková A., Lhotová-Slabá D., Naňková V, Platovská M., Svobodová M., Škabrada J., Vítovský J., Vlček P., Zahradník P. 2004. Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách. Academia. Praha. 761 s. ISBN: 80-200-0969-8.
- Bašeová, O. 1991. Pražské zahrady. Panorama. Praha. 247 s. ISBN 80-7038-109-4.
- Benešová, K., Kratochvíl, P., Muchka, I. P., Petrasová, T., Prix, D., Švácha, R. 2009. Velké dějiny zemí Koruny české. Ladislav Horáček – Paseka, Artefactum. Praha, Litomyšl. 806 s. ISBN 978-80-7432-001-9, 978-80-7432-000-2, 978-80-86890-21-0
- Brookes, John. 2000. Největší kniha o zahradě. Cesty. Praha. 352 s. ISBN 80-7181-459-8.
- Brookes, John. 2004. Všechno o zahradě. Fortuna Print, Praha. 288 s. ISBN 80-7321-112-2.
- Dolenský, A. 1934. Kulturní adresář ČSR: biografický slovník žijících kulturních pracovníků a pracovníc. Josef Zeibrdlich. Praha.
- Dvořák, M. 1988. Stavby a architektura v zahradách. SNTL. Praha. 200 s.
- Fingerová, R. 2011. Z minulosti vyrůstá budoucnost. Inspirace. 2011 (4). 4-7.
- Fingerová, R. 2012. Z minulosti vyrůstá budoucnost. Inspirace. 2012 (1). 4-7.
- HughLeCaine, A. Czechs and the Lands of the Bohemian Crown. ISBN 0-8179-4492-3.
- Hurych, V., Slovák, J., Svoboda, S. 1984. Sadovnictví 1. SZN, Praha. 389 s.
- Churáň, M. a kol. 1994. Kdo byl kdo v našich dějinách ve 20. století. Libri. Praha. 687 s. ISBN 80-901579-5-5.
- Chytrý, M., Kučera, T. Kočí M. 2010. Katalog biotopů České republiky, druhé vydání. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha. 448 s. ISBN: 80-87457-02-3.
- Jellicoe, G., Jellicoe, S. 1991. The landscape of man: shaping the environment from prehistory to the present day. Thames and Hudson. London. 400 s. ISBN 0-500-27431-2.
- Kalusok, M. 2004. Zahradní architektura. Computer Press. Brno. 192 s. ISBN 80-251-0287-4.
- Kárník, Z. 2008. Malé dějiny Československé. Dokořán. Praha. 502 s. ISBN 978-80-7363-146-8.
- Kárník, Z. 2003. České země v éře První republiky (1918-1938). Díl třetí, O přežití a o život (1936-1938). Libri. Praha. 803 s. ISBN 80-7277-119-1.
- Klimek, A. 2003. Vítejte v první republice. Havran. Praha. 301 s. ISBN 80-86515-33-8.
- Kudrna, J., Hošek, R., Hruška, B., Hroch, M., Kubišová, V., Svátek, F., Herman, K., Kubiš. K. 1988. Dějiny Francie. Svoboda. Praha. 727 s.

- Kumpán, J. 1920. Novodobé zahrady: hlavní zásady při zakládání nebo přeměňování zahrad domácích. Československé zahradnické listy. Praha. 46 s.
- Kumpán, J. 1938. Zahradní besídky a jejich rostlinná výzdoba. vl. nákl. Praha. 55 s.
- Kynčl, J. 1928. Domácí zahradnictví. Orbis. Praha. 236 s.
- Lukeš, Z., Prelovšek, D., Valena, T. 1997. Josip Plečnik – architekt Pražského hradu. Správa Pražského hradu. Praha. 663 s. ISBN 80-902051-3-5.
- Mareček, J. 1992. Zahrada. NORIS. Praha. 302 s. ISBN 80-900908-1-8.
- Maurois, A. 1993. Dějiny Anglie. NLN, s.r.o. Praha. 491 s. ISBN 80-7106-084-4
- Nevins, A., Steele Commager, H. 1974. A Pocket History of the United States. Washington Square Pr. New York. 625 s.
- Newton, N. T. 1971. Design on the land: the development of landscape architecture. Mass. : The Belknap Press of Harvard University Press. Cambridge. 714 s. ISBN 0-674-19870-0
- Otruba, I. 2000. Zahradně architektonická tvorba. Význačné zahradní a parkové celky. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici. Brno. 87 s. ISBN 80-7157-461-9.
- Otruba, I. 2005. Krásy anglických zahrad. ERA. Brno. 159 s. ISBN 80-7366-030-X
- Pacáková-Hošťálková, B. 2000. Pražské zahrady a parky. Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu. Praha. 384 s. ISBN 80-902910-0-7.
- Pánek, J., Tůma, O., a kol. 2008. Dějiny českých zemí. Karolinum. Praha. 487 s. ISBN 978-80-246-1544-8
- Prelovšek, D. 2003. Josip Plečnik: život a dílo. ERA. Šlapanice. 376 s. ISBN 80-86517-72-1.
- Staňková, J., Pechar, J. 1989. Tisíciletý vývoj architektury. SNTL. Praha. 407 s. 80-03-00073-4
- Streisand, J. 1974. Německé dějiny. Svoboda. Praha. 350 s.
- Taylor, P. 2006. The Oxford companion to the garden. Oxford University Press. Oxford. 554 s. ISBN 0-19-866255-6
- Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.
- Vaněk, J. 1925a. České zahrady II: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 106 s.
- Vaněk, J. 1925b. Nejkrásnější ozdobou zahrady jsou pereny: květiny zahradní vytrvalé, jich pěstění a upotřebení. Zahradnická bursa. Chrudim. 362 s.

Internetové zdroje:

Dvořák, Kamil. Josip Plečnik [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z

<<http://www.archiweb.cz/architects.php?type=arch&id=710&action=show>>.

Hoskovec, Ladislav. Homo botanicus: Vaněk, Josef [online]. Botany. 7. Březen 2010. [cit.

2015-03-29]. Dostupné z <<http://botany.cz/cs/vanek/>>.

Jeníková, E., Smetanová, M. Jak na zahradu: co můžete čekat od zahradního architekta

[online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z

<<http://www.in-site.cz/cs/blog/jak-na-zahradu-co-muzete-cekat-od-zahradniho-architekta>>.

History.com Staff. The Roaring Twenties [online]. 2010. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z

<<http://www.history.com/topics/roaring-twenties>>.

Ministerstvo zemědělství. Charakteristika hlavních půdních jednotek [online]. [cit. 2015-03-

29]. Dostupné z <<http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/100163547.html>>.

Půdní typy [online]. [cit. 2015-03-29]. Dostupné z <[http://priroda.kr-](http://priroda.kr-stredocesky.cz/article.asp)

[stredocesky.cz/article.asp](http://priroda.kr-stredocesky.cz/article.asp)

?id=25>.

9. Samostatné přílohy

Obrázky:

OBR. Č. 1: DONNELL GARDEN. Dostupné z <<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>>.

OBR. Č. 2: DONNELL GARDEN. Dostupné z <<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>>.

OBR. Č. 3: DONNELL GARDEN. Dostupné z <<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>>.

OBR. Č. 4: DONNELL GARDEN. Dostupné z <<http://tclf.org/landscapes/donnell-garden>>.

OBR. Č. 5: BARRINGTON COURT GARDEN - BÍLÁ ZAHRADA. Dostupné z

<http://www.somerset-life.co.uk/ouabout/walks/in_and_out_the_roses_garden_walk_at_somerset_s_barrington_court_1_1881421?storyId=1.1638353.1361380527>.

OBR. Č. 6: OBR. Č. 6: BARRINGTON COURT GARDEN - VODNÍ ZAHRADA. Dostupné z <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Strode_House,_Barrington_Court_from_the_Garden_-_geograph.org.uk_-_211732.jpg>.

OBR. Č. 7: JOSEF VANĚK. Dostupné z <http://www.geocaching.com/geocache/GC3RRZF_josef-vanek-zahradni-architekt?guid=3b730300-5b90-474c-8165-e87079eaf9b3>.

OBR. Č. 8: LETÁK ZAHRADNICKÉ FIRMY JOSEFA VAŇKA. Dostupné z <<http://botany.cz/cs/vanek/>>.

OBR. Č. 9: PERSPEKTIVA K PLÁNU - PERGOLA. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 10: PERSPEKTIVA K PLÁNU - BESÍDKA S BÍLÝM LAŤOVÝM ŠPALÍREM S TMAVOZELENÝM POZADÍM. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 11: PLÁN ZAHRADY. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 12: PLÁN ZAHRADY. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 13: PERSPEKTIVA K PLÁNU – POHLED NA DŮM. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 14: PERSPEKTIVA K PLÁNU – NÁVRŠÍ S BESÍDKOU. VE SPODNÍ ČÁSTI SKALNÍ PARTIE S POTŮČKEM, ÚSTÍCÍ DO RYBNÍKU. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

OBR. Č. 15: PERSPEKTIVA K PLÁNU – KÁVOVÝ PAVILONEK. BRANKA NA DVOREK, ODDĚLEN ŽIVÝM PLOTEM. Vaněk, J. 1920. České zahrady I: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 78 s.

- OBR. Č. 16: PLÁN K PERENOVÉ ZAHRADĚ. Vaněk, J. 1925a. České zahrady II: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 106 s.
- OBR. Č. 17: PERSPEKTIVA K PLÁNU – PERGOLA V ZAHRADĚ. Vaněk, J. 1925a. České zahrady II: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 106 s.
- OBR. Č. 18: PERSPEKTIVA K PLÁNU – KVĚTNATÁ ZEĎ OSÁZENÁ ALPINKAMI. Vaněk, J. 1925a. České zahrady II: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 106 s.
- OBR. Č. 19: PERSPEKTIVA K PLÁNU – ALPINUM. Vaněk, J. 1925a. České zahrady II: album plánů moderních zahrad. J. Vaněk. Chrudim. 106 s.
- OBR. Č. 20: PLÁN K ZAHRADĚ V MLADÉ BOLESLAVI. Kumpán, J. 1920. Novodobé zahrady: hlavní zásady při zakládání nebo přeměňování zahrad domácích. Československé zahradnické listy. Praha. 46 s.
- OBR. Č. 21: OBR. Č. 21: PERSPEKTIVA K PLÁNU - UPRAVENÝ PROSTOR PŘED HLAVNÍ BUDOVOU. TRÁVNÍK LEMUJÍ JEDNOBAREVNÉ ZÁHONY Z NÍZKÝCH RŮŽÍ. Kumpán, J. 1920. Novodobé zahrady: hlavní zásady při zakládání nebo přeměňování zahrad domácích. Československé zahradnické listy. Praha. 46 s.
- OBR. Č. 22: PERSPEKTIVA K PLÁNU - ÚTULNÉ ZÁKOUTÍ V ZAHRADĚ. Kumpán, J. 1920. Novodobé zahrady: hlavní zásady při zakládání nebo přeměňování zahrad domácích. Československé zahradnické listy. Praha. 46 s.
- OBR. Č. 23: PERSPEKTIVA K PLÁNU - ZAHRÁDKA NA SVAHOVITÉM TERÉNU TERASOVITĚ Odstupňován. UKONČENÍM PRVNÍ TERASY JE ALTÁNEK. Kumpán, J. 1920. Novodobé zahrady: hlavní zásady při zakládání nebo přeměňování zahrad domácích. Československé zahradnické listy. Praha. 46 s.
- OBR. Č. 24: JOSIP PLEČNIK. Dostupné z <http://www.designmagazin.cz/foto/2008/12/archifest-zizkov-kniha-5.jpg>.
- OBR. Č. 25: RAJSKÁ ZAHRADA – ŽULOVÁ LEŠTĚNÁ MÍSA. Dostupné z http://departments.fsv.cvut.cz/k135/wwwold/webkurzy/PRAHA.data/Components/IMG_5282uu.jpg.
- OBR. Č. 26: RAJSKÁ ZAHRADA. Dostupné z <http://1.bp.blogspot.com/-fOr8oBtxaHg/Ul6YahgBqKI/AAAAAAAAASE/STNDFSZ1Pyo/s1600/DSCN2255.JPG>.
- OBR. Č. 27: RAJSKÁ ZAHRADA – MOHUTNÉ SCHODIŠTĚ. Dostupné z http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4b/Pra%C5%BESk%C3%BD_hrad,_Rajsk%C3%A1_zahrada,_schody_01.jpg.
- OBR. Č. 28: ZÁMECKÝ PARK LÁNY. Dostupné z http://marmir.cz/wp-content/uploads/2011/08/3_L%C3%A1ny-Park.jpg.

- OBR. Č. 29: ZÁMECKÝ PARK LÁNY. Dostupné z <<http://botany.cz/foto/lany7.jpg>>.
- OBR. Č. 30: ZÁMECKÝ PARK LÁNY. Dostupné z <http://oidnes.cz/11/051/cl6/TOM3af118_lany_0006973628.jpg>.
- OBR. Č. 31: ALPINUM NA JAŘE. Dostupné z <<http://www.franz-alpines.org/garden.html>>.
- OBR. Č. 32: SUCHÁ ZÍDKA. Dostupné z <<http://www.veronica.cz/?id=253&i=107>>.
- OBR. Č. 33: ZAHRADNÍ BESÍDKA. Fingerová, R. 2011. Z minulosti vyrůstá budoucnost. Inspirace. 2011 (4). 4-7.
- OBR. Č. 34: PŮVODNÍ DŮM S PŘÍSTAVBOU
- OBR. Č. 35: PŮVODNÍ DŮM S OPLOCENÍM
- OBR. Č. 36: PŘEDZAHRÁDKA DOMU
- OBR. Č. 37: PŮVODNÍ BETONOVÝ NAZÉN
- OBR. Č. 38: DŘEVNÍK/ÚLOŽIŠTĚ
- OBR. Č. 39: PŘÍSTŘEŠEK
- OBR. Č. 40: ZAHRADA A UŽITKOVÁ ČÁST ZAHRADY SE SADEM
- OBR. Č. 41: ZAHRADA S NEFUNKČÍMI PRVKY

Mapy:

- MAPA Č. 1: ŠIRŠÍ VZTAHY. (seznam.cz)
- MAPA Č. 2: III. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ.
(http://oldmaps.geolab.cz/map_viewer.pl?z_height=70&lang=cs&z_width=0&z_newwin=0&map_root=3vm&map_region=25&map_list=3953_4)
- MAPA Č. 3: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1938
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)
- MAPA Č. 4: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1953
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)
- MAPA Č. 5: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1975
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)
- MAPA Č. 6: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1988-89
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)
- MAPA Č. 7: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 1996
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)
- MAPA Č. 8: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 2007
(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

MAPA Č. 9: LETECKÉ SNÍMKOVÁNÍ PRAHA – SUCHDOL Z ROKU 2011

(<http://mpp.praha.eu/OrtofotoArchiv/>)

Tabulky:

TABULKA Č. 1 Dendrologický průzkum	56
TABULKA Č. 2 Osazovací plán studie I - Dřeviny	67
TABULKA Č. 3 Osazovací plán studie I – Trvalkové rabato I	68
TABULKA Č. 4 Osazovací plán studie I – Trvalkové rabato II	69
TABULKA Č. 5 Osazovací plán studie I – Záhon	69
TABULKA Č. 6 Ekonomická rozvaha dřevin v studii I	70
TABULKA Č. 7 Ekonomická rozvaha trvalkového záhonu I v studii I	71
TABULKA Č. 8 Ekonomická rozvaha trvalkového záhonu II v studii I	72
TABULKA Č. 9 Ekonomická rozvaha záhonu a v studii I	72
TABULKA Č. 10 Osazovací plán studie II - Dřeviny	80
TABULKA Č. 11 Osazovací plán studie II – Záhon A	80
TABULKA Č. 12 Osazovací plán studie II – Záhon B	81
TABULKA Č. 13 Osazovací plán studie II – Záhon C	81
TABULKA Č. 14 Ekonomická rozvaha dřevin v studii II	82
TABULKA Č. 15 Ekonomická rozvaha rostlin v studii II	83